

**Consell Municipal
de Benestar Social**

Informe participatiu 2004-2005

© Ajuntament de Barcelona

Consell Municipal de Benestar Social:

Pilar Solanes, secretària del Consell, Carles Gil, secretari adjunt del Consell, Rosa Bagaria, assessora tècnica,
Ma. José Ventura, secretària de Direcció i Ma. Elena Arqué, administrativa.

Av. Diagonal, 233

08013 Barcelona

Tel. 93 413 26 57

cmbs@mail.bcn.es

Juliol de 2005

El que compta és el treball que fem cada dia cadascú de nosaltres des del lloc on ens trobem. Si no ho féssim, és a dir, si no busquéssim a cada moment solucions als problemes, de poc ens serviria continuar parlant d'utopies i esperances.

(fragment d'entrevista a José Saramago, publicada a Espéculo, revista de estudios literarios, Universidad Complutense de Madrid, juny de 2005)

Índex

Introducció	Pàg.
Memòria d'activitat del Consell Municipal de Benestar Social <ul style="list-style-type: none"> - Activitat de la Permanent i dels grups de treball - Jornades - Premi de Comunicació - Avaluació del Consell Municipal de Benestar Social - Acord amb el Consell Econòmic i Social - Representació del Consell en actes d'altres entitats i institucions	Pàg.
Resposta a les propostes dels grups de treball 2004	Pàg.
Propostes dels grups de treball 2005	Pàg.
Annexos: <ul style="list-style-type: none"> - Fullet jornada i document d'aportacions jornada dependència - Fullet jornada i document d'aportacions jornada bases per a la nova llei de serveis socials - Aportacions al Pla de Drogues de Barcelona - Acta del Premi del Consell Municipal de Benestar Social als mitjans de comunicació - Convocatòria Premi del Consell Municipal de Benestar Social als mitjans de comunicació - Normes reguladores del Consell	Pàg.

Introducció

Des dels seus inicis l'any 1988, el Consell Municipal de Benestar Social ha estat un instrument per vehiculitzar la participació i per orientar el treball en xarxa en el camp social a la nostra ciutat. Durant la seva trajectòria el Consell s'ha adaptat a les noves realitats i, sovint, s'ha anticipat als reptes socials actuals. En aquest sentit, el Consell també ha estat un espai de creació de complicitats i sinèrgies que han generat valors de ciutadania, de civisme, de convivència i de compromís per fer una Barcelona més inclusiva i solidària.

Cal assenyalar que el Consell ha tingut un paper actiu en l'elaboració del Programa d'Actuació Municipal 2004-2007 (PAM) el qual -en la seva versió definitiva aprovada pel plenari de l'Ajuntament el març de 2004- incorpora, per primera vegada, les aportacions de totes les entitats, organitzacions, associacions i persones que van participar en el procés obert uns mesos abans. Es reconeix, per tant, la importància de la participació i s'incorpora en la definició del Programa la veu dels diferents agents socials i ciutadans d'una manera visible.

Pel que fa al PAM de Benestar Social de l'actual mandat, tot aquest procés participatiu en el què hi van ser presents a més del Consell Municipal de Benestar Social, el Consell Assessor de Gent Gran de Barcelona, el Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona i professionals dels serveis de benestar social, va suposar que la proposta inicial es veié modificada en un 51 % en relació al document finalment aprovat. El PAM resultant, doncs, és una mostra més de la voluntat de sumar esforços i d'articular consensos per aconseguir fer realitat l'objectiu estratègic que guia les polítiques de benestar social per a aquest mandat fonamentat en fer de Barcelona una ciutat diversa, inclusiva i solidària, on totes les persones -infants, dones i homes de totes les edats i condicions- puguin accedir a tots els mecanismes de desenvolupament humà i inserció en xarxes socials que els permetin portar a terme els seus projectes vitals en condicions de màxima llibertat i igualtat, tot i afeblint les relacions de dominació i dependència, en un marc generador d'autonomia, fraternitat i reconeixement de totes les diferències.

Així, els compromisos i prioritats per a una ciutat més inclusiva i solidària que componen el PAM actual són una mostra clara de construcció col·lectiva que fem a la nostra ciutat i, en el qual, el Consell Municipal de Benestar Social juga un paper de generador de discurs i d'opinió i, també, anticipador als reptes que la ciutat ha d'afrontar per la millora del benestar social. En aquesta línia, el propi Consell ha fet un esforç de millora i d'adaptació. D'una banda, promovent línies de treball a partir de la creació de nous grups de treball, com ara el d'Acció comunitària o el de Famílies i de l'altra, a partir de la resituació d'altres grups de treball en el context actual, com és el cas del grup de Prevenció, d'Estrangers i Refugiats i Sida. Tot plegat amb els objectius d'optimitzar el suport i el contacte amb les entitats i institucions ciutadanes que formen els diferents nivells del Consell i d'afavorir l'intercanvi d'informació,

experiències i coneixement per facilitar el treball en xarxa en les comunitats temàtiques que conformen els àmbits del Consell. Aquest esforç s'ha fet palès igualment a l'hora d'ampliar la visió dels diferents grups i iniciar un treball d'accions i programacions transversals per compartir els diferents punts de vista.

El Consell, a través de la comissió permanent, ha fet el seguiment del PAM en les reunions bimensuals i els grups de treball específics han discutit, matisat i aportat la seva experiència i la seva visió a les prioritats previstes al PAM, com ara, el Pla d'inclusió, l'Acord per una Barcelona inclusiva, el Pla de l'Habitatge, el Pla de Drogues, el Programa d'infància i el Pla d'acció comunitària, entre d'altres.

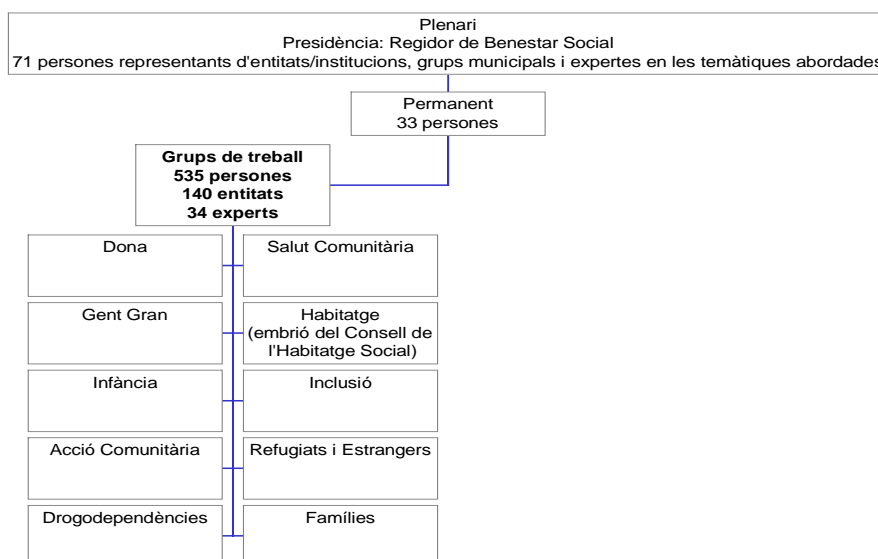
Per segon any consecutiu, en el procés d'elaboració de la part d'aquest informe participatiu corresponent a *Respostes a les propostes dels grups de treball del Consell 2004*, s'han incorporat tant, les actuacions des dels diferents regidories, sectors i districtes municipals, com les realitzades per les conselleries i departaments de la Generalitat de Catalunya implicats, així com les dels sindicats i algunes entitats socials de la ciutat. Amb la voluntat de respondre amb la màxima concreció, s'ha intentat que hi quedin reflectides les actuacions, programes o serveis més rellevants però, també d'altres que pel seu volum o impacte puntual resulten especialment significatives, en el benentès que, actualment, algunes actuacions no s'han iniciat i d'altres que no han estat prioritzades. Així, doncs, la resposta a les propostes dels grups de treball presentades al plenari del 2004 guanya en pluralitat i mostra la corresponsabilització dels agents implicats en la construcció de la ciutat, als quals cal reconèixer i agrair l'esforç i dedicació que hi han esmerçat.

És important remarcar que en la seva trajectòria el Consell ha estat un òrgan pioner en l'articulació, implementació i seguiment de les polítiques socials a Barcelona. Aquest any, quan se'n compleixen disset de la seva creació, s'ha plantejat una avaluació del Consell que ha de permetre mesurar els impactes que les propostes del Consell han tingut en la formulació de les polítiques socials a la ciutat. Els resultats provisionals del procés d'avaluació apunten cap alguns aspectes molt significatius en el sentit que el Consell ha contribuït a la creació de cultura i valors compartits, ha introduït nous temes a les agendes polítiques i ciutadanes i ha demostrat capacitat per anticipar-se a determinades problemàtiques. Probablement, una de les fites del bagatge del Consell durant aquests anys es fa visible en la seua paper per millorar, qualificar i orientar les polítiques socials de la ciutat mitjançant la corresponsabilització dels diferents actors implicats: administració, entitats socials i institucions. Per tant, els resultats d'aquest treball conjunt són un motiu de satisfacció que compartim sense defugir la responsabilitat, cadascú des del seu lloc, d'assolir els reptes de millora per al futur.

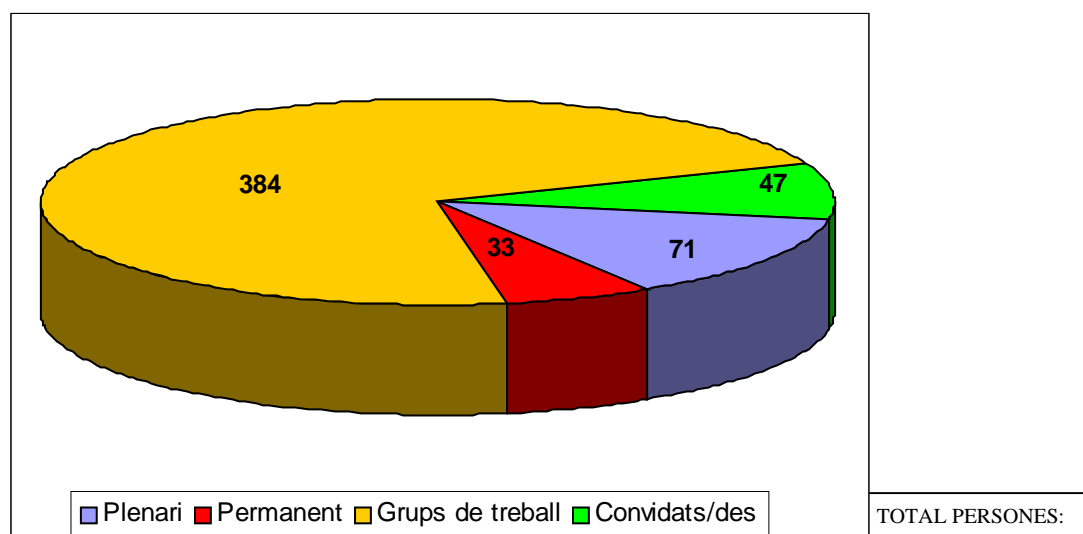
Memòria d'activitat del Consell Municipal de Benestar Social

El Consell Municipal de Benestar Social, com a òrgan consultiu i de participació, ha continuat treballant durant aquest curs a través dels 10 grups de treball temàtics convocats mensualment i a través de la comissió permanent bimensual. Complementant la tasca habitual que es fa des dels grups de treball del Consell i des de la Comissió Permanent, cal fer esment en el capítol d'activitat quotidiana del Consell d'altres accions especialment significatives pel fet que són un mitjà que facilita que l'objectiu de transversalitat i visibilitat que persegueix el Consell es concreti.

ORGANITZACIÓ

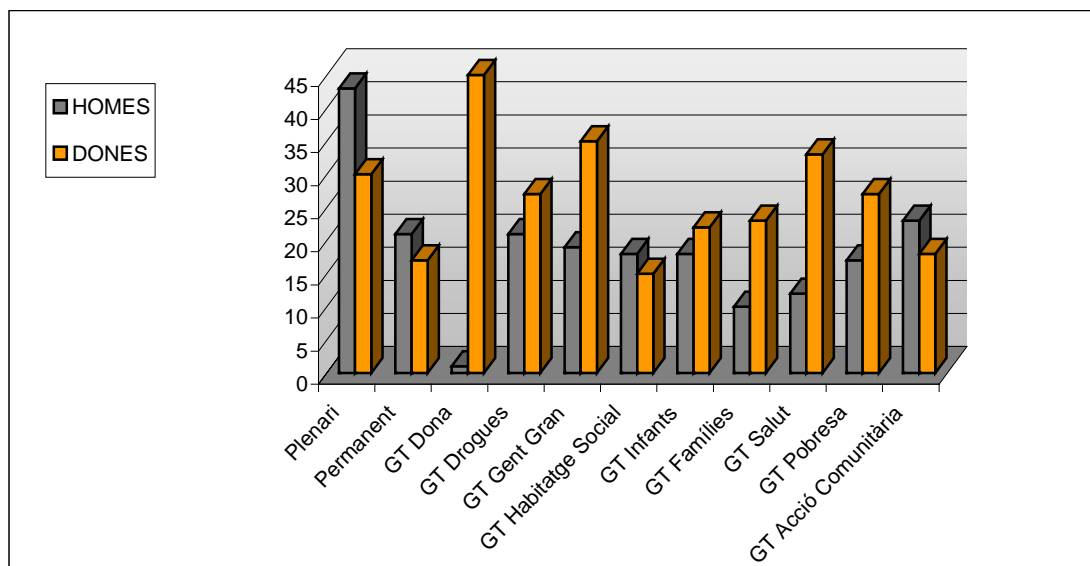

COMPOSICIÓ

DISTRIBUCIÓ PER GRUPS

PRESENTACIÓ I DIFUSIÓ DE LES PROPOSTES 2004

Després del Plenari del Consell, celebrat el 5 de juliol de 2004, es va fer la difusió de les propostes presentades pels grups de treball a totes les entitats del Consell Municipal de Benestar Social, al Consell Assessor de la Gent Gran, al Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona, a l'Associació Barcelona per l'Acció Social, altres ajuntaments i institucions i biblioteques de la ciutat, entre d'altres.

Les propostes dels grups també es van fer arribar als òrgans competents implicats: Ajuntament de Barcelona, Generalitat de Catalunya i Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

El dia 16 de novembre de 2004, es van presentar les propostes a la Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona.

ACTIVITAT DE LA COMISSIÓ PERMANENT

Permanent CMBS	Calendari			
Seguiment del PAM	06-oct-04	9-des-04	20-abr-04	20-jun-05
Seguiment del Pla d'inclusió				
Avaluació del Consell				
Pressupost Benestar Social				
Balanç del Programa de gent gran				

ACTIVITAT DELS GRUPS DE TREBALL

Durant el curs 2004-2005, responant a les demandes del grup de treball d'Infància i Família, s'ha creat el grup de treball específic de Famílies. Igualment, el grup de treball de Prevenció s'ha transformat en el grup de treball d'Acció Comunitària i el grup de treball Sida en el grup de treball de Salut.

La secretaria del Consell s'ha esmerçat especialment en impulsar el treball en xarxa facilitant l'intercanvi d'informació, convocatòries de jornades i sessions, experiències i altres temes d'interès comú entre les entitats i persones que formen part dels grups contribuint, així, a generar i activar xarxes de relació i coneixement.

ACCIO COMUNITARIA		Calendari			
Temes tractats:					
- Constitució del grup	13-des-04	01-feb-05	17-mar-05	27-abr-05	
- Anàlisi conceptual sobre l'acció comunitària	14-jun-05				
- "Metodologies participatives i desenvolupament local					
- Programa municipal per a l'acció comunitària					
- Elaboració de propostes					

DONA		Calendari			
Temes tractats:					
- Reorientació del grup per una major vinculació amb el Consell de les Dones	01-oct-04	03-des-04	30-jun-05		

DROGODEPENDÈNCIES		Calendari			
Temes tractats:					
- Les sales de consum higiènic	15-nov-04	13-des-04	24-gen-05	14-mar-05	
- Programa andalús dispensació d'heroïna	2-mai-05	06-jun-05	13-jun-05		
- Usos terapèutics de la cannabis					
- Procés participatiu en el Pla d'Acció sobre Drogues de BCN 2005-2008					
- Elaboració de propostes					

FAMILIES		Calendari			
Temes tractats:					
- Polítiques socials a les famílies:	12-nov-04	10-des-04	04-feb-05	25-feb-04	
necessitats i recursos	18-mar-04	22-abr-05	27-mai-05		
- Elaboració de propostes					

GENT GRAN		Calendari			
Temes tractats:					
- La immigració i l'envelliment	26-oct-04	09-nov-04	14-des-04	25-gen-05	
- Balanç del Programa de gent gran	01-mar-05	05-abr-05	05-mai-05	17-mai-05	
- Elaboració de propostes					

HABITATGE SOCIAL		Calendari			
Temes tractats:					
- Balanç del Pla d'Habitatge BCN 2004-2010	11-nov-04	17-mar-05	07-jun-05		
- Balanç del Pla de Rehabilitació de Barcelona					
- Consell de l'Habitatge Social de Barcelona					
- DECRET 454/2004, de 14 de desembre, de desplegament del Pla per al dret a l'habitatge					

2004-2007
- Elaboració de propostes

INFÀNCIA	Calendari			
Temes tractats:				
- Noves necessitats i nous emergents de la infància i l'adolescència: Orientacions pel Programa municipal pels infants	26-oct-04	16-nov-04	14-des-04	18-gen-05
	22-feb-04	15-mar-04	26-abr-05	17-mai-05
	31-mai-05			
- Programa "Ciudades amigas de la infancia"				
- Pla de xoc 2004-2004 del Departament de Benestar i Família, Generalitat de Catalunya				
- Consorci de Serveis Socials				
- 42è Festival de la infància i la participació				
- Elaboració de propostes				

POBRESA	Calendari			
Temes tractats:				
- Polítiques d'inserció laboral	18-nov-04	16-des-04	27-gen-05	24-feb-04
- Elaboració de propostes	07-abr-04	21-abr-04	5-mai-05	

REFUGIATS I ESTRANGERS	Calendari			
Temes tractats:				
- Reorientació del grup cap a la vinculació del GT Refugiats i Estrangers del CMBS al Consell Municipal d'Immigració	21-jun-05			

SALUT	Calendari			
Temes tractats:				
- Com treure el màxim profit a la utilització dels serveis sanitaris per part de la població de BCN	29-nov-04	25-gen-05	09-mar-05	05-abr-05
	10-mai-05	24-mai-05		
- Informe La Salut a Barcelona 2003				
- L'adolescència i el sistema sanitari				
- Consideracions sobre un tractament més respectuós i saludable de la mort				
- Utilització dels serveis d'urgències				
- Elaboració de propostes				

JORNADES

21 d'abril de 2005: Sessió participativa sobre el Pla municipal per a la inclusió social 2005-2010

Jornada de treball sobre el Pla municipal per a la inclusió social 2005-2010, celebrada al centre cívic Fort Pienc i en la qual hi van participar 130 persones dels diferents grups de treball del Consell. Aquest Pla, proposta del grup de Pobresa l'any 2001, es va aprovar pel Plenari de l'Ajuntament del dia 18 de març, després d'un procés participatiu que va comptar, molt especialment, amb les aportacions del grup de Pobresa del Consell Municipal de Benestar Social.

26 d'abril de 2005: Jornada sobre el Libro Blanco de la Dependencia

Jornada sobre el Libro Blanco de la Dependencia impulsada pel Consell Assessor de la Gent Gran i a la qual hi van assistir persones del Consell Municipal de Benestar Social, celebrada al IDEC de la Universitat Pompeu Fabra hi van participar 126 persones. Durant la jornada es van recollir de forma participativa les diferents aportacions de les persones, entitats i institucions convidades al Libro Blanco de la Dependencia, elaborat per l'IMSERSO. El resultat del treball d'aquesta sessió s'ha fet arribar a l'IMSERSO del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales perquè el tingui en compte en la redacció de la futura llei.

Annex 1

27 d'abril de 2005: Jornada sobre les bases per a la nova llei de serveis socials de Catalunya

Jornada sobre les bases per a la nova llei de serveis socials de Catalunya amb l'objectiu de donar a conèixer les bases per a la nova Llei de serveis socials i de facilitar la participació en el procés de consulta i aportacions obert pel comitè redactor de les bases de la Llei. L'Associació Barcelona per l'Acció Social- que va concloure l'any 2003 l'elaboració del Llibre Blanc dels Serveis Socials d'Atenció Primària amb un procés participatiu que va recollir més de 900 aportacions per part d'entitats socials, institucions, escoles universitàries, sindicats i professionals- va convocar la sessió en la qual hi van participar 160 persones representants d'entitats i institucions que formen part del Consell Municipal de Benestar Social i d'altres consells de l'àmbit de la participació social.

Annex 2

SESSIONS AMPLIADES DELS GRUPS DE TREBALL

Durant aquest curs s'han convocat dues sessions de treball ampliades a les quals hi ha assistit les persones que habitualment participen al grup i altres que participen en altres grups de treball del Consell. Així, aquestes sessions han servit per presentar el Pla d'Acció Comunitària (14 de juny) i el Pla de Drogues (6 de juny) i facilitar un àmbit de discussió i aportacions a ambdós plans per tal d'elaborar-ne la redacció final.

Annex 3

PREMI DEL CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

El 25 d'octubre de 2004 va tenir lloc l'acte de lliurament al Saló de Cent de l'Ajuntament del Premi del Consell Municipal de Benestar Social als mitjans de comunicació en les modalitats de premsa, ràdio, televisió i internet. Des de l'any 1993 es convoca, conjuntament amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya, aquest Premi amb l'objectiu de promocionar i consolidar la presència de les temàtiques socials en els diferents mitjans de comunicació.

A la convocatòria del 2004, es van presentar 28 candidatures, amb 156 treballs i emesos per 23 mitjans. D'entre els treballs presentats, 114 van ser de la modalitat de premsa, 17 de ràdio, 20 de televisió i 5 d'internet.

Com cada any, en col·laboració amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya, el mes d'abril s'ha fet la difusió de les bases del Premi per a l'edició del 2005 entre els més de 3.500 col·legiats, entre les persones membres de Consell i entre els mitjans de comunicació, entre d'altres.

Annex 4

AVALUACIÓ DEL CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL

Enguany es compleixen 17 anys des que el Consell va iniciar la seva trajectòria l'any 1988 i coincidint amb aquest aniversari, s'ha posat en marxa un procés d'avaluació que ha de permetre valorar els possibles impactes del Consell en la formulació de les polítiques socials de la ciutat. Fins al moment, l'equip investigador ha treballat a través de grups de discussió formats per persones que han estat o estan vinculades al Consell, d'entrevistes en profunditat a persones amb diferents responsabilitats dins el Consell, des de la seva constitució, i d'una enquesta valorativa tramesa a totes les persones que formen part dels grups de treball actualment o en el passat o que han tingut alguna vinculació amb el Consell. En les seves reunions bimensuals, la Permanent del Consell ha seguit l'evolució dels resultats de la feina feta fins ara.

ACORD AMB EL CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL DE BARCELONA

El Consell Econòmic i Social de Barcelona com a òrgan consultiu i de participació del qual en formen part els agents socials i econòmics més representatius de la ciutat de Barcelona té, entre d'altres, les funcions d'elaborar estudis, dictàmens i propostes de resolucions sobre matèries econòmiques i socials a sol·licitud dels òrgans de govern municipal o per iniciativa pròpia a proposta de qualsevol dels seus membres.

Així, doncs, per tal d'optimitzar recursos i facilitar el treball conjunt entre el Consell Econòmic i Social de Barcelona i el Consell Municipal de Benestar Social, es proposa encetar una línia de col·laboració que, de ben segur, contribuirà a una més gran eficàcia i aprofundiment en les anàlisis dels aspectes socials i econòmics que comparteixen ambdós consells. Entre d'altres, aquesta col·laboració es concretarà en l'establiment d'un mètode per a la sistematització de l'intercanvi d'informació entre ambdós Consells, la participació mútua en grups de treball, la realització d'anàlisis i estudis conjunts, la participació estable del Consell Municipal de Benestar Social en la memòria socioeconòmica del Consell Econòmic i Social de Barcelona i l'emissió de dictàmens del Consell Econòmic i Social de Barcelona sobre programes, iniciatives i idees que sorgeixen en relació a les polítiques de benestar social.

PRESENCIA DEL CONSELL EN ALTRES ACTIVITATS

El passat 27 de gener, el Consell Municipal de Benestar Social va participar a la taula rodona *La integración en clave de participación. Una reflexión estratégica*, organitzada per l'Observatorio de procesos de exclusión y incorporación laboral del Govern Basc. L'aportació del Consell Municipal de Benestar Social a la jornada es va centrar, especialment, en el paper del grup de Pobresa en el procés de construcció del Pla d'inclusió.

El Consell Municipal de Benestar Social forma part de les diferents comissions de treball de l'Observatori Local de la Democràcia Participativa, que té com a objectiu la implementació de diferents observatoris a diferents ciutats a partir dels quals obtenir un sistema d'indicadors objectius i a la vegada universals que avaluïn la participació en l'àmbit local. Hi participen les ciutats de Barcelona, Buenos Aires, Cuenca (Equador), Donostia, El Bosque, La Paz, Sant Denis, Sao Paulo i Porto Alegre.

La tasca de l'Observatori Local de Barcelona es centrarà bàsicament en el seguiment de la implementació i desenvolupament de les noves Normes Reguladores de Participació Ciutadana, tot observant, analitzant i avaluant la qualitat dels diferents mecanismes i processos participatius que es desenvolupin a la ciutat i tinguin com a marc de referència la normativa aprovada.

El Consell Municipal de Benestar Social forma part de totes les comissions de treball constituïdes al voltant de: Drets de la ciutadania, Foment de l'associacionisme, Òrgans de participació, Processos i mecanismes de participació i Instàncies de mediació i empara.

El 24 de maig de 2005, el Consell i especialment, el grup de Salut, van participar a la sessió de presentació del llibre *Barcelona, ciutat saludable*, fruit del treball de la jornada *Participació i salut* celebrada el mes de maig de 2004.

Durant aquest període, el Consell Municipal de Benestar Social ha continuat exercint la seva tasca d'assessorament i suport a altres organismes de participació de nova creació o ja existents que ho han sol·licitat. Així, en el darrer curs ha estat especialment significatiu el suport a la posada en marxa dels consells de salut en alguns districtes.

Resposta a les propostes dels grups de treball del Consell 2004

A continuació, es dona resposta a les propostes formulades pels grups de treball del Consell al plenari d'aquest òrgan celebrat el 3 de juliol de 2004. Cal remarcar que algunes d'elles corresponen a propostes dels grups de treball presentades en anys anteriors ja que el ritme en la seva aplicació ha tingut una correspondència temporal diferent.

Al llarg de la trajectòria dels darrers anys de la comissió permanent del Consell i els seus grups de treball, s'han discutit i assenyalat com a recomanacions i propostes diferents línies que, en molts casos, abastaven a més d'un grup o àrea temàtica. La incorporació d'aquestes propostes a l'agenda municipal significa una avenç en les polítiques socials de la ciutat. És en aquest sentit que, tot seguit, es signifiquen una sèrie d'actuacions que marcaran la política de benestar de l'actual mandat i que donen resposta a algunes propostes formulades pels diferents grups.

- La creació del Consorci de Serveis Socials.

La Conselleria de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona han treballat conjuntament per tal de concretar la propera constitució del Consorci de Serveis Socials. Aquest ens de gestió compartida permetrà articular la planificació, seguiment i gestió de la prestació dels serveis socials a la nostra ciutat.

- El Pla d'equipaments:

El Pla municipal per la inclusió social, el IV Pla d'acció social de Catalunya i el Programa d'actuació municipal 2004-2007, plantegen l'objectiu compartit d'incrementar l'oferta de serveis socials d'atenció especialitzada a la ciutat de Barcelona i donar resposta de forma progressiva a un conjunt de necessitats socials creixents. Sobre la base d'aquest objectiu, l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya treballen conjuntament des de l'any passat en la diagnosi de la situació actual, l'anàlisi de necessitats i l'establiment dels diferencials de cobertura resultants per a cada tipus de servei.

Per fer front als objectius i compromisos establerts, ambdues institucions han acordat signar un conveni de col·laboració en matèria d'equipaments de serveis socials d'atenció especialitzada, el qual ha de permetre concretar la millora generalitzada dels nivells de cobertura per als col·lectius de persones amb discapacitat, persones amb malaltia mental, infància en risc i persones grans, mitjançant la promoció de nous equipaments al llarg del període 2005-2007. El conveni de col·laboració contempla tres línies d'acció:

1. Construcció de nous equipaments de titularitat pública:

Persones grans: 10 residències assistides amb centre de dia per a gent gran amb un total aproximat de 1.200 places de residència i 320 places de centre de dia.

Persones amb discapacitat: 2 residències per a persones amb discapacitat psíquica profunda amb un total aproximat de 120 places, 2 residències per a persones amb discapacitat psíquica lleugera o mitja amb trastorns de comportament amb un total aproximat de 60 places, 1 residència per a persones amb gran discapacitat física de 50-60 places i 1 llar residencial per a persones amb malaltia mental de 30-40 places.

Infància en risc: 2-3 centres residencials de primera acollida per a infància en risc amb un total aproximat de 100 places, 1 centre residencial d'acció educativa intensiva, 4-5 centres residencials d'atenció educativa amb un total de 100 places.

2. La generació de places públiques concertades mitjançant la construcció de nous equipaments promoguts per entitats d'iniciativa social: 2 residències per a persones amb discapacitat psíquica profunda, 1 residència per a persones amb discapacitat psíquica lleugera o mitja amb trastorns de conducta, 6 residències per a persones amb gran discapacitat física, 2 centres d'atenció especialitzada de caire diürn per a persones amb gran discapacitat física i 4 llars residencials per a persones amb malaltia mental.
  3. Altres acords de cooperació per a la creació de places: En el període 2005-2007 s'impulsaran amb entitats d'iniciativa privada de caire social, projectes de llar residència per a discapacitats psíquics o físics per un màxim de 368 places. També i durant el mateix període, el Departament de Benestar i Família incrementarà, mitjançant entitats privades, la cobertura pública de residència assistida per a gent gran de la ciutat de Barcelona en un nombre aproximat de 1.366 places.
- El Pla municipal per a la inclusió social:

El Pla Municipal per a la Inclusió Social és el fruit d'aportacions diverses i plurals. L'any 2002, el Consell Municipal de Benestar Social va aprovar la proposta d'elaboració d'un pla d'actuació per a abordar les situacions de pobresa i exclusió social a Barcelona. L'any 2004, el Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona aprova un Programa d'Actuació Municipal (PAM) 2004-2007 on s'expressa ja de forma nítida el compromís amb l'elaboració d'un Pla Municipal per a la Inclusió Social.

El disseny del Pla Municipal per a la Inclusió Social s'ha volgut plantejar des d'una òptica global de ciutat. D'aquesta manera, s'ha pretès fer de la participació i la transversalitat els vehicles del procés. Participació per tal d'incorporar el conjunt d'actors institucionals, associatius i comunitaris que operen en el terreny de la inclusió. Transversalitat per tal d'integrar les accions que des dels diferents sectors i districtes de l'Ajuntament s'impulsen per a la Inclusió Social. En aquest sentit, s'han incorporat en el procés, principalment, els àmbits municipals de Benestar Social, Persones amb Discapacitat, Cultura, Educació, Dona, Drets Civils, Salut, Joventut, Esports, Ocupació, Habitatge i Urbanisme.

El Pla és, per tant, el resultat del conjunt de reflexions i aportacions fetes, entre d'altres, des de la taula intersectorial municipal, des del Consell Municipal de Benestar Social, des dels

espais tècnics i polítics de coordinació del Sector de Serveis Personals i de la Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social de l'Ajuntament.

El Pla Municipal per a la Inclusió Social presenta sis línies estratègiques, enteses com els grans àmbits d'acció que estructuraran els objectius i les accions del Pla, així com trenta-set accions, amb projectes, serveis i recursos específics, ja existents o a posar en marxa, que concreten els objectius operatius que l'Ajuntament ha de desplegar al llarg de la vigència del Pla.

Així mateix, el Pla també aporta les posicions i propostes de l'Ajuntament respecte de qüestions clau que requereixen de compromisos d'acció i recursos financers per part de la resta d'administracions.

En la línia de l'aplicació del Pla d'inclusió, al mes de maig, es posà en marxa el primer servei de baixa exigència amb capacitat per a 40 persones sense sostre en fase avançada o consolidada de desestructuració personal. Aquest servei ofereix un espai d'acolliment residencial temporal amb temps d'estada molt flexible, la cobertura de necessitats bàsiques i la possibilitat de vinculació progressiva a altres serveis i recursos socials que permetin processos personalitzats d'inserció. Els objectius del centre són, d'una banda, oferir a les persones sense sostre de la ciutat amb greus dificultats socials que viuen al carrer en situació crònica i que no accedeixen als recursos de la xarxa d'atenció a persones sense sostre, un espai d'acolliment residencial temporal que cobrirà les necessitats bàsiques d'allotjament, alimentació, higiene, salut i atenció social amb un baix grau de compromís i, de l'altra, contribuir a vincular aquestes persones a d'altres serveis més adequats a la seva situació personal a partir dels recursos i serveis existents.

- La teleassistència:

La teleassistència és un instrument de primer ordre de cara a la prevenció i preservació de l'autonomia de les persones grans. Les persones potencialment usuàries d'aquest servei són persones grans que viuen soles, permanent o temporalment, que tenen més de 85 o més de 65 però amb una situació de dependència acreditada, o també, aquelles persones menors de 65 anys amb un significatiu grau de dependència.

El PAM 2004-2007 especifica que totes les persones grans de la ciutat amb un grau de dependència lleu i un marc de relació social i de suport debilitat, haurien de tenir garantit el servei de teleassistència. Amb aquest objectiu, l'Ajuntament de Barcelona ha signat un conveni amb l'IMSERSO i amb la Federació Espanyola de Municipis i Províncies mitjançant el qual s'estableix un sistema de finançament que permet arribar a més població susceptible de rebre el servei. Així, la previsió és arribar el 2007 amb 25.000 aparells de teleassistència, la qual cosa significarà un augment 20.000 unitats en relació a les gairebé 5.000 existents actualment.

- El Pla de l'habitatge:

El Plenari de l'Ajuntament va aprovar el maig de 2004 el Pla d'Habitatge de Barcelona que té com objectius bàsics millorar i facilitar l'accés a un habitatge digne i adequat als ciutadans i ciutadanes de Barcelona, promoure la rehabilitació dels habitatges i barris de la ciutat i coordinar les actuacions de totes les administracions públiques en matèria d'habitatge.

- S'han iniciat, el procés d'anàlisi, discussió i aportacions del Programa d'acció comunitària i el Pla de drogues de Barcelona, per tal d'adequar les diferents actuacions a la realitat actual, responent als criteris de transversalitat assenyalats pel Consell, s'ha convidat a aquest procés a d'altres membres dels diferents grups de treball. En propers plenaris del Consell es donarà compte de les actuacions i dels resultats d'aquests plans.

DONA

- **Que les demandes fetes des de l'inici del Grup Dona, siguin dutes a terme, especialment la que recorda la necessitat que l'administració municipal esdevingui exemplificadora, tant en les seves polítiques com en les persones que les fan.**
- **Que la perspectiva de gènere impregni total la política municipal**

La Regidoria de Dona i Drets Civils ha impulsat els Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIADs). Aquests tenen la voluntat de ser la porta que canalitzi, a partir del territori, les demandes de les dones de la ciutat, que permetin atendre les necessitats d'informació, assessorament, acompanyament i derivació quan aquestes siguin necessàries, en estreta col·laboració amb dels serveis municipals i les entitats de dones de la ciutat. Als PIADs, a més d'una assessoria jurídica, es duu a terme una intervenció individual, comunitària i grupal, en la que cal ressaltar els tallers que s'hi realitzen: assertivitat, elaboració de dols, autoestima i sexualitat des d'una perspectiva de gènere. Actualment, hi ha cobertura a 6 districtes de la ciutat amb la previsió que tots els territoris en disposin.

El Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD) manté com a objectiu promocionar la participació de les entitats feministes o de dones a la vida de la ciutat, oferir-los els recursos logístics, bibliogràfics o formatius necessaris o canalitzar les seves demandes cap els serveis competencialment indicats.

Els Premis 8 de març - Maria Aurèlia Capmany es convoquen anualment amb la intenció d'estimular la participació de les dones en la redefinició dels rols de gènere de les dones de la ciutat. Les propostes guanyadores tenen com a objectiu incidir en els diferents àmbits temàtics proposats, que canvien cada any, amb la intenció de visibilitzar la diversitat de les experiències, vides i coneixements de les barcelonines. Els projectes guanyadors d'enguany (XIX edició), *La transgressió de la Paola* i *+ Masculine/- Feminine*, se centren en el paper de les dones a la publicitat.

Així mateix, cal destacar la celebració del Dia Internacional de les Dones, 8 de març, a tots els districtes, amb temàtiques ben diferents però sempre com a expressió del reconeixement vers les dones. En aquesta línia cal, també, mencionar el Premi Ma. Àngels Rives Ureña, que se celebra al Districte de les Corts.

Per incentivar la promoció i el suport a les entitats de dones de la ciutat, a més de les subvencions atorgades anualment, s'han signat convenis amb el Servei d'Informació, Atenció i Mediació (SIAM) de la UGT, amb la Xarxa Feminista, Ca la Dona, Tamaia, el Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison i Surt.

Amb el Servei d'Informació, Atenció i Mediació (SIAM) de la UGT s'ofereix atenció a dones nascudes en aquells països que les converteixen en immigrants per tal que no siguin discriminades ni excloses per la seva situació jurídica ni per la seva condició de dones. També, s'ha finançat l'estudi que permetrà elaborar les recomanacions als sindicats per incloure la perspectiva de gènere a la negociació des convenis col·lectius. A la Xarxa Feminista se li dóna suport, mitjançant conveni, per organitzar la Gran Trobada de Dones que tindrà lloc el 2006. Amb Ca la Dona i el Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison se signen convenis per tal d'establir un marc de cooperació que faciliti les activitats i la coordinació entre ambdues entitats i l'Ajuntament.

El Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona ha promogut diferents accions d'informació i sensibilització: *Els drets laborals de les dones treballadores en els països del Sud*, jornada d'activitats, dia 26 novembre; *Comerç amb Justícia: els Drets Laborals*, exposició sobre els drets laborals de les dones dels països del Sud; del 16 de novembre al 1 de desembre; *Fins que la mort ens separi?*, documental i debat sobre la violència domèstica, el 25 de novembre.

Consolidació de l'Observatori de Dones als Mitjans de Comunicació (ODMC), conjuntament amb altres ajuntaments i la Diputació de Barcelona, amb la finalitat de vetllar perquè els mitjans de comunicació no reproduïxin els rols de gènere estereotipats, vexatius, ni fomentin les relacions de gènere abusives.

En el marc del Pla Operatiu Contra la Violència vers les Dones, se signa un conveni amb Tamaia per donar suport als seus programes *Atenció, Formació i Sensibilització* per eradicar la violència de gènere. En aquest context, s'ha realitzat la recerca *Avaluació dels grups d'atenció psicossocial*, al districte de Nou Barris; cursos de formació de mentors a Horta-Guinardó; el projecte de la Unió Europea Daphne, per elaborar indicadors comuns conjuntament amb grans urbs europees; s'han organitzat les jornades al voltant del 25 de novembre *Les violències contra les dones*; s'ha aprovat una mesura de Govern al Ple del Consell Municipal de 24 de novembre de 2004, per tal de fomentar actuacions municipals que facin de Barcelona una ciutat lliure de violència de gènere. I s'ha consolidat el Circuit BCN contra la violència de

gènere, òrgan de coordinació d'agents que intervenen en casos de violència de gènere, instrument fonamental per millorar la coordinació dels serveis que atenen a les dones que pateixen aquestes situacions i oferir-les, així, una atenció integral, interdisciplinària, el menys agressiva possible, que en faciliti la seva recuperació.

L'any 2002, es va signar l'Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones, que va suposar un pas més en la col·laboració conjunta entre l'Ajuntament de Barcelona i el teixit associatiu en la lluita contra la violència vers les dones a la ciutat. En aquest moment hi ha 450 entitats signats que realitzen diferents activitats d'informació i sensibilització ciutadana. Així, l'any passat es van realitzar 103 xerrades i aquest curs s'han incorporat a l'oferta tallers audiovisuals.

La Regidoria de la Dona i Drets Civils ha impulsat el programa *Plans d'igualtat a les empreses de la ciutat de Barcelona* que té com a objectiu principal implicar a les empreses en la gestió ètica (responsabilitat social) de les seves organitzacions, destacant el treball per a la igualtat d'oportunitats com un dels elements fonamentals. Actualment hi participen 46 empreses.

Barcelona Activa realitza una sèrie de programes adreçats a diferents col·lectius de dones de la ciutat, així, amb el sector de Serveis Personals té signat un acord per desenvolupar el Programa d'inserció sociolaboral, que va adreçat als col·lectius de persones més desfavorides de la ciutat, el programa d'inserció laboral dirigit a dones víctimes de maltractaments físics i psíquics que actua de forma coordinada amb els punts d'informació i recursos de la dona. El *Kali Activa* que s'adreça a dones d'ètnia gitana per tal d'afavorir la seva inserció. Igualment, es realitza un programa de foment de la igualtat d'oportunitats en ocupacions on les dones estan subrepresentades (sector del taxi), en el qual participen 15 dones. Durant l'any 2004 un 62,4 % de les persones participants en els diferents programes de Barcelona Activa van ser dones.

La Regidoria dels Nous Usos dels Temps a la ciutat ha encarregat un estudi sobre l'ús social del temps a l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans per disposar d'informació detallada sobre la realitat urbana de la ciutat des de la perspectiva temporal. En aquesta direcció, també s'ha creat una Taula del Temps amb participació dels diferents agents socials i persones expertes per elaborar diferents programes i accions. En col·laboració amb el Consell Econòmic i Social de Barcelona, s'ha impulsat el projecte *L'organització del temps a les empreses*. Conjuntament amb la Fundació Bofill es realitza el Projecte *Temps de barri, temps educatiu i familiar* a tres barris, amb la participació de tots els agents per millorar la xarxa educativa i per disposar d'una oferta extraescolar coherent amb les necessitats reals dels temps de les famílies. Destacar, també, el projecte *La Marina, temps de barri, temps compartit*, amb la Fundació Ma. A. Campmany, es treballa i es fan propostes sobre el planejament d'un nou barri i l'organització dels seus temps dels diferents serveis i espais. En la línia de la conciliació de la vida laboral i familiar, Barcelona Activa ha col·laborat amb els projectes *Tempora i Equilibra*.

L'Ajuntament de Barcelona, en el conveni col·lectiu 2004-2007, recull un nou permís de paternitat de quatre setmanes que es pot gaudir de forma simultània al període de maternitat o una vegada esgotat aquest.

Destacar que el Pacte Local per l'Ocupació de Barcelona 2004-2007 recull en la seva quarta mesura "Fer realitat la paritat de participació equitativa de dones en els programes per a l'ocupació i la creació d'empreses".

El Consell de les Dones de Barcelona, amb l'objectiu d'estimular la participació i l'associacionisme dels col·lectius de dones, visibilitzar les idees, la manera de fer i la veu de les dones; aquest curs 2004-2005, han desenvolupant tres sessions de formació adreçades a les dones de les associacions del Consell de la ciutat i dels districtes sobre: la violència vers les dones: prevenció de la violència, reptes de l'educació, Observatori de les dones: línies estratègiques d'observació; i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral: el temps de les dones.

La Regidoria de Dona i Drets Civils ha presentat al Consell la proposta de principis orientatius del Pla d'Actuació Municipal de les Dones 2005-2008. Actualment es treballa a partir de diverses comissions temàtiques per elaborar les aportacions per la construcció del programa. Durant aquest any està prevista l'ampliació del Consell amb 13 entitats més que es sumaran a les 103 existents fins ara.

L'Institut Català de la Dona ha iniciat una sèrie de reunions amb administracions locals que tenen regidories de la Dona per tal d'establir canals de col·laboració. En aquesta línia va organitzar de les Jornades d'estiu Món Local i Polítiques de Dones, el 13 i 14 de juny, amb l'objectiu que les polítiques de dones siguin una realitat a tots els ajuntaments de Catalunya. Destacar, també, l'organització, els dies 20 i 21 de maig, amb motiu de la commemoració del 24 de maig, dia Internacional de les Dones per a la Pau i el Desarmament, de les jornades *Les mediacions femenines. Una pràctica de Pau*. D'altra banda, s'ha realitzat la modificació del Consell Nacional de Dones de Catalunya, amb l'objectiu de reforçar els vincles amb els grups i entitats que conformen la xarxa associativa femenina de tots els territoris de Catalunya i la creació de les Assemblees Territorials de Dones de Catalunya (ATDC), previstes per finals d'any a Barcelona.

Des de la UGT s'ha fet l'edició d'un codi de conducta i protocol d'actuació per la igualtat de tracte i no discriminació en matèria de prevenció de l'assetjament sexual i protecció de la dignitat en el treball i, també, l'edició del manual *Coneix els teus drets* en matèria d'igualtat i no discriminació entre gèneres, així com l'assessorament i atenció directa a persones amb problemes laborals o de violència. També ha organitzat actes adreçats a les dones migrades (març de 2004 i març de 2005), amb l'objectiu donar veu a la migració femenina.

DROGODEPENDÈNCIES

- **Es demana a l'Ajuntament que contribueixi a la racionalització dels usos terapèutics de la cannabis**
- **Impulsar noves estratègies preventives i terapèutiques en funció de les noves realitats del consum de la cannabis**

La Direcció General de Recursos Sanitaris del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya ha dissenyat la posada en marxa d'una experiència pilot per a l'ús terapèutic de cannabis a Catalunya -en la línia de la proposta assenyalada pel grup de Drogodependències- i que té com a objectiu respondre a la demanda terapèutica dels pacients que requereixen pal·liar els símptomes derivats de les patologies molt greus, en les quals hi ha hagut un fracàs dels tractaments convencionals i l'avaluació dels possibles beneficis relacionats amb el seu ús sota condicions estrictament controlades.

El plantejament d'aquesta experiència pilot es va presentar i discutir en el grup de drogues del CMBS el mes de març amb el compromís d'informar sobre seguiment dels resultats de la seva aplicació.

En el marc de les noves estratègies preventives i, en funció de les noves realitats del consum de la cannabis, l'Agència de Salut Pública de Barcelona ha promogut l'exposició *Cannabis. Com ho vius?*, formada per 11 plafons en format còmic que promou la reflexió a partir de situacions properes a l'adolescent i joves. Conté una guia d'activitats per a l'educador/a i un tríptic informatiu per a l'adolescent. S'exposa als centres i entitats juvenils, espais de trobada i centres educatius. En el mateix sentit, també, s'està realitzant un vídeo sobre el cannabis, adreçat a alumnes d'educació secundària obligatòria.

S'ha donat suport a la realització del material i intervencions d'Energy-control, associació per la reducció de riscos de consum de drogues i joves en discoteques i espais d'oci. S'han elaborat uns cartells sobre l'èxtasi líquida (GHB) i sobre alcohol. El primer forma part d'una intervenció en discos gays de l'Eixample. També s'ha redactat, conjuntament amb el Sector de Seguretat i Mobilitat, un protocol de d'intervenció en discoteques amb consum de drogues detectat per Guàrdia Urbana i districtes.

Pel que fa al treball educatiu en espais no formals, assenyalar que des del programa *A partir del carrer* s'han impulsat "les taules de debat" al districte de Sarrià-Sant Gervasi sobre el consum de drogues, amb l'objectiu d'articular espais de diàleg i reflexió sobre la realitat de l'adolescència i el consum de tòxics, així com de les actuacions a realitzar pels diferents agents que intervenen en aquest sector de població.

En relació a la fira Spannabis 2005, la segona edició sobre el cannabis i tecnologies alternatives, que es va celebrar al Palau Sant Jordi i que volia donar a conèixer a la població general i als professionals del grow-shops les possibilitats del cànem a tots els nivells, l'Agència de Salut Pública de Barcelona va pautar amb els organitzadors una normativa de salut sobre l'esdeveniment atès que els òrgans de les administracions competents havien donat el vist i plau per a la seva realització.

L'Agència de Salut Pública de Barcelona ha promogut un grup focal de prevenció integrat per diferents professionals de l'àmbit de la salut pública, dels joves i de la prevenció que intervenen en els programes a la ciutat, que s'ha reunit des de desembre de 2003 fins l'1 de juny de 2005 amb l'objectiu de revisar la situació epidemiològica i debatre estratègies preventives de l'abús de substàncies. Les seves conclusions i recomanacions seran la base per reorientar els programes preventius.

L'Institut Municipal d'Educació ha realitzat l'Audiència Pública Salut, Barcelona!, per a nens i nenes, amb l'objectiu que aquests fessin propostes per a una millor qualitat de vida. En aquest procés es van fer tot un seguit d'aportacions relatives al consum de drogues i les seves conseqüències.

Durant el curs 2004-05 s'han impulsat els plans preventius de centre com a estratègia per construir un discurs preventiu amb la participació i consens de tota la comunitat escolar (equip docent, famílies i alumnes) i la coordinació dels diferents serveis i recursos de l'Agència de Salut Pública i dels districtes (Serveis Personals i Secretaria Tècnica de Prevenció). Actualment s'està actuant en 20 escoles de la ciutat.

Des de l'Agència de Salut Pública s'ha seguit impulsant el programa *De marxa sense entrebancs*, que és un programa de prevenció de riscos relacionats amb el consum de begudes alcohòliques i d'altres drogues i que promou alternatives d'ocupació de l'oci i el lleure adreçat a joves i adolescents. Algunes de les activitats realitzades han estat teatre al carrer, formació de monitors de lleure, tallers i activitats per a adolescents i joves amb la col·laboració de centres cívics, entitats juvenils i tots aquells grups i associacions que treballen amb i per als joves.

La Creu Roja dins el projecte Somni, el 31 de maig ,Dia internacional sense tabac, va instal·lar un stand informatiu i facilitava una entrevista de valoració de la dependència de la nicotina. També, destacar la

programació el passat 10 de juny al SAT de l'obra de teatre *La millor marihuana la fa la mamma* a càrrec del grup de teatre Gottic de la Creu Roja.

GENT GRAN

- **Concretar la noció “la persona al centre del sistema”:** participació de les persones grans i dels cuidadors/es en el pla de cures.
- **Facilitar la cooperació de les associacions de gent gran en l’atenció domiciliària:** prevenció, detecció i recolzament

El PAM 2004-2007 ha incorporat com una prioritat, l’impuls del model integrat de Serveis d’atenció domiciliària, i concebut com el conjunt de serveis de primària que es proveeixen en el marc de les llars, adreçats tant a gent gran i altres persones en situació de dependència, com a famílies amb necessitats específiques. S’assenyala que el nou model haurà de millorar l’accessibilitat, l’equitat en el conjunt de la ciutat, la qualitat de les prestacions, la proximitat i l’adaptació a la diversitat de necessitats. Així mateix, establirà la coordinació dels diferents serveis d’atenció domiciliària i impulsarà actuacions preventives. També concreta que cal potenciar de forma substancial i prioritària el conjunt de serveis d’atenció domiciliària per arribar, el 2007, a una taxa de cobertura del 4%.

En relació a aquests objectius s’està fent el seguiment del nou model integrat del Servei atenció domiciliària que s’aplica des del juliol del 2004. Els serveis d’atenció domiciliària es presten des de la xarxa dels centres de serveis socials dels districtes. Són un conjunt d’accions i recursos que es realitzen a la llar dels usuaris amb la finalitat de prestar suport personal, atenció i ajut a persones i famílies en situació de manca d’autonomia personal, dificultats o problemàtiques familiars especials, primordialment persones grans, per tal de mantenir-les en el seu medi en les millors condicions de vida i durant el major temps possible. Aquest servei té un finançament 100% públic, en funció del nivell d’ingressos i nivell de dependència. L’increment dels recursos pressupostaris entre el 2002 i 2003 ha estat d’un 8,22%, el 2003-2004 d’un 13,9% i el 2004-2005 d’un 21,95%. S’està realitzant un increment progressiu per a que en el nou contracte 2006-2007 del SAD s’arribi a un increment notable de la cobertura.

El perfil de les llars ateses és el següent: el 75% de les persones titulars de les llars ateses són dones i el 25% són homes; el 55% són llars unipersonals i el 45% llars amb més d’una persona i el 82% de les llars ateses corresponen a persones grans.

La cartera de serveis està composta per hores de treballadora familiar en atenció personal, àpats a domicili, neteges, bugaderia, serveis complementaris, arranjaments i parament de la llar. L'assignació dels diferents serveis es determina en funció dels nivells de dependència.

També, s'han establert els indicadors de necessitat d'atenció i de distribució de recursos als districtes. El nou model ha implicat l'establiment i ajustament del sistema d'informació del servei. S'ha fet el disseny d'una experiència pilot de coordinació sociosanitària amb el Consorci Sanitari i està pendent d'aplicació a un districte.

El nou contracte pel 2006-2007 ha d'incorporar les línies de millora que passen per avançar cap un model d'atenció a la dependència vinculat a la comunitat; articular i coordinar el Servei d'Atenció Domiciliària amb altres iniciatives de suport social i amb la xarxa sociosanitària per tal de desenvolupar i avaluar intervencions intersectorials. Aquest model preveu integrar en la seva base la participació de les persones grans i/o familiars en els plans de cura i permetrà articular la cooperació de les associacions de gent gran en els aspectes de caràcter preventiu i de detecció. Aquest conjunt d'avenços significarà una millora en els protocols i les eines per a garantir l'homogeneïtat en l'accés al servei al conjunt de la ciutat i avançar cap el model sociosanitari a partir del desenvolupament d'experiències pilot.

El PAM 2004-2007 especifica que totes les persones grans de la ciutat amb un grau de dependència lleu i un marc de relació social i de suport debilitat, haurien de tenir garantit el servei de teleassistència. Amb aquest objectiu, l'Ajuntament de Barcelona ha signat un conveni amb l'IMSERSO i amb la Federació Espanyola de Municipis i Províncies mitjançant el qual s'estableix un sistema de finançament que permet arribar a més població susceptible de rebre el servei. Així, la previsió és arribar el 2007 amb 25.000 aparells de teleassistència, la qual cosa significarà un augment 20.000 unitats en relació a les gairebé 5.000 existents actualment.

Està prevista la signatura d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya en matèria d'equipaments de serveis socials d'atenció especialitzada que permetrà concretar la millora generalitzada dels nivells de cobertura per a diferents col·lectius, entre d'altres el de la gent gran. Concretament està prevista la construcció de 10 residències assistides amb centre de dia per a gent gran amb un total aproximat de 1.200 places de residència i 320 places de centre de dia, que situarà Barcelona en una cobertura similar o superior a la de la resta de Catalunya.

Igualment, s'està en període de tancament de l'execució dels diferents equipaments previstos al Pla d'equipaments de l'anterior mandat i que en total han significat la construcció de 10 residències per a la gent gran i més de 600 places d'habitatges amb serveis per a la gent gran.

Actualment, s'està en procés de creació de les Comissions de participació dels habitatges amb serveis.

El Consell Assessor de la Gent Gran i el grup de Gent Gran del Consell han impulsat la celebració de la Jornada participativa, el 26 d'abril de 2005, per fer aportacions al Libro Blanco de la Dependència de l'IMSERSO, base per a la futura llei de dependència. Les aportacions realitzades per les 126 persones assistents s'han fet arribar al Ministerio per tal que siguin tingudes en compte a l'hora de redactar l'esborrany de la llei.

Igualment, el grup de Gent Gran i el Consell Assessor de la Gent Gran van participar en la jornada sobre les bases per la nova llei de Serveis Socials de Catalunya realitzant aportacions i propostes per incorporar-les en el futur redactat de la llei.

Dins del programa del Consell Assessor de la Gent Gran 2004-2007, s'ha creat un grup de treball per a la segona fase del document obert de Drets i Llibertats de les Persones Grans amb Dependència, en el qual hi estan directament implicades les comissions i consells de gent gran dels districtes presentant aportacions.

En la majoria dels districtes, es programen accions adreçades a les persones amb dependència i a les persones cuidadores. Així, per exemple, els casals de gent gran de Sarrià-Sant Gervasi han mantingut una estreta relació amb els centres de serveis socials amb la finalitat de detectar persones grans dependents i donar suport a les persones cuidadores i els centres de serveis socials del districte de l'Eixample ha posat en funcionament el projecte *Cuidem els cuidadors*. També estan molt consolidats als territoris els programes detecció, suport o acompanyament a persones grans. A tall d'exemple, es pot citar, el grup de treball de voluntariat a l'espai de gent gran Sagrada Família que ha vist reconeguda la seva tasca per la comissió de gent gran d'aquest districte.

Igualment, els districtes implementen projectes basats en la cooperació i el treball comunitari. En aquesta línia, cal fer esment del Pla integral de la gent gran de la Barceloneta i de l'Oficina d'atenció a la gent gran en aquest barri, en funcionament des de juny. A les mostres d'entitats que es programen anualment als districtes es fan activitats adreçades a afavorir el coneixement i intercanvi entre els diferents agents dels territoris.

Així mateix, els districtes incorporen en els seus programes la perspectiva intergeneracional com, per exemple, els espais de gent gran dels centres cívics dels districtes de l'Eixample amb els petits corresponsals, l'hort, el taller de panallets i la història del barri del centre cívic Fort Pienc.

La UGT de Catalunya ha creat un grup de treball sobre atenció a la dependència. Mitjançant aquest grup s'ha desenvolupat una anàlisi de dades relatives a persones amb dependència a Catalunya, així com dels serveis existents i s'ha elaborat un informe de propostes concretes per atendre la dependència.

El sindicat CCOO ha organitzat una Jornada sobre els centres de serveis socials d'atenció primària adreçada a la federació de pensionistes i jubilats del sindicat.

HABITATGE SOCIAL

- Promoure que el Consorci de l'Habitatge de Barcelona sigui un veritable ens de gestió, dotant-lo de les competències pròpies de planificació i dels recursos necessaris.
- **Constituir el Consell de l'Habitatge de Barcelona i comptar amb l'experiència del Grup d'Habitatge Social del Consell Municipal de Benestar Social per al seu impuls.**
- **Garantir la consulta per part del Grup d'Habitatge Social del Consell Municipal de Benestar Social del Pla d'Habitatge de Barcelona 2004-2010 i del Pla General pel Dret a l'Habitatge de Catalunya 2004-**

L'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat estan treballant en la modificació dels estatuts del Consorci de l'Habitatge, per tal que esdevingui l'autèntic ens de planificació de les polítiques d'habitatge a la ciutat. Actualment la modificació dels estatuts es troba en tràmit d'aprovació.

El Consorci d'Habitatge ha encarregat al Patronat Municipal de l'Habitatge la constitució i la gestió de la borsa d'habitatge de lloguer social de Barcelona.

A la seva sessió de 27 d'abril de 2005, el Consorci d'Habitatge va proposar estudiar la creació del Consell d'Habitatge Social com a desenvolupament del grup de treball d'Habitatge Social del Consell Municipal de Benestar Social. La creació, desenvolupament i gestió del Consell d'Habitatge Social recau en la Regidoria de Sòl i Habitatge. A la sessió de treball del grup del dia 11 de novembre de 2004, es va comptar amb la presència del Regidor de Sòl i Habitatge per tal de debatre i recollir aportacions per a la futura creació del Consell d'Habitatge, partint d'una anàlisi inicial realitzada per l'Institut de Governabilitat i Polítiques Públiques.

El Consell de Ciutat ha promogut , també, un grup de treball sobre habitatge per tal d'actualitzar una diagnosi de la situació i proposar noves actuacions, prioritzant quines són de major importància. Aquest procés ha comptat, amb les aportacions del treball dels darrers anys del grup d'Habitatge del Consell.

En compliment de les propostes realitzades pel grup d'Habitatge, a la sessió del 17 de març, la directora general d'Habitatge de la Generalitat de Catalunya va presentar el decret 454/2004 de 14 de desembre de desplegament del Pla pel dret a l'habitatge 2004-2005 i a la sessió del Consell del 7 de juny, el Director de Sòl i Habitatge va presentar el balanç del Pla d'Habitatge de Barcelona.

El Plenari de l'Ajuntament va aprovar el maig de 2004 el Pla d'Habitatge de Barcelona que té com objectius bàsics millorar i facilitar l'accés a un habitatge digne i adequat als ciutadans i ciutadanes de Barcelona, promoure la rehabilitació dels habitatges i barris de la ciutat i coordinar les actuacions de totes les administracions públiques en matèria d'habitatge.

El Pla d'Habitatge estima com a potencial de construcció d'habitatges, en el període 2004 – 2010, d'entre 65.000 a 1000.000 nous habitatges, dels que entre 19.000 a 37.000 seran habitatges assequibles i/o protegits. En una primera fase, en el període 2004 - 2007 l'Ajuntament de Barcelona preveu un potencial de promoció de 10.000 nous habitatges protegits i/o assequibles (públics o privats) i l'aportació de 449 milions d'euros dels pressupostos municipals d'inversió.

	HABITATGES TOTALS 2004 – 2010 (1)		HABITATGES DE PROTECCIÓ I/O ASSEQUIBLES 2004-2010	
Rehabilitació d'habitatges i mobilització	8.000	32.000	---	12.000 (2)
Nous habitatges en àmbits urbans consolidats	13.000	15.000	---	---
Nous habitatges en àmbits nou planejament aprovat	15.000	17.000	5.000	6.000
Nous habitatges en àmbits planejament en tràmit i/o estudi	8.000	10.000	2.000	3.000
Nous habitatges en barris de transformació i planejament pendent	14.000	18.000	5.000	8.000
Programa d'habitatge dotacional (3)	7.000	8.000	7.000	8.000
HABITATGES TOTALS	65.000	100.000	19.000	37.000

Quadre resum del potencial de promoció d'habitatge del pla 2004-2010:

(1) Habitatges (lliures o protegits i/o assequibles) acabats o en construcció iniciada, de promoció pública o privada, en règim de lloguer o de venda

(2) Nou parc d'habitatge assequible i mobilització habitatges buits, vinculat a les polítiques de rehabilitació dels nous Plans d'Habitatge de l'Estat i la Generalitat

(3) Inclou habitatges per a joves, apartaments amb serveis per la gent gran, residències d'estudiants i residències assistides

El dia 23 de juny s'ha posat en funcionament l'Oficina Barcelona Habitatge dintre del marc d'aplicació del Pla d'Habitatge de Barcelona amb l'objectiu d'informar i assessorar a la ciutadania sobre les qüestions d'habitatge a la ciutat.

Igualment, l'Oficina Municipal d'Informació al Consumidor atén demandes ciutadanes sobre l'assetjament immobiliari. Aquest darrer any s'ha comptabilitzat un increment molt considerable de les demandes i ha calgut intensificar la feina d'estudi i tràmit de les reclamacions acceptades. Està previst reforçar la plantilla de personal per tal de poder ampliar l'horari a les tardes.

Els sindicats han realitzat diferents aportacions durant l'elaboració del Pla pel dret a l'Habitatge 2004-2007, a través del Consell de Treball Econòmic i Social i reunions amb el Conseller d'Habitatge i Medi Ambient.

La UGT de Catalunya ha participat a la subcomissió "Urbanisme, Habitatge i Cohesió Social" del Pla estratègic metropolità de Barcelona, de la que sortirà un document de propostes sobre actuacions en matèria d'urbanisme i habitatge que facilitin la cohesió social.

Els sindicats, associacions de veïns i altres entitats també participants del grup de treball, formen la Plataforma pel dret a un Habitatge Digne, la qual té com objectiu garantir un habitatge digne per les persones que es troben en situació d'exclusió social, i en especial treballa els casos de desnonament. Durant el 2004 i el 2005 la plataforma ha fet diferents reunions amb l'Ajuntament de Barcelona, Generalitat i altres administracions. Entre d'altres actuacions, destaca la jornada *Patrimoni Públic de sòl: creació i ús* i la compareixença davant la Comissió de Política Territorial del Parlament de Catalunya per tal d'explicar les mancances en matèria d'habitatge i reivindicar noves actuacions.

La Plataforma per un Habitatge Digne, també, ha reclamat a les diferents administracions la creació d'un grup d'habitatges destinats a resoldre necessitats d'urgència i evitant deixar la gent al carrer (desnonats, famílies monoparentals, immigrants, persones excloses, etc.). Aquests habitatges han de ser públics i no són destinats ni a lloguer ni a compra, sinó que han de respondre situacions d'urgència, i per tant, són ocupats temporalment.

INFÀNCIA

- **Impulsar el Programa municipal pels infants**
- **Fer de Barcelona una ciutat amigable, responsable i acollidora pels ciutadans i ciutadanes més joves**
- **Incentivar la participació dels infants**

La Direcció de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona està elaborant el nou Programa d'infància 2005-2008. En aquest sentit, es va fer la presentació al grup d'Infància del Consell de les línies orientadores del mateix i l'anàlisi de les noves necessitats i emergents de la infància i l'adolescència per la seva discussió i recollida d'aportacions. A l'inici del proper curs s'aportarà la proposta final per la seva discussió final.

Pel que fa a les noves necessitats i els nous emergents de la infància i l'adolescència, es va posar en rellevància, el repuntament d'embarassos d'adolescents, la disminució de l'edat d'inici del consum d'alcohol i cannabis, la persistència de l'absentisme escolar en la franja 14-16, la conducta de la violència com una pauta de relació: conductes violentes com és l'acoquinament (bullying), la violència per part d'alguns adolescents cap als seus progenitors, la reaparició de bandes juvenils, etc.

El programa municipal pels infants es van proposar quatre eixos: el de la *participació*, el de les *famílies*, un *socioeducatiu* i la *infància en risc o en exclusió social*. Aquest quatre eixos contempen tres nivells que han d'estar estretament relacionats i complementats mitjançant el treball territorial: el de 0 a 3 anys, el de l'adolescència i el de la xarxa d'entitats i organitzacions que treballen per a la infància.

En relació a l'objectiu que assenyala el PAM 2004-2007 de promoure estratègies potents de coneixement i recerca sobre les dinàmiques de la infància i l'adolescència, com a base per a la programació d'accions, però també per a dotar de visibilitat ciutadana la realitat dels infants de la ciutat. S'ha encarregat el segon informe sobre infància i famílies al Consorci Institut d'Infància i Món Urbà (CIMU) i l'elaboració de l'enquesta sobre la participació dels adolescents a la llar.

En línia amb les recomanacions del grup, el PAM 2004-2007 incorpora l'objectiu de promoure i garantir de forma progressiva que els espais públics, equipaments, serveis i activitats de l'Ajuntament de Barcelona comptin amb estratègies adreçades i pensades pels i per als infants, per tal de fer de Barcelona una ciutat dels nens i les nenes, amigable, responsable i acollidora dels seus ciutadans i ciutadanes més joves. En relació a la necessitat de conèixer si els diferents equipaments i espais municipals estan pensats per a l'ús dels infants, l'Institut Municipal de Parcs i Jardins disposa, en aquests moments, de dues ludoteques, una al parc de la Ciutadella i l'altra al parc del Roser de Cervantes, amb l'objectiu d'incentivar el joc a l'aire lliure dels nens i nenes i la seva família. Igualment, les ludoteques, una setmana al mes, organitzen tallers mediambientals de forma gratuïta.

La ciutat de Barcelona disposa actualment de 645 espais públics dedicats al joc infantil. Aquestes zones es troben als parcs, jardins i places de la ciutat i han estat configurades seguint uns criteris generals unitaris basats en la seguretat dels infants, el foment de la seva socialització, i l'equitativa distribució territorial i uniformitat de la qualitat. Aquestes àrees de joc infantil han anat evolucionant en funció de les necessitats de l'ús i de l'edat dels usuaris, així com de les pautes constructives de seguretat.

En el marc d'aquest procés d'evolució destaca la necessitat de millorar-ne els aspectes d'accessibilitat i potenciar la creació de noves àrees, que siguin integradores i ofereixin aspectes lúdics interessants per a tots els nens i nenes. Per posar en marxa aquest objectiu s'ha realitzat un projecte d'investigació, conjuntament amb l'Institut Municipal de Disminuïts, amb diversos centres i de rehabilitació i amb tècnics especialitzats amb la matèria. Juntament amb els districtes s'ha concretat el disseny i la realització de 10 àrees de joc accessibles a la ciutat de Barcelona que es faran abans d'acabar l'actual mandat.

El PAM 2004-2007 indica que cal promoure estratègies innovadores de participació dels infants i dels adolescents en tots els districtes de la ciutat, com a via per a fer efectiu el dret dels més petits a la ciutadania, i com a camí per a que Barcelona s'enriqueixi amb la creativitat dels ciutadans i ciutadanes més joves. En relació a aquests objectius, s'han presentat i analitzat amb el grup d'Infància algunes de les experiències existents en temes de participació. S'ha incorporat el tema de la participació en l'estand municipal del Saló de la Infància amb el lema *Barcelona dóna la paraula als infants*, amb l'objectiu de facilitar la participació dels infants i fer-los créixer com a persones compromeses amb la vida comunitària i amb actituds cíviques. També s'ha celebrat la X Audiència pública de nois i noies de Barcelona, el dia 10 de maig, organitzada per l'IMEB i que aquest any s'ha dedicat al tema de la salut.

En alguns districtes de la ciutat s'han endegat iniciatives adreçades a afavorir la participació dels nens i nenes de la ciutat. A tall d'exemple, Sants-Montjuïc el projecte *Fer de ciutadans i*

ciutadanes: un aprenentatge cívic, vol contribuir a fer de l'escola un espai educatiu en els valors cívics i democràtics a partir del coneixement de l'acció pública i el seu abast. Durant el curs 2004-2005 hi han participat 4 centres i un total de 270 alumnes.

Pel que fa referència als centres residencials d'acció educativa (CRAE) i als Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) com a programes en els quals intervé la DGAIA, des d'aquest organisme s'insisteix en la participació dels infants i dels adolescents en totes aquelles decisions que els afecten. Aquesta premissa es contempla en els projectes educatius de centre en relació a la vida quotidiana dels infants i adolescents tutelats que viuen en centres, per exemple en la necessitat d'establir assemblees de menors, la participació i escolta en les activitats lúdiques i de convivència del centre, etc. En relació a la intervenció dels EAIA, la DGAIA manté l'exigència de conèixer i escoltar els infants i els adolescents subjectes d'estudi abans d'efectuar les propostes que els afecten.

Així mateix, la participació dels infants i adolescents és un aspecte fonamental a valorar en aquells programes adreçats a aquesta població que sol·liciten subvencions a l'Administració, com és el cas dels centres oberts. Actualment, aquest aspecte es considera a partir de l'existència de programes educatius individuals i assemblees programats en els projectes que presenten les diferents entitats.

En la línia assenyalada de millorar la capacitat de resposta integral a les necessitats dels menors immigrants no acompanyats i, per tal d'establir un nou acord interinstitucional per al Programa d'atenció a menors estrangers sense referents familiars (Menors Estrangers i Immigrants No Acompanyats-MEINA) i amb l'objectiu de consolidar i enfortir els recursos existents i millorar els circuits i mecanismes per a la detecció de les situacions de risc, l'atenció integral i la inserció social d'aquests menors, des de la Direcció de Benestar Social s'ha iniciat la revisió del Servei de detecció i intervenció al carrer. Les dades estadístiques referides als menors són compartides entre la Generalitat i l'Ajuntament.

A proposta del grup d'Infància, aquest curs 2004-2005 s'ha creat -en el Consell Municipal de Benestar Social- el grup de treball de Famílies, que s'ha reunit en 7 sessions de treball i ha reflexionat i presentat propostes al voltant de noves polítiques per a les famílies.

Pel que fa a la revisió de barems per a l'atorgament de beques per a les activitats d'estiu per a infants i joves, durant el 2005 s'ha iniciat un treball de revisió del marc normatiu actual i s'ha constituït una comissió de treball per modificar les bases i adequar-les, entre altres temes, a les necessitats actuals de les entitats d'associacionisme educatiu juvenil.

En la línia d'afavorir la transversalitat, la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) del Departament de Benestar i Família compta amb l'experiència positiva de la participació en diferents comissions interdepartamentals. S'han establert contactes amb diferents conselleries per tal d'impulsar plans concrets com: Pla integral de salut mental, en el qual hi participen el Departament de Justícia, el Departament d'Educació, el Departament de Benestar i Família i el Departament de Salut; Pla interdepartamental de joves en arribar a la majoria d'edat, en el qual hi intervenen el Departament de Treball i Indústria i el Departament de Benestar i Família; Pla nacional de Catalunya en relació a polítiques de joventut; Comissió de seguiment dels programes operatius de l'objectiu 3 del Fons Social Europeu, participant-hi els Departaments de Justícia, Educació, Salut, Treball i Benestar i Família.

En relació a conèixer quin diagnòstic institucional hi ha sobre el tema de la mendicitat i els infants immigrants i la resposta que s'hi està donant, el Departament de Benestar i Família coincideix amb les observacions del Síndic de Greuges i d'altres Departaments (Interior, Justícia, Salut) en relació a la necessitat d'abordar aquesta problemàtica des dels diferents àmbits d'actuació i les diverses administracions implicades en temes de seguretat, no només des de les intervencions policials, judicials i les protectores, per tal de donar una resposta globalitzadora i integradora a aquesta greu problemàtica. Així doncs, s'aposta per cercar un plantejament global que s'emmarqui en el pla d'actuació sobre el poble gitano que ja elabora la Direcció General d'Actuacions Comunitàries i Cíviques, atenent que es tracta d'un fenomen que sobrepassa el que és estrictament la protecció a la infància i l'adolescència i afecta tot un grup familiar amb patrons de conducta i hàbits propis, que difícilment encaixen en la nostra societat actual.

Cal remarcar que en el conveni en matèria d'equipaments de serveis socials d'atenció especialitzada pendent de signatura entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, es preveu la construcció d'equipaments per a la infància en risc: 100 places en centres residencials de primera acollida, 100 places de centres residencials d'atenció educativa i 1 centre residencial d'acció educativa intensiva.

POBRESA

- **Promoure que els programes d'inserció sociolaboral s'adeqüin a les condicions de cada persona i que tinguin en compte les seves possibilitats d'inserció al mercat laboral**
- **Fer el seguiment i afavorir la consulta del Grup de Pobresa del Consell Municipal de Benestar Social en el desenvolupament del Pla municipal per a la Inclusió Social**

El Sector de Serveis Personals i Barcelona Activa han renovat, pel 2005, un acord de col·laboració per a la gestió del Programa d'inserció sociolaboral, a través del qual els serveis socials d'atenció primària, els serveis d'atenció especialitzada i les entitats privades reconegudes poden derivar-hi a les persones que reuneixin les condicions adequades, per tal de que iniciïn un itinerari cap a l'ocupació. A nivell econòmic, l'acord té una dotació de 288.617 euros. Entre d'altres, l'acord de col·laboració contempla l'entrevista, l'orientació professional i la derivació a diferents recursos propis del programa i generals de Barcelona Activa en funció de les necessitats de cada usuari/a i l'acompanyament personalitzat al llarg dels diferents itineraris. Les previsions d'atenció pel 2005 són de 300 persones.

Pel que fa al suport a entitats d'inserció sociolaboral, l'any 2005 s'han subvencionat diferents projectes de les entitats com, per exemple: l'Institut de Reinserció Social, la Fundació Engrunes, la Fundació Futur, l'Acció solidària contra l'atur, el Casal dels infants del Raval, la Fundació ARED i la Fundació Els tres turons.

En aquesta mateixa línia, el Pacte per l'ocupació de la ciutat de Barcelona 2004-2007 ha estat un àmbit de reflexió i compromís al voltant del mercat laboral i les polítiques d'ocupació entre els agents socials, empresarials i l'administració. El Pacte recull en la seva primera mesura "Fer de la transformació de la ciutat el motor generador de noves oportunitats per a persones i empreses, fent-les més accessibles a aquelles persones amb més dificultats per incorporar-se al mercat de treball."

Igualment, Barcelona Activa ha continuat desenvolupant, conjuntament amb altres àrees i instituts de la ciutat, el Pla Jove que ha atès durant el 2004 un total de 1.136 joves que accedeixen al programa. Igualment, al districte de Sants-Montjuïc s'ha realitzat el programa d'inserció sociolaboral de dones gitanes d'Hostafrancs, executat per Barcelona Activa amb la col·laboració del districte i del Centre Cultural Gitano d'Hostafrancs, adreçat a 18 dones joves d'ètnia gitana.

Fruit de la col·laboració entre Barcelona Activa, l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, sindicats i entitats representatives del col·lectiu, s'ha elaborat la guia per a la contractació de persones amb discapacitat adreçada a empresaris i sindicats per tal de promoure la contractació d'aquest col·lectiu.

El Pla Municipal per a la Inclusió Social 2005-2010 va ser aprovat pel Plenari de l'Ajuntament el passat 18 de març i respon a la proposta formulada pel grup de treball de Pobresa del Consell l'any 2001, el qual durant aquest curs ha dedicat part del seu treball a discutir i presentar aportacions al voltant del Pla. Igualment el passat 21 d'abril es va celebrar una sessió de treball sobre el Pla oberta a totes les persones que formen part del Consell.

Al llarg del primer any de vigència del Pla municipal per a la inclusió social es fixarà el sistema d'indicadors i d'estructuració d'informació, els resultats es presentaran anualment als diversos espais institucionals i participatius relacionats amb el desplegament del Pla: la comissió de plenari de Cultura, Educació i Benestar Social i, si s'escau, el Plenari de l'Ajuntament, el grup de treball de Pobresa, la Comissió Permanent del Consell Municipal de Benestar Social i, si s'escau, el Consell de Ciutat.

La comissió permanent del Consell Municipal de Benestar Social ha estat regularment informada sobre el seguiment de les accions inicials de desplegament del Pla (centre de baixa exigència, pla d'equipaments, pisos d'inclusió, ...). Des de l'Associació Barcelona per l'Acció Social s'ha creat una comissió per articular la participació dels diferents agents en la concreció de l'Acord. Aquesta comissió ha recollit les consideracions del grup de Pobresa. És previst que a principis del proper curs estigui llesta la proposta i es discuteixi en el si del grup.

La Comissió per a la Inclusió de clàusules socials presidida per la Regidora d'Ocupació i Innovació ha constatat que, malgrat les iniciatives engegades, calia potenciar-ne d'altres mitjançant un nou redactat de la reserva contractual. Així, amparant-se en la Llei 7/2004 de 16 de juliol, de mesures fiscals i administratives d'acompanyament dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per l'any 2004, la Comissió per a la inclusió de clàusules socials proposarà al Plenari de l'Ajuntament l'aplicació de la reserva social als objectes contractuals d'obres i serveis de conservació i manteniment de béns immobles; els serveis de missatgeria, correspondència i distribució, arts gràfiques, neteja i bugaderia, restauració, recollida i transport de residus, i també els serveis i els subministraments auxiliars per al funcionament d'aquest Ajuntament, dels seus organismes autònoms i de les empreses municipals.

Els agents econòmics i sindicals, han signat amb el govern de la Generalitat, un acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana, en el que es recullen algunes mesures de millora del programa de la Renda mínima d'inserció. Entre aquestes mesures es contempla l'augment de la quantia bàsica d'aquesta prestació i la creació d'una nova prestació per aquelles persones que en situació d'exclusió tenen dificultats per a seguir els itineraris marcats pel programa de la Renda mínima d'inserció.

PREVENCIÓ

- **Promoure i ampliar experiències com *A partir del carrer* arrelats a la comunitat i al territori en el marc de l'acció comunitària**
- **Adequar les intervencions amb els menors romanesos a les noves situacions emergents**
- **Promoure i ampliar experiències que estiguin arrelades a la comunitat i al territori en el marc de**

En el programa d'acció socioeducativa *A partir del carrer*, iniciat a l'abril de 2002, el principi d'aproximació a la realitat de cada cas, així com entendre quins són els patrons culturals de cada grup de joves abans d'intervenir, ha estat present en el desenvolupament de tots els projectes que es porten a terme a cada districte. Es manté com a requisit ineludible per poder establir un bon vincle educatiu des del que promoure el canvis. Està present en la filosofia i metodologia d'intervenció i s'aprofundeix a través de la formació contínua dels professionals.

Atès que el consum i tinença de cannabis és un problema detectat als districtes, s'ha avançat de forma generalitzada en la informació i educació que els joves tenen al respecte, comptant amb la col·laboració de les Secretaries de prevenció i els recursos de l'Agència de Salut Pública. En aquests casos s'intervé a partir d'espais de diàleg on poder treballar les conseqüències legals i socials que se'n deriven comptant, si s'escau, amb la implicació de la família.

Pel que fa a buscar mesures alternatives a les sancions i que aquestes mesures puguin generar nous recursos socioeducatius pels ciutadans més joves, s'ha generalitzat a tots els districtes a partir de l'experiència pilot iniciada a Horta-Guinardó i impulsada per la Secretaria Tècnica de Prevenció un protocol d'actuació per commutar les sancions administratives per serveis a la comunitat.

En relació a ofertar una adequada informació dels aspectes relacionats amb la salut, amb la sexualitat, amb la inserció laboral, etc., principalment a partir del treball grupal comunitari i complementant els recursos d'informació i atenció que l'Agència de Salut Pública posa a l'abast dels adolescents mitjançant els centres educatius, es fan actuacions concretes des del programa

A partir del carrer destinades a donar una educació més personalitzada. Se s'escau, es fa l'acompanyament educatiu i l'apropament als recursos específics d'atenció quan hi ha problemes de salut o relacionats amb la sexualitat. S'han programat, també, taller específics com per exemple *Per la teva salut jove!*

Dins del marc del Programa, respecte a la inserció laboral, es treballa el retorn al sistema educatiu en coordinació amb el Pla Jove d'Ocupació i es preveu impulsar un dispositiu específic d'accés al món laboral per donar resposta a la problemàtica creixent. Un altre dels objectius prioritaris, tant a les intervencions amb grups de joves com en l'acció individual, és el d'identificar i fer visibles els aspectes que promouen actituds violentes i relacions abusives entre iguals. En alguns districtes, quan ha estat possible per les característiques del grup d'adolescents, s'han fet tallers monogràfics sobre el tema, per exemple: *L'amor no és l'hòstia*.

Tot i que en l'activitat general de tots els projectes es contemplen les activitats esportives com a mitjà extraordinari de vinculació i desenvolupament educatiu, els joves continuen demanant més espais on poder practicar l'esport de manera lliure.

En relació a l'aspecte que incideix en que els programes d'intervenció comunitària cal entendre que la psicologia dels joves respon al principi de "l'instanèisme", es considera fonamental aquest principi, cercant l'equilibri entre immediatesa per vincular i compromís per part dels joves per anar treballant la responsabilitat.

Des de la seva posada en funcionament, el programa *A partir del carrer* s'ha adaptat progressivament a les necessitats, expectatives i desitjos dels joves de cada barri per tal que aquests se sentin incorporats en la planificació general dels territoris. A nivell contractual, s'ha prorrogat el contracte de prestació del servei i s'està treballant per optimitzar el model i redimensionar, si s'escau, el servei a la ciutat.

La Regidoria de Joventut ha tramès regularment les publicacions *Protagonistes Ja* i *Papers de Joventut* als educadors de *A partir del carrer*.

Dins del programa *A partir del carrer*, els diferents districtes de la ciutat han posat en marxa projectes amb finalitats socioeducatives. Així, per exemple, al districte de l'Eixample s'han fet prospeccions de places, espais oberts, connexió amb grups de joves i programació d'activitats, la lliga de futbol i bàsquet 3x3, el cicle *Dones i salut* de programes de prevenció i salut comunitària. Al districte de Sant Martí s'ha desenvolupat un treball de seguiment individualitzat amb un grup estable d'uns 15 nois i noies del barri de Via Trajana, s'ha fet informació, orientació, acompanyament i seguiment dels joves a espais lúdics i equipaments esportius, s'ha

desenvolupat un taller sobre sexualitat i embarassos no desitjats. A Sarrià-Sant Gervasi s'ha iniciat la prospecció de les zones de Sarrià, Vallvidrera i les Planes, on l'observació directa ha permès identificar com a espais de trobada habituals d'adolescents i joves un seguit de places i jardins del districte. En general, a la majoria dels districtes, s'ha dut a terme un treball de promoció i participació dels joves en la dinàmica de la comunitat, mitjançant la seva participació en l'organització d'activitats veïnals seguint el calendari festiu.

Pel que fa a l'adequació de les intervencions amb els menors romanesos a les noves situacions emergents, la Direcció de Benestar Social té un programa de prospecció i detecció de situacions emergents al carrer (a partir del treball del Serveis d'inserció social amb persones i famílies sense sostre,...) i en el darrer any ha estat puntual la detecció de famílies del col·lectiu romanès en algun assentament a la ciutat. Actualment, la població gitano romanesa resideix majoritàriament en diferents zones de la ciutat en blocs de pisos i, així, es treballa amb famílies que viuen a diferents barris i des dels serveis d'atenció primària (mitjançant l'atenció individualitzada i familiar, l'ajut a famílies, el seguiment i la cura dels infants i adolescents, PIRMI, projectes d'inserció sociolaboral...).

Des del Servei de Mediació Intercultural es dóna suport als professionals dels centres de serveis socials, en l'atenció a aquestes famílies gitanes d'origen romanès, mitjançant la intervenció directa de mediadors i l'assessorament a casos i treball grupal. En el marc de les tasques del Servei de mediació intercultural, es va realitzar un taller amb professionals dels serveis socials d'atenció primària, per a l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques de treball amb població gitano romanesa, essent un dels temes abordats l'acompanyament educatiu i la inserció sociolaboral d'adolescents i joves. Junt amb projectes més consolidats com és el cas del treball grupal desenvolupat a Horta (*Tanderei, fem camí*) i les tasques realitzades amb famílies i menors, com és el cas de Ciutat Vella, es posen de manifest les dificultats en la inserció sociolaboral lligats als temes de permís de residència. Al barri de Sants s'ha treballat en relació als menors romanesos el tema de l'absentisme escolar i de cobertura pels temes de menjador, llibres i material escolar. També s'ha donat suport a iniciatives del teixit social que plantegen la intervenció amb aquest col·lectiu, com és el cas de la Unió Romaní o La Formiga.

En la línia del que assenyalava el grup de Prevenció, de promoure i ampliar experiències que estiguin arrelades a la comunitat i al territori en el marc de l'acció i amb sintonia a l'objectiu estratègic que assenyalava el PAM 2004-2007 de *dotar la ciutat d'un marc de referència compartit, tant estratègic com metodològic, pel que fa a l'acció comunitària com a mecanisme generador de benestar i cohesió en la vida quotidiana*, el mes d'octubre de 2004 s'ha creat el grup de treball d'Acció comunitària i ha abordat durant el curs diferents aspectes metodològics en relació l'acció comunitària. Igualment s'ha presentat en el grup el Programa municipal per a l'acció comunitària, actualment en procés d'elaboració.

REFUGIATS I ESTRANGERS

- **Afavorir el coneixement de la ciutadania en relació a l'evolució de la immigració a la ciutat.**
- **Descentralitzar el SAIER en els diferents districtes de la ciutat.**
- **Repensar la missió del Grup de Refugiats i Estrangers tot valorant la necessitat d'estar més vinculat a les polítiques d'immigració i al Consell d'Immigració**
- **Promoure metodologies de treball comunitari i en**

El mes de gener de 2005 Barcelona compta amb 230.942 persones estrangeres empadronades (un 14,6% sobre el total de la població). Així, la població estrangera a la ciutat ha augmentat un 14,1% durant l'any 2004. Aquest important augment, tanmateix significa el menor ritme de creixement dels darrers cinc anys. L'any 2003 es va produir un increment del 24,2%, confirmant la tendència iniciada en l'anterior exercici de ralentització del creixement.

Per continents, la meitat de les persones estrangeres residents a Barcelona provenen del continent americà 52%, i més concretament d'Amèrica del Sud (43% del total d'estrangers), mentre que un 23% són europeus, bàsicament de la Unió Europea (25 estats membres). En menor grau, procedeixen d'Àsia (16%) i Àfrica, bàsicament d'Àfrica del Nord i del Magrib (9%).

Nombre d'estrangers residents a Barcelona.	
	Gener 2005
Eixample	39.616
Ciutat Vella	38.045
Sants-Montjuïc	28.352
Sant Martí	25.639
Nou Barris	19.307
Horta-Guinardó	16.688
Gràcia	15.326
Sarrià-Sant Gervasi	14.949
Sant Andreu	14.135
No consta	10.545
Les Corts	8.340
BARCELONA	230.942

El RD 2393/2004 de 30 de desembre, pel que s'aprova el reglament de la llei orgànica 4/2000 d'11 de gener sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, ha significat un pas important en la millora de la situació de la població immigrada a la ciutat. Així, l'Ajuntament ha posat en marxa els dispositius per l'aplicació d'aquest reglament, mitjançant diversos procediments.

1. Procediment de normalització: es facilita als empresaris o empleadors que pretenguin contractar una persona estrangera la possibilitat de sol·licitar que se li atorgui una autorització inicial de residència i treball per compte aliena. Per atendre les demandes derivades d'aquest procés, l'Ajuntament ha reforçat durant aquest període les 11 Oficines d'Atenció al Ciutadà amb la contractació addicional de fins a 32 persones. Finalment, les dades disponibles fan referència a la situació corresponent a finals d'abril. El volum de sol·licituds de certificats d'empadronament ha estat fins aleshores de 49.738 persones i s'han lliurat 47.397 certificats d'empadronament, la qual cosa significa el 95% de les sol·licituds.

D'altra banda, es va crear un dispositiu especial per gestionar les altes al padró per les persones que no ho estaven. Els serveis socials van realitzar els certificats d'informe social.

2. Procediment de reagrupament familiar: procés pel qual la persona estrangera amb autorització de residir a Espanya pot demanar el reagrupament del cònjuge, descendents i ascendents. En aquest procediment, l'Ajuntament té l'obligació d'emetre l'informe de disponibilitat d'habitatge adequat per atendre les necessitats del reagrupant i de la seva família. S'han rebut fins a finals d'abril, un total de 1.273 sol·licituds d'informe de disponibilitat d'habitatge per part de reagrupant. Un cop presentada aquesta documentació es procedeix a comprovar la veracitat de la mateixa, mitjançant el padró i la visita de la Guàrdia Urbana que elabora un informe sobre les condicions de l'habitatge. Posteriorment, es procedeix a enviar per correu certificat l'informe.

3. Procediment d'autorització de residència temporal per supòsits excepcionals: procés pel qual es facilita l'autorització de residència a persones estrangeres que acreditin permanència continuada a Espanya durant 3 anys i comptin amb contracte de treball o mitjans de vida suficients. Com a prova pilot s'ha posat en marxa al Districte de l'Eixample d'un Punt d'Informació d'Arrelament per a realitzar les tasques relacionades amb l'emissió de l'informe.

Igualment, es va reforçar el SAIER durant el període de normalització per poder atendre les demandes d'informació relatives a la implantació del reglament dels nous procediments.

En la línia d'afavorir el coneixement de la immigració entre la ciutadania, la Regidoria de Joventut ha programat diferents accions per, per exemple, *Punt de trobada. Una visió sobre la diversitat cultural*, exposició del 14 al 30 d'octubre al Casal d'Associacions Juvenils de BCN i la xerrada al CIAJ, el 10 de

març, sobre la *Llei d'estrangeria*. En aquest mateix sentit, els diferents districtes han programat accions informatives i de sensibilització com, per exemple, el Pla d'acollida i el projecte per treballar hàbits socials al CEIP Poeta Foix del districte de Sarrià-Sant Gervasi. Amb aquesta mateixa finalitat, els sindicats han organitzat, també, activitats lúdiques, formatives i informatives com, per exemple, el torneig de futbol i l'estudi sobre l'economia submergida de la UGT, les assemblees informatives de CCOO...

El SAIER (Servei d'Atenció a Immigrants i Estrangers Refugiats) és un servei municipal, que ofereix atenció a persones estrangeres, ja siguin persones que han immigrat per motius econòmics com refugiats o asilats, que donada l'especificitat de la seva demanda i/o per no tenir vinculació territorial, és convenient que siguin atesos des d'un servei de ciutat. Presta els serveis següents:

- Informació i orientació sobre recursos socials, educatius, sanitaris, laborals i culturals de la ciutat.
- Atenció social a persones estrangeres sense vinculació territorial (acolliment temporal, menjadors, beques escolars, etc.), complementant les accions dels serveis d'atenció social municipals territorials
- Assessorament i tramitació de la documentació específica pel fet de ser estranger (permisos de treball i residència, reagrupament familiar, etc.).
- Assessorament jurídic en temes relacionats amb l'estrangeria.
- Informació i orientació per a la formació i la inserció laboral dels immigrants.
- Cursos de català i castellà.

Totes aquestes accions es realitzen mitjançant la col·laboració d'entitats de la ciutat, com són ACSAR, CITE, AMIC, Creu Roja, Col·legi d'Advocats, el Consorci de Normalització Lingüística i el Servei d'informació.

En general, els centres de serveis socials dels districtes reben les primeres consultes i donen atenció a persones immigrants abans de fer la derivació al SAIER.

A partir de l'any 1999 aquest servei ha experimentat un fort increment i ha demostrat flexibilitat i capacitat d'adaptació a l'increment de la demanda.

Evolució d'Usuaris del SAIER				
	2002	2003	2004	Increment 03/04
Usuaris	10.188	14.947	17.141	14,7%

El pressupost del SAIER, en el seu conjunt pel 2005 és de 915.074 euros, la qual cosa significa un augment del 47 % respecte el 2003.

El Consell de Ciutat ha promogut un grup de treball sobre immigració per tal d'actualitzar una diagnosi de situació i proposar noves actuacions, prioritzant quines són de major importància. Aquest procés compta amb les aportacions del treball del grup de Refugiats i Estrangers del Consell de Benestar Social.

En la línia de promoure metodologies de treball comunitari i en xarxa als diferents territoris de la ciutat, els districtes programen accions en aquest sentit. Així, per exemple, al districte de Sant Martí, a la zona de Poble Nou, des de fa cinc anys funciona el projecte comunitari *Apropem-nos* que busca millorar la convivència entre les diferents cultures que conviuen al barri. El projecte s'organitza en plenari i diferents comissions de treball, en els quals participen tècnics i tècniques de serveis personals del territori, associacions i persones a títol individual. Al districte de Nou Barris s'ha signat un conveni amb la xarxa *Nou Barris Acull*. Al districte de Sants-Montjuïc s'ha implementat el Pla de desenvolupament comunitari Poble Sec amb un eix transversal d'intervenció de la convivència al barri. Al districte d'Horta-Guinardó funciona el programa *Nous veïns i veïnes* per acollir a la nova ciutadania.

Per tal de repensar la missió del grup de Refugiats i Estrangers en el sentit d'afavorir una major vinculació a les polítiques d'immigració i al Consell d'Immigració de Barcelona, s'ha programat una sessió de treball del grup amb la secretària tècnica del Consell d'Immigració. Durant la sessió es va formular la proposta de creació de la taula Compromís Barcelona Diversa, en el marc del Pla Municipal d'Immigració. Aquesta proposta es presentarà a la propera sessió plenària del Consell d'Immigració per tal d'establir els detalls de la seva vinculació.

SIDA

- **Mantenir i ampliar el sistema de vigilància de la infecció pel VIH a la ciutat, amb el màxim rigor i qualitat**
- **Vetllar per la prevenció, la participació i la coordinació de tots els agents que intervenen en el tema de la Sida**
- **Refundar l'actual Grup de treball sobre la Sida en**

L'Agència de Salut Pública de Barcelona manté el dispositiu de vigilància de la infecció del VIH que té informació de qualitat sobre la dinàmica de la infecció pel VIH a la ciutat, tot garantint els principis de confidencialitat. Aquest s'ha mantingut amb caire voluntari amb dificultats per obtenir cobertura. Aquesta informació és accessible a internet al web de l'Agència a través del butlletins trimestrals. D'altra banda, en l'informe de salut de Barcelona que es presenta cada any, també s'informa de l'evolució de la SIDA a la ciutat.

En la línia de vetllar per la prevenció, la participació i la coordinació de tots els agents que intervenen en el tema de la Sida, s'ha fet un esforç permanent per afavorir la transversalitat entre els agents de salut pública amb l'objectiu d'afavorir la coordinació entre els professionals, projectes, programes, etc. L'Agència de Salut Pública col·labora amb entitats sense ànim de lucre, mitjançant subvencions pel foment d'activitats i programes, amb l'objectiu de desenvolupar un seguit d'actuacions que permeten promoure l'extensió de grups d'ajuda mútua i les accions de prevenció de la infecció pel VIH/SIDA.

L'Agència de Salut Pública de Barcelona, a través dels diferents programes d'actuació (educatius, agents de salut, etc.) ha fet un esforç per incrementar les accions de prevenció i adequar-les comunicativament als diferents sectors de població, amb la finalitat d'optimitzar el seu impacte i l'èxit del seus resultats. En aquest sentit, cal assenyalar la seva incidència, especialment entre usuaris de drogues marginals.

En la línia d'actuar per la prevenció en relació a la immigració i l'educació sexual pel que fa a les pautes de comportament sexual: prevenció de malalties de transmissió sexual, ús de mètodes anticonceptius, etc., tot fent una mirada especial cap al sector de població de adolescents i joves, l'Agència de Salut Pública ha

creat un grup de treball per tal de presentar millores en els programes existents i proposar-ne de noves, si s'escau.

En el marc dels convenis del Sector de Serveis Personals amb els sindicats, es contempla una línia d'actuacions adreçada a sensibilitzar i informar sobre els aspectes del VIH i Sida en l'àmbit laboral.

La Creu Roja ha participat en el XII Memorial internacional de la Sida amb activitats de prevenció de malalties de transmissió sexual i mètodes anticonceptius.

Després de nou anys de funcionament, el grup de treball de Sida va valorar que, sense deixar de vetllar per les bones polítiques de tema específic de la Sida, el grup s'obrís a altres membres dels diferents àmbits de la salut amb la finalitat de fer una mirada més integral, de promoure polítiques que vetllin per la transversalitat dels serveis de salut i que tinguin en compte les necessitats bàsiques per poder dur una vida normalitzada. Partint d'aquestes premisses, el grup de treball sobre Sida proposava la seva transformació en grup de treball sobre Salut. Així, doncs, a l'octubre de 2004, ha començat a funcionar el grup de Salut, amb la participació dels agents més directament implicats.

Propostes dels grups de treball del Consell 2005

Grup de treball sobre ACCIÓ COMUNITÀRIA

Document de propostes 2005

Composició del grup

Coordinador

Sr. Ismael Blanco i Fillola, expert

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Sr. Òscar Benítez i Bernal, Grup Municipal PSC

Sra. Elena Cascalló, Federació Catalana de Voluntariat Social

Sra. Núria Codern i Bové, Creu Roja

Sra. Eva Fernández i Lamelas, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sr. Agustí Gómez i Miranda, UGT

Sra. Laia Grabulosa, Caixa de Catalunya, Fundació Un Sol Món

Sr. Antoni Latres i Sallent, Grup Municipal CiU

Sra. Marisa López i Pérez, CCOO

Sr. Joel Martí, Facultat de Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona

Sr. Pep Ortíz i Sacristán, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sr. Artur Parcerisa i Aran, Departament Didàctica i Organització Educativa, Universitat de Barcelona

Sr. Antoni Petrus i Rotger, expert

Sr. Josep Lluís Rueda i Latasa, expert

Sr. Josep M. Suelves, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya

Sr. Sergi Valera i Pertegás, Consell Social de la Universitat de Barcelona

Sr. Tomeu Vidal i Moranta, Consell Social de la Universitat de Barcelona

Sra. Teresa Visa i Pérez, Associació per a les Nacions Unides a Espanya

Sra. Marta Zaragoza, Càritas Diocesana de Barcelona

Tècnics i tècniques municipals

Sra. Merche Alvira i Latorre, Direcció de Participació Social, Sector de Serveis Personals
Sra. Mercè González i Esteve, Direcció de Joventut, Sector de Serveis Personals
Sr. Josep M. Lahosa i Cañellas, Direcció de Serveis de Prevenció, Sector de Seguretat i Mobilitat
Sra. Flor Majado i Freile, Direcció de Benestar Social, Sector de Serveis Personals
Sr. Aleix Ripol i Millet, Direcció de Benestar Social, Sector de Serveis Personals

Representants d'altres entitats

Sra. Carme Bosch i Font, Ventijol
Sr. Xavi Campos, Col·legi d'Educaores i Educadors Socials de Catalunya
Sra. M. Rosa Lunas i Masnou, Associació Catalana de Familiars, Usuaris, Col·laboradors Geriàtrics
Sra. Felisa Pérez i Anton, Associació Benestar i Desenvolupament
Sra. Mertxe Pérez, Col·legi d'Educaores i Educadors Socials de Catalunya

Invitats i invitades per a temes específics

Sra. Rosa Bagaria i Tristany, Direcció de Participació Social, Sector de Serveis Personals
Sra. Empar Escayola i Vergara, Institut Municipal d'Educació
Im. Sr. Ricard Gomà i Carmona, Regidor Ponent de Benestar Social i President del Consell Municipal de Benestar Social
Sr. Xavier Godàs i Pérez, Regidoria de Benestar Social
Sra. M. Dolores Hernández Hernández, Univeridad de la Laguna
Sra. Laia Herrera, Consell de la Joventut de Barcelona
Sr. Antoni Navarro, Consell Assessor de la Gent Gran de Barcelona
Sra. Genisa Prats, Desenvolupament Comunitari

1. El punt de partida i els objectius del Grup d'Acció Comunitària pel curs 2004 - 2005

El Grup d'Acció Comunitària és un grup de treball de nova creació en el marc del Consell Municipal de Benestar Social. La temporada 2004 – 2005, per tant, emmarca el seu primer any de funcionament. En part, però, podem entendre'l com una refundació de l'antic Grup de Prevenció: el Grup d'Acció Comunitària es compon, majoritàriament, de les mateixes persones que formaren aquell grup; la seva constitució respon a la inquietud expressada pel Grup de Prevenció per aprofundir en la reflexió a l'entorn de la participació comunitària. No obstant això, el Grup d'Acció Comunitària es constitueix com un grup nou: situa l'Acció Comunitària en el centre de la seva agenda de treball; canvia el coordinador del grup; i s'amplia el ventall de persones i entitats que en formen part.

És en el marc d'aquesta nova conjuntura del tensió entre continuïtat i novetat que cal emmarcar la feina realitzada durant la temporada 2004 – 2005: l'Acció Comunitària no és un àmbit de reflexió absolutament nou per a les persones que formen part del grup i bona part d'elles havien començat a discutir en anys anteriors al voltant d'aquesta temàtica; però també és cert que aquest no va ser mai el centre de gravetat de l'agenda de treball i que moltes de les persones que actualment formen part del Grup tot just s'hi han incorporat aquesta curs.

És per això que des del Grup d'Acció Comunitària es va plantejar, a començaments de la temporada, un primer gran objectiu:

Objectiu 1

Reflexionar conjuntament al voltant del concepte i de les implicacions pràctiques de l'Acció Comunitària; compartir visions i experiències personals; tot plegat amb la finalitat de construir un marc conceptual comú que fos la base sobre la qual continuar treballant en els anys subseqüents.
--

És a dir, s'entenia que la noció de l'Acció Comunitària pot resultar molt amplia i, depèn de com, vague. A l'hora, les característiques del grup feien necessari construir un marc conceptual més o menys compartit, conciliar llenguatges, compartir visions...

No obstant això, el Grup d'Acció Comunitària ha pres consciència, des del primer moment, de l'oportunitat que tenia de començar a fer propostes. Aquesta oportunitat venia definida pel procés impulsat per l'Ajuntament de Barcelona per a l'elaboració d'un Programa Municipal d'Acció Comunitària. L'oportunitat d'incidència sobre el Pla havia de ser aprofitada i, com acostuma a

passar, els temps de la participació van haver d'accelerar-se per ajustar-se als ritmes polítics. Per tant, aquest va ser el segon gran objectiu que el Grup es va proposar assolir:

Objectiu 2

Fer el seguiment del procés d'elaboració del Programa Municipal d'Acció Comunitària, discutir conjuntament a l'entorn dels primers esborranys del Pla i fer propostes per a la seva millora.

2. L'agenda de treball

D'acord amb aquests dos grans objectius, el Grup d'Acció Comunitària ha seguit la següent agenda de treball:

13 de desembre de 2004: es constitueix el Grup d'Acció Comunitària i es presenta el nou coordinador del Grup. Es discuteixen els objectius per a la temporada i es pacta l'agenda de les sessions que vindran.

1 de febrer de 2005: a partir d'una exposició per part del mateix coordinador del Grup, s'enceta el debat sobre què entendre per Acció Comunitària i quin lloc específic ocupen en aquest marc conceptual els anomenats "Plans de Desenvolupament Comunitari".

17 de març de 2005: es convida a la Sra. Maria Dolores Hernández, experta en processos comunitaris i professora del *Master sobre Metodologies Participatives i Desenvolupament Local*. El Grup intercanvia amb ella nocions, idees i experiències d'Acció Comunitària.

26 d'abril de 2005: el Sr. Aleix Ripoll, tècnic de Serveis Personals de l'Ajuntament de Barcelona i responsable del Programa Municipal d'Acció Comunitària, explica el procés que s'està seguint per a l'elaboració del Programa Municipal d'Acció Comunitària. Presenta, també, els primers documents que s'estan produint i, sobre aquesta base, el Grup discuteix amb ell criteris conceptuals, metodològics i pràctics de l'Acció Comunitària.

14 de juny de 2005: el Regidor de Benestar Social, Ricard Gomà, conjuntament amb el Sr. Aleix Ripoll, presenten un esborrany del Programa d'Acció Comunitària. Es genera un debat estructurat en dues preguntes: 1) quins problemes i quins reptes cal preveure en l'impuls de les Accions Comunitàries? 2) Quines propostes pot fer el Grup al Programa d'Acció Comunitària? El

Grup ha convidat a persones procedents d'altres Grups de Treball del CMBS i d'entitats i institucions diverses per participar en el debat.

3. Reflexions a l'entorn de l'Acció Comunitària

a) Respecte la noció d'Acció Comunitària

La noció d'Acció Comunitària es presta a múltiples significats; les fronteres del concepte no estan clares; d'altres conceptes que se'n deriven presenten les mateixes dificultats. Un dels reptes que s'ha plantejat el Grup, per tant, ha estat la problematització d'aquesta noció.

A títol d'exemple, han sorgit en el Grup algunes idees com:

- ✓ Quan es parla d'Acció Comunitària, tot sovint pensem en "Plans Comunitaris". En canvi, el Grup tendeix a coincidir a l'hora de remarcar que l'Acció Comunitària no s'esgota en els Plans Comunitaris.
- ✓ Parlar d'Acció Comunitària implica referir-se a la necessitat de repensar les formes tradicionals d'intervenir sobre els problemes i les necessitats socials: nocions com la participació ciutadana, la transversalitat, la proximitat i la prevenció esdevenen coordinades bàsiques per començar a posar límits al concepte. Moltes "accions", més enllà dels Plans Comunitaris, es formulen des d'aquests plantejaments.
- ✓ Malgrat el caràcter innovador d'aquesta aproximació, podem preguntar-nos si no estem volent reinventar coses que ja fa temps que s'estan duent a terme. Algunes pràctiques institucionals de l'Ajuntament i dels seus Districtes, així com del teixit associatiu, pràctiques que fa temps que es venen desenvolupant, poden encabir-se dins de la noció de l'Acció Comunitària.
- ✓ A l'hora, tots els conceptes que es deriven de l'Acció Comunitària (comunitat, participació, transversalitat, proximitat...) requereixen, també, ser problematitzats. Per exemple, *què vol dir "comunitat"*: no podem caure en una visió ingènua de la "comunitat" que no reconegui la diversitat, la desigualtat, les asimetries de poder i els conflictes que en ella s'hi produeixen. *Què vol dir "participació"*: els "graus" de la participació poden ser molt diversos (informació – consulta – codecisió – corresponsabilització...) i no tots ells poden ser entesos com a equivalents; la participació comunitària no pot ser qualificada com a tal si no és pluralista i

incloent (per exemple: com fer participar els exclosos?)... Què significa "corresponsabilitat": parlar d'Acció Comunitària implica corresponsabilitzar els múltiples actors i col·lectius que conformen la comunitat en els processos de transformació social; no obstant això, cal reconèixer que els punts de partida de cadascú són molt diversos, que no tothom es pot fer corresponsable de tot en els mateixos termes (per exemple, poden corresponsabilitzar, en termes equivalents, al teixit associatiu, als cossos tècnics i als responsables polítics de l'administració?).

b) Respecte els "Processos Comunitaris"

Més o menys explícitament, el Grup ha discutit els principis que han d'orientar l'Acció Comunitària i els processos que se'n deriven. En aquest sentit, s'han formulat diverses idees:

- ✓ D'entrada, relacionat amb el que s'ha dit més amunt, cal aclarir quins criteris ens permeten distingir entre què és i que no una Acció Comunitària; què és i que no un Pla Comunitari... Des del Grup, es té la percepció que alguns processos que podrien ser qualificats com a "comunitaris" no estan reconeguts com a tal i d'altres que sí que ho són no acaben d'acomplir els criteris que haurien de respectar.
- ✓ A l'hora, qualsevol procés comunitari hauria de respondre a algunes qüestions bàsiques, que necessàriament haurien de ser explicitades: quins objectius es proposa; quines fases pretén seguir; a partir de quines metodologies s'articula... Planificar l'acció comunitària, en aquest sentit, és una manera d'optimitzar les accions comunitàries.
- ✓ El Grup ha insistit molt en la necessitat d'avaluació de l'Acció Comunitària: es tracta de "fer", sí, però també d'avaluar el què fem. Es detecta un gran repte en aquest sentit, sobretot si es té en compte que l'avaluació ha d'atendre a resultats, als impactes, però també als processos en si mateixos. L'avaluació ha de comptar ja des de la seva definició en la participació dels seus actors i sectors implicats. Aquesta avaluació també hauria de permetre avaluar el propi procés participatiu. Finalment, resta obert l'interrogant sobre si els processos comunitaris, per definició, poden tenir fi, data d'acabament, o no.
- ✓ No existeix Acció Comunitària si no hi ha participació ciutadana. Cal evitar que els processos acabin sent monopolitzats per tècnics i experts i afavorir-ne l'apropiació ciutadana. No obstant això, delimitar amb claredat nivells de responsabilitat, reconèixer que el ciutadà ha de ser subjecte però que, inevitablement, també objecte... Participació no ha de ser sinònim de desresponsabilització per part de l'administració, com tampoc no pot quedar restringida a informació, consulta o legitimació.

- ✓ L'Acció Comunitària s'ha d'orientar molt més a "veïnificar" els tècnics de l'administració que no pas a "tecnificar" els veïns. Cal anar en compte amb no "professionalitzar" la participació, la qual cosa pot comportar pèrdua d'autonomia i de representativitat dels participants.

4. Discussió al voltant del Programa Municipal d'Acció Comunitària

Tal com s'ha apuntat més amunt, l'última sessió del Grup d'Acció Comunitària en la present temporada es va dedicar a discutir el primer esborrany del Programa d'Acció Municipal Comunitària. El debat es va estructurar al voltant de dues preguntes generals:

- a) Problemes, reptes que poden aparèixer
- b) Propostes / aportacions que es poden fer al Pla

A continuació, es fa una síntesi de les idees sorgides en aquesta sessió:

a) Problemes, reptes...

- ✓ Es valora positivament la iniciativa de l'Ajuntament, tot reconeixent alguns antecedents d'acció comunitària a la ciutat de Barcelona ja des dels anys 80. El programa pot representar una oportunitat de sistematització d'experiències ja existents així com de generació de noves dins d'un marc més coherent.
- ✓ Cal preveure que alguns temes susceptibles de ser abordats des de l'Acció Comunitària poden ser "fàcils", poc conflictius... No així amb d'altres, com la ubicació dels equipaments d'atenció a les drogodependències. Cal reflexionar sobre les metodologies a emprar en aquest tipus de situacions conflictives.
- ✓ No podem donar per descomptada la participació ciutadana, que tot sovint és una de les grans febleses dels barris. Potser caldria pensar en la figura d'un "pedagog de carrer" que contribueixi a dinamitzar la participació, des de la proximitat amb els veïns i a la seva vida quotidiana. En aquest sentit, és clau estimular la participació de dos col·lectius específics: els joves i els immigrants.

- ✓ Cal preveure dificultats per generar processos realment transversals: el Programa és impulsat per una àrea específica de l'Ajuntament (Benestar Social) quan, en canvi, molts dels temes que sorgeixen en els Diagnòstics Comunitaris fan referència a serveis educatius i de salut que ni tan sols formen part de l'àmbit competencial de l'Ajuntament; tot sovint, la implicació dels tècnics en aquests processos és massa voluntarista i no sempre compten amb el suport de les organitzacions de les quals en formen part.
- ✓ Paradoxalment, l'Acció Comunitària corre el risc, depenent de com es plantegi, de desactivar l'espontaneïtat de l'acció comunitària, de limitar l'autonomia crítica del teixit associatiu...
- ✓ No poden aplicar-se les mateixes metodologies a tot arreu: hi ha el risc d'acabar perdent la "sensibilitat del lloc".
- ✓ No podem plantejar la participació de tothom al mateix nivell: cal distingir entre la participació en la dimensió política dels Plans Comunitaris i la participació en els projectes que se'n deriven.
- ✓ Hi ha un repte de transformació de valors, i aquest és un dels grans objectius que s'ha de proposar un procés comunitari.
- ✓ La implicació i el protagonisme dels districtes és clau per fer real la transversalitat.
- ✓ Els professionals dels serveis sanitaris, educatius i de serveis socials sovint no han tingut l'oportunitat d'exercir la visió de la dimensió comunitària de la seva feina. Existeix un gran repte de transformació d'actituds i de pràctiques en aquest nivell.
- ✓ L'èmfasi en els temes "de barri" no ens pot fer perdre la visió dels temes que són de ciutadania, de ciutat, els temes que són inter-territorials.
- ✓ Dinamitzar els Plans Comunitaris requereix una certa professionalització, una certa preparació metodològica que cal anticipar.
- ✓ Cal reconèixer l'existència del conflicte, de tensions entre entitats i administracions que, abans de començar un Pla Comunitari, haurien de ser gestionades i resoltes.

b) Propostes / aportacions al Pla

- ✓ Cal que el document reconegui, més explícitament, el conjunt d'Accions Comunitàries que existeixen a Barcelona, en molts casos des de fa anys.
- ✓ Cal garantir una certa autonomia dels "equips comunitaris": aquesta autonomia és necessària perquè puguin acomplir la seva principal funció: posar en relació actors i recursos en el marc de projectes compartits.
- ✓ Cal preveure mecanismes de comunicació interna, dins de l'administració, del Programa d'Acció Comunitària i buscar complicitats amb ell.
- ✓ Cal treballar la formació dels tècnics de l'administració que s'implicaran en aquests processos. Formació en nocions i en metodologies de treball.
- ✓ Cal incorporar en el document, i preveure per la seva implantació, mecanismes d'Avaluació dels Plans i de les Accions Comunitàries. Això implica que prèviament els plans i accions hagin explicat els corresponents objectius. A més el Pla haurà de determinar els criteris d'avaluació i els indicadors corresponents.
- ✓ El document hauria de reconèixer de manera més explícita el repte de l'empoderament de la comunitat. Així mateix, es troba a faltar la perspectiva de gènere.
- ✓ Podria ser interessant incorporar al Pla un mapa actiu de projectes i d'accions comunitàries en marxa a la ciutat.

Grup de treball sobre DONA

Document de propostes 2005

Composició del grup

Coordinadora

Sra. Teresa Torns i Martín, experta

Sra. Neus Roca Cortés, experta

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Sra. Isabel Cortés i Miret, Grup Municipal ICV-EU i A

Sra. Mercè Espargaró i Ricós, Càritas Diocesana de Barcelona

Sra. Olga Fernández i Martín Corral, CCOO

Sra. Anna Gimeno i Febrer, Grup Municipal CiU

Sra. Laia Herrera, Consell de la Joventut de Barcelona

Sra. M. Lluïsa Ibáñez i Boira, PPC

Sra. Hortènsia Marcos i Tocino, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona

Sra. Rafaela Martín i Manzanares, UGT

Sra. M. del Carme Olivé i Ferrer, Universitat de Barcelona

Sra. Maria Ramos i Miranda, Col·legi Oficial de Treball Social i Assistents Socials de Catalunya

Sra. Núria Sancho i Álvarez, Grup Municipal ERC

Tècniques municipals

Sra. Merche Alvira i Latorre, Direcció de Serveis de Participació Social, Sector de Serveis Personals

Sra. Rosa Batet i Valerio, Barcelona Activa, SA

Sra. Sara Berbel i Sánchez, Consell Econòmic i Social de Barcelona

Sra. Maribel Cárdenas Jiménez, Pla Operatiu contra la Violència vers les Dones

Sra. Mercè González i Esteve, Direcció Joventut, Sector de Serveis Personals

Sra. Cinta Llorens i Sanz, Centre Cívic La Taxonera

Sra. Carme Vidal i Estruel, assessora tècnica de Regidoria de Política de la Dona

Representants d'altres entitats

Sra. Patrícia Albero i Vidal, Associació Benestar i Desenvolupament

Sra. Rosa Maria Dumenjó i Martí, Fundació Maria Aurèlia Capmany

Sra. Marta Mas i Perulles, Federació de Dones per la Igualtat de Catalunya

Sra. Carmen Menchón i Guirado, Ajuntament Hospitalet de Llobregat

Sra. Rosa Micàs i Estalayo, Acció Contra la Violència Domèstica Barcelona

Sra. Anna Suárez, FEMAREC, SCCL

Sra. Núria Torres, Associació Catalana de Llevadores

Invitats i invitades per a temes específics

Im. Sr. Ricard Gomà i Carmona, Regidor Ponent de Benestar Social i President del Consell Municipal de Benestar Social

Ima. Sra. Pilar Vallugera i Balañà, regidora ponent de Dona i Drets Civils i presidenta del Consell de Dones de Barcelona

El dia 5 d'octubre de 2004 es va celebrar una reunió del Grup de treball sobre Dona del Consell Municipal de Benestar Social, amb la finalitat de reflexionar sobre els nous reptes de futur del Grup Dona pel que fa a la participació social. En aquest sentit, es va valorar la coexistència del Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social i la del propi Consell de Dones de Barcelona, i es va reflexionar sobre com es podrien sumar i optimitzar l'experiència d'aquests dos espais participatius. Per a aquesta sessió es va convidar a la lma. Sra. Pilar Vallugera, regidora de Dona i Drets Civils i presidenta del Consell de Dones i a l'Im. Sr. Ricard Gomà, regidor de Benestar Social i president del Consell Municipal de Benestar Social.

Es va valorar que per establir una major vinculació del Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social al Consell de Dones, calia traslladar aquesta proposta al Consell de Dones i per tal que aquest Consell establís el procés d'aquesta vinculació.

Com a resultat d'això, el dia 3 de desembre de 2004, es va celebrar una reunió amb persones representants del Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social i del Consell de Dones, de les quals hi va haver membres que formen part d'aquests dos espais. Hi van assistir:

Sra. Merche Alvira , secretària del Consell de les Dones

Sra. Sensi Domínguez, UGT i representant de la permanent del Consell de Dones

Sra. Consol Farré, Associació Catòlica Internacional de Serveis a la Joventut Femenina

Sr. Carles Gil, secretari adjunt del Consell Municipal de Benestar Social

Sra. Montse Hernández, Creu Roja de Barcelona

Sra. Hortènsia Marcos, Col·legi Oficial d'infermeria de Barcelona

Sra. Marta Mas, Federació de Dones per a la Igualtat i representant de la Permanent del Consell de Dones

Sra. Maria Olivares, Associació de Dones Eco Feministes, representant de la Permanent del Consell de Dones

Sra. Mercè Otero, Ca La Dona i representant de la Permanent del Consell de Dones

Sra. Pilar Solanes, directora de la Direcció de Participació Social de l'Ajuntament de Barcelona

Sra. Pilar Vallugera, regidora de Dona i Drets Civils i presidenta del Consell de les Dones

Sra. Carme Vidal, assessora tècnica de la Regidoria de Política de la Dona

En aquesta reunió es va valorar molt positivament les diferents aportacions que s'han fet des del seu inici per part del Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social i en aquest sentit es veu necessari que aquesta experiència com a grup de treball i de reflexió no s'interrompi.

Es va compartir que, sigui la que sigui la vinculació entre aquest dos espais participatius, un dels objectius primordials és fer escoltar la veu de les dones i visibilitzar la seva aportació. En aquest

sentit, es va reflexionar sobre la conveniència de la transversalitat entre els espais participatius i es va apuntar que l'existència d'espais participatius de dones no garanteix per si sol la transversalitat.

Per altra banda, es va fer menció a les conclusions del I Congrés de Dones on es va parlar de la participació de les dones. Es va recordar que les dones participen contínuament a la vida pública i privada. Es va comentar que el fonamental és reconèixer i prioritzar els llocs on sigui més efectiva la participació de les dones.

Es va acordar que el Grup de treball Dona del Consell Municipal de Benestar Social continui com a grup de reflexió, depenent del Consell Municipal de Benestar Social, durant el curs 2005-2006, i que durant aquest període el Consell de les Dones farà una proposta al Grup Dona de com dur a terme aquesta incorporació.

El Consell de Dones, a la seva comissió permanent del 29 de març de 2005, va acordar reflexionar sobre el com aprofundir en el tema de participació i dona, i, en aquest sentit, com avançar en la concreció de la proposta de vincular el Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social en el Consell de les Dones.

Finalment, el dia 30 de juny de 2005 va tenir lloc una reunió del Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social en la que es va presentar a la nova de la nova coordinadora del Grup Dona, Sra. Neus Roca Cortés, professora del Departament de Psicologia Social de la Universitat de Barcelona, i es van apuntar temes per tractar el curs 2005/2006.

El Grup Dona manifesta el seu reconeixement a la tasca de coordinació que ha dut a terme la Sra. Teresa Torns i Martín, des de l'any 1997, i li expressa el seu agraïment per haver pogut tenir l'oportunitat de compartir el seu coneixement, la seva experiència i la seva vàlua com a persona.

Grup de treball sobre DROGODEPENDÈNCIES

Document de propostes 2005

Composició del grup

Coordinadora

Sra. Gemma Calvet i Barot, experta

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Im. Sr. Ricard Gomà i Carmona, president del Consell Municipal de Benestar Social

Sra. Mireia Albery i Iglesias, Grup Municipal PSC

Sra. Montserrat Arambudo i Salvà, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona

Sr. Josep M. Bastús, Càritas Diocesana de Barcelona

Sra. M. Rosa de la Torre i Pastor, Federació Catalana de Voluntariat Social

Sra. Marta Escudero i Torras, Col·legi Oficial de Treball Social i Assistents Socials de Catalunya

Sr. Joan García i Trujillano, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sr. Oswaldo Hernández i Aguilar, UGT

Sra. Maria Montero i Espuña, Creu Roja

Sra. Begoña Odriozola i Farré, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya

Sra. Àngels Penaba i Camdesúñer, Caixa de Catalunya, Fundació Viure i Conviure

Im. Sr. Joan Puigdollers i Fargas, Grup Municipal CiU

Sra. Rosa M. Quintana i Tomàs, Grup Municipal CiU

Sra. Mercè Ugalde i Apalategui, Universitat de Barcelona

Sra. Elisabet Yanovsky i Martí, Fundació "la Caixa"

Tècnics i tècniques municipals

Sr. Josep M. Armengou i Iglesias, Agència Salut Pública de Barcelona

Sr. Jordi Casanovas i Berdaguer, Direcció Joventut, Sector de Serveis Personals

Sra. Carme Fortea i Busquets, Direcció de Benestar Social, Sector de Serveis Personals

Sr. Joan Guix i Oliver, Agència de Salut Pública de Barcelona

Sr. Josep M. Jansà i López del Vallado, Agència de Salut Pública de Barcelona

Representants d'altres entitats

Sra. Lina Abellanas i Molleví, Àmbits-Esport
Sra. Anna Altabàs i Reñé, Àmbit Prevenció
Sr. Manuel Álvarez i Pérez, Grup Ajuda Mútua Alcohòlics Rehabilitats
Sra. Susanna Boada i Lloro, Col·legi de Farmacèutics de la Província de Barcelona
Sr. Oriol Esculies i Plou, Projecte Home
Sra. Pilar Fusté de Nicolau, Acció Familiar
Sr. Antoni Gràcia, Associació Institut Genus
Sra. Esther Henar i Pérez, Associació Benestar i Desenvolupament
Sr. Javier Juan, Institut per a la Promoció Social i de Salut
Sr. Gaspar Linares i Bertolin, Col·legi de Farmacèutics de la Província de Barcelona
Sra. Eva Lligoña i Trulla, Institut per a la Promoció Social i de Salut
Sra. Enriqueta Moyano, Grup Ajuda Mútua Alcohòlics Rehabilitats
Sra. Alcía Pascual i Martí, Institut Genus / CAS Nou Barris
Sra. Felisa Pérez i Antón, Associació Benestar i Desenvolupament
Sra. Carme Porta i Rigau, FAPAC Catalunya
Sr. Oriol Romaní, Grup Igia
Sra. M. Teresa Rovira i Morte, Acció Familiar
Sra. Rosa Suárez i Vázquez, Centre d'Estudis sobre Promoció de la Salut

Invitats i invitades per a temes específics

Sra. Núria Andreu i Freixes, Filles de la Caritat
Sra. Teresa Brugal i Puig, Agència Salut Pública de Barcelona
Sra. Mercè Cruells, Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat
Sra. Anna Guitart i Garcia, Agència Salut Pública de Barcelona
Sr. Víctor Madrueño, Agència Salut Pública de Barcelona
Sr. Rafael Manzanera i López, Director General de Recursos Sanitaris del Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya.
Sra. Marta Mas i Perulles, Federació de Dones per la Igualtat de Catalunya
Sr. Joan Mateu, portaveu de la Fundació Barcelona Comerç
Sra. Imma Miret i Nicolazzi, Assessora de la Sindicatura de Greuges de Barcelona
Sr. Ramon Noró i Camats, Fundació Arrels
Sra. Celina Pereda, Directora del Projecte de la Sala de Consum Higienic de Bilbao (Médicos del Mundo)
Sra. Maribel Pérez i López, ACTUA
Sra. Neus Rams i Pla, Cap del Servei de Planificació Farmacèutica del Departament de Salut de la Direcció General de Recursos Sanitaris

Consideracions

- Les diverses sessions d'enguany han estat destinades a aprofundir en el coneixement dels diversos dispositius existents en matèria d'assistència i d'inserció destinats a la població drogodepenent amb fracàs als tractaments convencionals, o cronificada. Dispositius encarnats en la filosofia de la prevenció de danys i reducció de riscos, des de l'àmbit sanitari i l'àmbit social. La reducció de danys promou una visió pragmàtica de les drogues legals e il·legals, acceptant l'existència del consum i articulant dispositius sanitaris i socials que afavoreixin a més a més del tractament, la qualitat de vida dels usuaris, addictes o no.
- El ple desenvolupament de la filosofia de la reducció de danys pel que fa a les intervencions vers les drogodependències han fet avançar cap a la realitat dels consumidors per via endovenosa que no han trobat en els tractaments de dispensació de metadona o en els lliures de drogues, una sortida real a la seva addicció ni tan sols en termes de compensació o de mínima qualitat de vida. Aquest grup que s'entén pels estudis empírics existents que ha fracassat en les actuals opcions de tractament, no sobrepassa el 25% de pacients adscrits als programes de manteniment de metadona.
- El deteriorament en la seva marginalitat social, l'abandonament dels tractaments, el risc de sobredosis, la cronificació de addicció, la seva incidència en les conductes delictives, i les malalties associades (hepatitis C, VIH) han estat punt de partida d'aquests nous dispositius. Concretament el programa de dispensació d'heroïna, i les sales de consum higiènic.
- Més enllà del benefici pel propi usuari, la utilitat pública d'aquests dispositius és inqüestionable. Facilita la integració social dels usuaris més marginalitzats, es redueix la incidència delictiva, la via pública no és escenari de consum. Tot això fa que la dimensió comunitària sigui crucial tan en els processos d'implementació dels serveis com en la valoració de la seva eficàcia.
- Els programes de dispensació terapèutica d'heroïna, contrastats a nivell internacional, ofereixen una nova possibilitat d'abordatge terapèutic de les drogodependències. Aquests programes es dispensen amb perspectiva de procés evolutiu del pacient, és a dir, combinat amb altres serveis i tractaments, des de els programes de manteniment en metadona fins els lliures de drogues. En aquests programes sanitaris és indispensable el reforç de la intervenció social i psiquiàtrica.
- Les sales de consum higiènic de drogues atenen als usuaris en la seva realitat de consum de substàncies il·legals, sanitaritzen la ingesta i constitueixen un nou dispositiu d'atenció social en el seu procés d'incorporació social.
- En un altre nivell, però participant de la necessitat de conèixer de manera diferent amb el consum de substàncies il·legals, els programes d'ús terapèutic del cannabis constitueixen un avançament medicamentós per determinades patologies.

Criteris d'actuació

- Normalització i dimensió comunitària

Hem de reclamar la consideració dels drogodepenents com a malalts. Des de aquesta visió no estigmatitzadora socialment, s'ha d'acceptar que tinguin a la seva disposició els recursos socio-sanitaris necessaris per fer front a la malaltia. La comunitat social ha d'assolir la seva normalització.

- Utilitat pública, la societat també n'és usuària

S'ha de promoure la pedagogia de l'utilitat pública d'aquests dispositius i el paper actiu de la comunitat

en el procés d'implementació i seguiment de la seva eficàcia

- Interdisciplinarietat: confluència d'intervenció de diversos professionals

Els recursos han de comptar amb la presència de professionals de les àrees sanitària, social i psiquiatria. És determinant la no precarització dels treballadors i la suficiència de recursos per garantir la dignitat i l'eficàcia de les intervencions.

- Proximitat i universalitat: suficiència de dispositius i equilibri territorial

La ubicació dels dispositius ha de ser propera a les zones de consum, però ha de facilitar el reequilibri de la oferta i ha de ser plural en el territori.

- Integralitat i Coordinació

Han de cobrir-se les necessitats de l'usuari, des de la perspectiva del treball en xarxa, complementarietat de les intervencions i la derivació entre recursos.

Propostes

1. És urgent per tal de poder atendre a la població drogodepenent més deteriorada i que queda fóra dels circuits d'atenció existents, la creació de nous recursos de baixa exigència, que cobrint la vessant sociosanitària puguin donar resposta a les necessitats d'allotjament i pernocta, alimentació, higiene i cura. Cal potenciar accions formatives d'hàbits laborals orientats cap a la inserció laboral i dotar els corresponents dispositius necessaris.

2. La implementació dels recursos s'ha de realitzar amb metodologia comunitària, estimulant la participació dels actors socials del territori tan en la detecció de necessitats a cobrir com en els processos d'avaluació de l'eficàcia. En aquest treball comunitari serà imprescindible la participació dels propis usuaris.
3. Cal establir protocols de coordinació amb policia local, policia nacional i mossos d'esquadra en els que s'establiran les directrius a seguir per tal de combinar i conciliar les funcions de seguretat amb l'optimització i bon funcionament dels recursos.
4. S'han de promoure programes específics de formació en intervenció en drogodependències amb especial èmfasi en les instàncies policials, treballadors de carrer i agents de salut.
5. Es necessari planificar la coordinació amb els ens i mitjans d'informació públics i privats per tal de coresponsabilitzar-los com actors en les polítiques de reducció de danys.

Grup de treball sobre FAMÍLIES

Document de propostes 2005

Composició del grup

Coordinadora

Sra. Teresa Montagut i Antolí, experta

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Sra. Francina Alsina i Canudas, Federació Catalana de Voluntariat Social

Sra. Cristina Brullet i Tenas, Universitat Autònoma de Barcelona

Sr. Jordi Collet i Sabe, Universitat Autònoma de Barcelona

Sra. Lourdes Gaspar, UGT

Sr. Jordi Giró i Castañer, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sra. Cristina López i Villanueva, Universitat de Barcelona

Sra. Marian Pérez i Martínez, CCOO

Sra. Susanna Roig i Canals, Creu Roja de Barcelona

Sra. Ma. Dolors Rubio i Vázquez, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya

Sra. Lluïsa Sebastià i Conesa, Càritas Diocesana de Barcelona

Sra. Mercè Teruel i Mir, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sr. Joan Trullàs i Graells, Consell Assessor de la Gent Gran de Barcelona

Sr. Jordi Virgili i Bataller, Fundació Viure i Conviure, Caixa de Catalunya

Tècnics i tècniques municipals

Sr. Orland Blasco i Aleu, Programa dels nous usos del temps, Ajuntament de Barcelona

Sra. Isabel Boix i Junquera, Consorci d'Educació de Barcelona

Sra. Carmina Català i Galofré, Direcció de Benestar Social, Sector de Serveis Personals

Sra. Mercè González i Esteve, Direcció de Joventut, Sector de Serveis Personals

Sr. Pere Sala i Médico, secretari del Consell del Poble Gitano de Barcelona, Direcció Participació Social, Sector de Serveis Personals

Representants d'altres entitats

Sra. Patrícia Albero i Vidal, Associació Benestar i Desenvolupament
Sra. Nausica Castelló, Associació Benestar i Desenvolupament
Sra. Rosa Chicharro i Milán, Associació Benestar i Desenvolupament
Sra. Àngels Cobo i Puig, Cooperativa Escaler
Sra. Imma Fernández, Associació Familiars Alzheimer Barcelona
Sra. M. Rosa Lunas i Masnou, Associació Catalana Familiars, Usuaris, Col·laboradors Geriàtrics
Sra. Marina Martínez i Jiménez, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Sra. Pilar Pujol, Associació de Famílies de Lesbianes i Gais
Sra. Concepció Pujolat i Cantijoch, Associació Familiars Alzheimer Barcelona
Sr. Lluís Sáez, Col·legi Doctors i Llicenciats en Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya
Sra. Isabel Sierra i Navarro, Programa Infància i Família de la Diputació de Barcelona

Invitats i Invitades per a temes específics

Sra. Montserrat Borràs i Solé, secretària del Consell Assessor de Gent Gran de Barcelona,
Direcció Participació Social, Sector de Serveis Personals
Sra. Carme Calafat, coordinadora de l'Àrea d'Infància de l'Associació Benestar i
Desenvolupament
Sr. Salvador Giner i de San Julián, catedràtic de Sociologia de la Universitat de Barcelona

Síntesi de les reflexions i propostes polítiques

El grup de famílies del Consell Municipal de Benestar Social s'ha constituït amb diferents organitzacions que s'acosten a la família des de molt diverses perspectives. És, per tant, una mirada molt àmplia i es tracta de poder recollir la riquesa de matisos que això representa.

Podem comptar amb una definició de família que ens sigui operativa? Els debats en el sí del grup han dut a optar per no constreynir-nos a cap definició. Des d'un punt de vista legal o normatiu és imprescindible acotar els paràmetres que defineixen la constitució d'una família, però en canvi, des d'altres perspectives, es fa necessari poder tenir més flexibilitat a l'hora de considerar quan podem parlar de família. Una proposta per avançar i arribar a un consens del treball realitzat pel Grup, va ser la de centrar-nos, més que en la seva definició, en l'anàlisi de les funcions que du a terme la família (o les famílies).

Les societats modernes són el fruit de les transformacions de les institucions que les componen i, en aquest sentit, la família, com una d'aquestes institucions, està en contínua mudança. Avui hem de parlar de diverses formes familiars que les persones –dels diferents grups socials, han constituït per tal de cobrir les seves funcions. La família forma part, per tant, de l'engranatge de la societat i vehicula unes funcions específiques. Per una banda, s'espera que la família pugui cobrir unes determinades necessitats individuals. Tots tenim determinades necessitats econòmiques, afectives, de relacions, d'aprenentatge, de suport, culturals o moltes d'altres). Quan som petits, quan som grans, estem malalts o patim qualsevol entrebanc, les nostres necessitats s'incrementen. En determinats moments del cicle vital sense un suport no podem tirar endavant. Per altra banda, el grup familiar té també la responsabilitat de socialitzar els seus fills. Per la introducció dels nous membres a un determinat grup social, a les seves normes, valors i altres aspectes culturals és imprescindible també la seva funció.

En aquest sentit, i d'una manera àmplia, ens referirem a **famílies** tenint en compte les diverses formes familiars que constitueixen els nuclis de convivència o les relacions afectives que comprometen un projecte de vida comú. Les nostres recomanacions estan vinculades a les mancances que s'han pogut detectar per l'acompliment de les funcions de totes aquelles formes familiars que els ciutadans de Barcelona han constituït.

Noves condicions de vida comporten noves necessitats. Les famílies suporten la dificultat de fer compatibles la individualitat i el compromís. El treball productiu i el treball reproductiu. Les responsabilitats i la festa. L'educació i l'oci. La família és un suport i ajut, però també pot ser una font de conflictes. Les diverses etapes de la vida, plantegen dificultats al grup familiar que, a cops, tenen difícil solució. L'encaix dels petits, adolescents o els avis dins del grup va modificant les seves relacions i plantejant nous reptes. La dona dins la família és la que habitualment té la cura dels seus membres. És a ella a qui li resulta més difícil de fer compatible aquesta funció amb la de membre actiu dins del món social, polític o productiu. També, és en la família on conflueixen totes les debilitats dels altres sectors socials. Totes les contradiccions i mal funcionaments del mercat laboral, del sistema educatiu, del sistema sanitari, de la comunitat o del mateix sistema polític, conflueixen en la família, on els seus membres comparteixen la seva vida quotidiana. Els problemes d'habitatge, la insuficiència pública de llars d'infants de 0-3 anys, de residències o de centres de dia per determinats col·lectius o, fins i tot, la precarietat laboral, són alguns dels més importants dèficits que ha d'afrontar i intentar resoldre el grup familiar.

D'altra banda, l'atenció de les càrregues familiars i la possibilitat de gaudir la llibertat personal –en especial, de temps, però també en forma de recursos i d'espais- és el conflicte que avui sembla requerir més atenció de les polítiques públiques adreçades a les famílies. És per això que un objectiu prioritari de les polítiques familiars ha de ser el de facilitar la conciliació de la vida de les persones amb la vida del conjunt familiar. Polítiques, que permetin fer compatible el treball laboral, però no tant sols això. També poder tenir espais de temps personal, d'esbarjo o per qualsevol altre inquietud personal amb l'assumpció dels compromisos familiars. Per això, una filosofia que hauria de permejar tota política adreçada a les famílies és la de fer més fàcil l'accés a qualsevol informació, gestió o servei que pugui menester.

Les discussions al sí del grup s'han centrat en uns temes i n'han apuntat uns d'altres. De les problemàtiques que no s'han pogut tractar en aquest primer any de treball hi ha aspectes tant importants com els relacionats amb els avis, les famílies monoparentals amb càrregues familiars, el pes que ve assumint la dona dins la família, la possibilitat de planificar uns Centres d'atenció a les famílies, o, també, l'estudi de l'estructura familiar de les persones que provenen d'altres cultures. Són problemes detectats

que no s'han pogut abordar per manca de temps i que queden ja planificats per a ser tractats en el proper any.

El grup de famílies ha volgut fer unes recomanacions de tipus normatiu i també unes propostes de polítiques concretes d'atenció a la família. Tres són les recomanacions sobre diferents aspectes que fem de cara a facilitar la eficiència d'algunes de les mesures ja existents:

a) Potenciar les pràctiques responsables de les empreses.

De cara a aconseguir la conciliació de les vides personals, laborals i familiars, un primer pas és que l'Ajuntament ajudi a difondre aquesta cultura i servir de model com a pròpia institució. Un segon pas, és el de forçar que d'altres institucions –en especial les empreses- vagin canviant els seus hàbits i sent més sensibles a aquesta necessitat. Es suggereixen dues fórmules per a estimular aquesta sensibilitat: (1) Prioritzar la contractació de l'Ajuntament amb aquelles empreses que tinguin establertes mesures per facilitar als seus treballadors l'assumpció de les seves responsabilitats familiars, introduint una clàusula en les contractacions que així ho indiqui. (2) Fer un estudi, i donar publicitat a un rànking de les empreses socialment responsables que tinguin en compte bones pràctiques de conciliació dels temps dels seus treballadors,

b) Flexibilitzar els criteris d'admissió a determinats serveis o prestacions.

Es detecta, en general, que l'accés a determinats serveis o prestacions està regulat per uns criteris rígids que exclouen als que no els compleixen. És necessari que cap grup familiar, per la seva especificitat, quedi exclòs de cap servei. Es suggereix que s'estudiï la possibilitat de revisar i flexibilitzar els criteris d'admissió a determinades prestacions o serveis, ja que hi ha persones que es troben al llindar de determinats nivells d'edat, renda, discapacitat, o de qualsevol altre índex, i tenint problemàtiques molt similars a les categories que es reconeixen, queden exclòs dels serveis o prestacions.

(c) Participació en el disseny de noves polítiques.

El grup de famílies és conscient de que algunes de les propostes que aquí es presenten han estat fruit d'una primera anàlisi i que caldria madurar-la en el moment de posar-la en pràctica. Al grup li agradaria col·laborar o ser consultat en el moment de dissenyar alguna política que es posés en funcionament a partir de les seves propostes.

Propostes de polítiques familiars

Per tal de reflexionar i poder proposar mesures concretes, s'han dibuixat quatre grans àmbits dins les funcions familiars:

- (1) Necessitats generals de tot grup familiar.
- (2) Necessitats relacionades amb la criança i educació dels fills
- (3) Necessitats relacionades amb familiars dependents
- (4) Necessitats relacionades amb famílies en situació de risc.

(1) Necessitats generals de tot grup familiar

Ha semblat molt interessant ressaltar aquest aspecte. Es tracta de “normalitzar” les necessitats familiars. Sigui quin sigui el nivell de renda, o la composició del grup, o els nivells culturals o qualsevol altre variable, tot grup familiar necessita en un moment donat conèixer l'oferta i les possibilitats d'accés a uns determinats serveis. Per això, s'apunta que la primera mesura que caldria tenir en compte és:

→ *Un servei de informació a les famílies*

Es proposa establir un **Punt d'informació, orientació i assessorament**, a cada barri, sobre els recursos (ja siguin públics o privats) existents per a les famílies. Un servei adreçat a totes les famílies de la ciutat, en aquest sentit, (i constatant que els serveis socials són viscuts com serveis per a persones o famílies amb problemàtiques específiques) es proposa que s'ubiquin en un espai diferenciat, que hauria de ser central en cada barri. Un punt de referència clar, de fàcil accés, i homogeni en tots els barris de la ciutat.

→ *Mediació familiar*

Un recurs preventiu que pot tenir una forta eficàcia és el de la mediació en els conflictes interpersonals que la família pateix –com qualsevol altre grup social. Els conflictes intergeneracionals (amb els fills o amb els avis) o els conflictes de parella poden ser més fàcilment resolts amb un ajut extern a la família. Es proposa **promoure la utilització de la mediació familiar**. Facilitar l'accés al recurs. Que sigui un recurs a l'abast de totes les famílies de la ciutat, sense que, per exemple, hagi de passar per la via judicial o qualsevol altre protocol normatiu que dificulta l'accés al servei.

(2) Necessitats relacionades amb la criança i l'educació dels fills

→ *Serveis de mainaderes*

Es proposa establir, potenciar o facilitar un **servei de persones mainaderes** que estigui **regulat** per l'Administració competent. Aquest servei s'hauria d'oferir en modalitats diverses: sigui per unes hores al domicili de la persona demandant, en petits grups al domicili de la mainadera, etc., de cara a facilitar l'atenció de la primera infància a la llar, en aquells casos que hi hagi una demanda, sigui per necessitat o per opció personal.

→ *Estendre els “espais familiars”*

Es valora molt positivament les experiències d'**Espais Familiars per a famílies amb petits de 0 a 3 anys**. Caldria fer l'esforç d'ampliar el nombre d'aquests espais de trobada entre infants, pares i mares, avis i avies, i d'altres educadors que en tenen cura.

→ *Formació per a la criança i educació dels fills*

Es proposa potenciar i donar suport a les xarxes de grups de pares i mares o de les AMPA per a desenvolupar **programes de formació** adreçats a la criança dels fills i a l'educació en valors i actituds cíviques.

→ *Activitats de lleure*

Es valora molt positivament la feina dels grups de lleure i el complement que representa en l'educació i socialització de nens i joves. Es proposa **augmentar el suport a les associacions de lleure** per tal d'ajudar a resoldre alguns dels problemes d'infraestructura (en especial s'han detectat problemes de locals)

que alguns grups pateixen, per tal d'adequar les necessitats dels joves amb tots aquells serveis d'oci de la ciutat.

(3) Necessitats relacionades amb familiars dependents

Les famílies amb persones dependents requereixen d'una protecció especial ja que –com s'ha pogut comprovar en els darrers temps, hi ha un deteriorament de la qualitat de vida dels qui en tenen cura d'una manera molt preocupant. Pendent de la llei de la dependència, hi ha moltes esperances amb el que suposarà la seva aplicació. No obstant això es proposen dues mesures:

→ *Vinculació entre serveis*

Es proposa estendre a tots els barris les bones pràctiques existents de **vinculació entre els serveis sanitaris i els serveis socials**.

→ *Suport del voluntariat a les famílies*

Davant de la complexitat de l'actuació del voluntariat en el suport familiar, es proposa **la coordinació de la xarxa** de les entitats que hi treballen

(4) Necessitats relacionades amb famílies en situació de risc

→ *Educador social familiar*

Per a famílies en clara situació de risc social, es proposa establir un suport socioeducatiu temporal a domicili a través de la figura **d'un educador de suport al grup familiar**, que ajudés a superar situacions puntuals difícils.

Grup de treball sobre GENT GRAN

Document de propostes 2005

Composició del grup

Coordinadora

Sra. Mercè Pérez i Salanova, experta

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Sra. M. Pia Barenys i Pérez, Consell Social de la Universitat Autònoma de Barcelona

Sr. Jesús Batet i Calvet, Grup Municipal ICV-EU i A

Sra. Adela Boixadós i Porquet, Universitat Autònoma de Barcelona

Sra. Núria Casal, Fundació "la Caixa"

Sr. Antoni Cervera i Alemany, Col·legi Oficial de Metges de Barcelona

Sra. Montserrat Domínguez, Fundació "la Caixa"

Sra. Carmen Domínguez i Alcón, Consell Social de la Universitat de Barcelona

Sra. Mònica Duaigües i Duaigües, Fundació Viure i Conviure, Caixa Catalunya

Sr. Josep Espinàs i Xivillé, UGT

Sr. Manuel Giraldo i Gil, Grup Municipal PSC

Sr. Agustí Gómez i Passolas, Federació Catalana de Voluntariat Social

Sra. Montserrat Gramunt i Pubill, Grup Municipal CiU

Sra. Amèlia Hernández i Martorell, Grup Municipal CiU

Sr. Vicens Ibáñez i Martínez, Grup Municipal CiU

Sra. Mercè Mas i Quintana, Creu Roja

Sra. Laia Monterde i Mulet, Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona

Sr. Josep Muñoz i Puertas, Consell Assessor de la Gent Gran

Sra. Mercedes Page i Díaz, Grup Municipal PSC

Sra. Anna M. Pardo i Miquela, Grup Estudi Vellesa, Universitat Autònoma de Barcelona

Sr. Albert Pons i Valon, Grup Municipal CiU

Sra. Francesca Puig i Roca, experta
Sr. Isabel Quintana i Sánchez, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Sra. Teia Roger i Canals, Fundació Viure i Conviure, Caixa Catalunya
Sr. Josep Lluís Rueda i Latasa, expert
Sr. Josep Solans i Domínguez, Fundació Viure i Conviure, Caixa de Catalunya
Sra. Dolores Solís i Donat, CCOO
Sr. Albert Sorrosal i Puyal, Vocalia de Gent Gran de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona
Sr. Josep Verdú i Mateos, UGT
Sr. Josep Vila i Miravent, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Sra. Pepita Vergara i Beltran, Col·legi Oficial Treball Social i Assistents Socials de Catalunya
Sr. Josep Zalacain i Suárez, Grup Municipal CiU

Tècniques municipals

Sra. Montserrat Borràs i Solé, Direcció de Participació Social, Sector de Serveis Personals
Sra. Cèlia Ciurana i Munté, Direcció de Benestar Social, Sector de Serveis Personals
Sra. Lluïsa López i Robles, Direcció Drets Civils, Sector de Serveis Personals

Representants d'altres entitats

Sr. Llibert Cristià i Rovira, La Tercera Edat per al Tercer Món
Sr. Conrad Ensenyat i Sacristan, Federació d'Organitzacions Catalanes de Gent Gran
Sra. Maria Dulce Fontanals, Associació Catalana de Recursos Assistencials
Sra. Maria Furriol i Teixidó, Consell Nacional de Dones d'Espanya
Sra. Mercè Giner i Lladós, Fundació Família i Benestar Social
Sra. Carme Laín i Corbí, Col·legi d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya
Sra. M. Rosa Lunas i Masnou, Associació Catalana de Familiars, Usuaris i Col·laboradors de Centres Geriàtrics Assistits
Sr. Àngel Marcos i Martín, Asociación Foro Defensa Tercera Edad
Sra. Montse Maureta i Capdevila, Fundació Privada Amics de la Gent Gran
Sra. Montserrat Mora i Fernández, Col·legi de Doctors i Llicenciats de Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya
Sra. Concepció Pujolat i Cantijoch, Associació de Familiars Alzheimer Barcelona
Sra. Pilar Rodríguez i Benito, Associació Benestar i Desenvolupament
Sr. Miquel Rodríguez i Planas, Fundació Privada Amics de la Gent Gran
Sra. Carolina Rodríguez i Valín, Associació Catalana de Recursos Assistencials
Sra. Carmen Sanz i Perón, Associació Catalana de Recursos Assistencials
Sra. Cristina Vidal i Martí, Fundació Pere Tarrés

Invitats i invitades per a temes específics

Sr. Enric Canet, responsable de recursos humans del Casal dels Infants del Raval

Im. Sr. Ricard Gomà i Carmona, regidor ponent de Benestar Social i President del Consell Municipal de Benestar Social

Sra. Sònia Parella, sociòloga i professora de la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona

Sra. Lourdes Ponce, Nou Barris Acull

Sra. Cèlia Premat, educadora social del Casal dels Infants del Raval

Sr. Albert Serra i Martín, director del Programa *Migracions* de la Fundació CIDOB

Sra. Lourdes Sugrañes, cap de l'equipament Convent de Sant Agustí i de *Programes a Mida* de Barcelona Activa

Sra. Laura Viñolar, Projecte *Apropem-nos* de Poblenou

Presentació

Pel període 2004-05 el Grup de treball sobre Gent Gran va decidir tractar el tema **Immigració i Envelliment**. En iniciar el treball ens vam plantejar els següents objectius:

- 1) Comprendre les diferents vessants que configuren els processos d'immigració i específicament la participació de persones immigrades en l'atenció a les persones grans.
- 2) Conèixer algunes de les iniciatives que es duen a terme a la ciutat.
- 3) Establir propostes per promoure el paper actiu de la gent gran en la construcció d'una ciutat multicultural.
- 4) Aportar elements per la definició de polítiques que articulin l'envelliment i la multiculturalitat.

En totes les sessions hem comptat amb aportacions externes quin detall es recull en el calendari de reunions, les quals han anat seguides d'un ampli debat; tanmateix, una part de membres del grup des de la perspectiva de les seves entitats han identificat les idees clau, així com propostes d'actuació tot assenyalant les vies en què poden col·laborar-hi.

Complementàriament el Grup ha dedicat una sessió a la presentació i debat del balanç d'actuació del Programa Municipal per a la gent gran 2001-2004.

Immigració i Envelliment

Presentem a continuació, de forma esquemàtica, els temes abordats en les diferents sessions ja que l'amplitud de les presentacions no permet fer-ne un resum de cada una d'elles.

L'aproximació al fet migratori

Ens va permetre:

- Apropar-nos demogràficament a la magnitud i característiques de la immigració, els seus efectes en termes de creixement de la població front l'estancament, i la gènesi dels processos migratoris en la què es creuen els efectes push i pull- expectativa de trobar una sortida a la pobresa i necessitat de població jove i de força laboral-. I, a la vegada advertir els reptes que planteja un model global de desenvolupament que es concreta localment: gestió dels assentaments, construcció de la convivència local, compartir drets i deures.
- Veure els diferents models d'incorporació, intercultural, segregacionista, multicultural, assimilacionista, i advertir la doble vessant, cultural i normativa, la seva relació amb la perspectiva dels Drets Humans. També la necessitat que el model de convivència permeti un funcionament social positiu per a tots els implicats en el qual s'adverteixen tres nivells: els valors democràtics, que ineludiblement han de ser compartits per tots; les lleis que són canviables; i tot un seguit d'aspectes que les lleis no regulen, aspectes expressius de cultures i codis diferents, sobre els quals els ciutadans, individualment i col·lectiva, tenim a les nostres mans la possibilitat de construir la convivència.

Dades sociodemogràfiques sobre el fet migratori a Barcelona

Ens va permetre:

- Situar-nos en una perspectiva històrica de les migracions a la ciutat, com a marc de cruïlla, aspecte compartit amb altres ciutats europees, i a la vegada fer-ho en relació amb la immigració recent. Per aquesta, i a diferència d'altres ciutats europees, a Barcelona s'ha produït un increment de la població immigrada en un període curt amés de la diversitat quan als orígens: ritme accelerat els anys 2001 i 2002 i descens al 2004; persones de més de 150 nacionalitats entre les quals predominen les procedents de Llatinoamèrica, 52%, de països europeus, 22%, i en menor proporció les procedents d'Àsia, 15%, Àfrica, 10%, i Amèrica del Nord, 1%.
- Comprendre les característiques segons diferents aspectes. Entre ells: la distribució en els districtes de la ciutat amb un predomini a Ciutat Vella, 9 Barris, Poble Sec i diverses zones de Sant Martí; el gènere, amb un nombre molt important de dones entre les persones immigrades procedents de Llatinoamèrica i de Filipines i d'homes entre les procedents de l'Àfrica subsahariana i del Pakistan; l'edat, només el 25 tenen més de 65 anys; i el capital educatiu, el 27% tenen estudis superiors,

mentre que pels autòctons aquest percentatge es del 17%, així com pel nivell d'estudis secundaris les xifres són 25,4% i 39, 3% respectivament.

- Copsar qüestions bàsiques en els processos d'integració com ara la funció de les dones, sovint invisible, la escola, la salut, l'habitatge. I a la vegada entendre que el procés d'integració presenta especificatius segons el moment del curs vital –generacions que inicien el procés d'integració i generacions successives.
- Reflexionar en clau de les aportacions que fan al desenvolupament de la nostra ciutat, als efectes en els seus nuclis d'origen, així com als temes sovint objecte d'estereotips.

La immigració, el mercat laboral i els serveis d'atenció a la gent gran

Ens va permetre:

- Conèixer la situació d'atur registrat i les característiques d'aquest (sexe, edat, nivell d'estudis) així com el tipus d'ocupació buscada; també els tipus de programes que es desenvolupen per facilitar la integració en el mercat de treball.
- Comprendre en quin context pel que fa al model de benestar es situa la presència de persones immigrades en els serveis d'atenció a la gent gran. La existència d'un model familista conjugat amb la incorporació de les dones al mercat de treball genera la necessitat de comptar amb persones que puguin encarregar-se de les tasques de cura tant d'infants com de persones grans.
- Entendre que s'ha produït una expansió del mercat desregularitzat que sovint es tradueix en un tipus de ghetto laboral: feminitzat, desqualificat, mal pagat i precari. En els anomenats "serveis de la vida diària" es produeix etnització i les activitats més devaluades –servei domèstic vivint a la mateixa llar- es concentren en les dones estrangeres que viuen aquí des de fa menys temps, conformant situacions que dificulten tenir una vida familiar pròpia. La elevada presència de dones immigrants en aquest sector es correspon amb el fenomen d'internacionalització del treball de cura, expressiu d'un món globalitzat.
- Valorar la importància que l'accés als serveis d'atenció es consideri com un dret de ciutadania tal i com es contempla en els texts publicats per la preparació de la nova llei de Serveis Socials de Catalunya i del Sistema d'Atenció a la dependència a nivell de l'estat. A la vegada advertir els impactes positius d'aquesta transformació en termes d'ocupació, de superació de l'economia submergida, i també la importància de garantir formació i condicions de treball adequades.

Presentació d'experiències d'actuacions a la ciutat de Barcelona

Projecte convivencial APROPEM-NOS del barri del Poble Nou (Dte. Sant Martí).

Ens va permetre:

- Comprendre el procés endegat per l'Associació de Veïns, inicialment concretat en activitats puntuals i de suport, que progressivament s'eixampla amb la participació de diverses entitats i organitzacions (parròquia, Serveis Socials, Centre Cívic, ludoteca) i permet la creació d'espais de convivència.
- Copsar les bases en les què es sostenen els espais de convivència: conèixer-se és bàsic per perdre la por, cal trobar camins i espais que permetin la comunicació en els què puguin parlar tant la gent del barri com els nousvinguts amb altres cultures.
- Conèixer les activitats concretes que s'han realitzat o s'estan fent actualment, com ara: classes de castellà i de català realitzades per voluntaris entre els quals hi ha persones jubilades; presentacions de les entitats del barri; visita al barri coneixent la seva història a través de la experiència de veïns i veïnes; incorporació de les diferents cultures a les festes del barri; investigació sobre què pensa la gent del barri feta a través de reunions de grup; el barri com espai de convivència amb la col·laboració de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Federació d'Associacions de Veïns; i altres iniciatives específiques segons el marc -ludoteca, biblioteca, Centre Cívic, Aula de Gent Gran "Endavant Sant Martí", revista de l'Associació de Veïns - en les quals es promou el coneixement mutu, i per tant la superació d'estereotips.

Projecte NOU BARRIS ACULL del Districte de Nou Barris

Ens va permetre:

- Situar la iniciativa en el context i la evolució dels moviments veïnals per la millora de les condicions de vida, tot incorporant a la vegada una perspectiva d'anticipació. El projecte, que s'origina als inicis de l'any 2001, agrupa associacions de veïns i parròquies i evidencia tant les queixes que arriben a uns com les demandes que arriben als altres.
- Comprendre la lògica aplicada per no organitzar una entitat específica dedicada als temes de les persones immigrades: entendre que es tracta fonamentalment de nous veïns i veïnes i que requereixen d'un tractament transversal. Com a resultat es crea una xarxa d'entitats i persones individuals en la què cada una assumeix la part que li pertoca.
- Copsar la combinació entre accions específiques com ara l'assessorament jurídic amb altres no específiques com l'ensenyament del català. També veure els diferents efectes com ara que a les Escoles d'Adults anteriorment no hi havia classes de castellà i que ara són compartides per dones grans i per dones magrebines joves.
- Orientar l'activitat per l'afavoriment de la convivència: que els autòctons no pensin que els altres acaparen recursos, que els nousvinguts se sentin d'aquí. A la vegada comprenent que hi ha oportunitats de relació molt valuoses entre les generacions grans i els infants en els casals o com la de persones grans que viuen soles que poden ser una font de suport pels infants tot fent d'avis, i sentir-se estimats i reconeguts fent-ho.

Projecte Barri Educador. Casal dels Infants del Raval (Dte. Ciutat Vella)

Ens va permetre:

- Comprendre el projecte en el marc de les activitats que realitza la entitat i la diversitat de persones que hi col·laboren entre les què hi ha persones grans que realitzen diverses activitats com a voluntaris.
- Aproximar-nos a la dinàmica i recorregut fet en el marc del projecte Barri Educador, centrat en un espai públic amb els objectius següents: implicar els veïns i veïnes i les entitats en la millora d'un espai públic entès com espai de socialització; promoure la millora de la cohesió social a través d'intervencions educatives i intergeneracionals en espais concrets i moments concrets; prevenir conflictes latents al barri, generant l'apropament entre grups que tenen interessos diferents al voltant d'activitats comunes.
- Entendre els nexes entre: la situació de persones grans, veïnes del barri des de molt temps, que viuen soles, o es senten, i que pateixen aïllament, i la dels infants sense família o sense avis.
- Endinsar-nos en els diferents tipus d'activitats realitzades: observació visual, observació participant, creació de grups de veïns i usuaris d'una plaça; i desenvolupament de propostes, tot comprenent els components de negociació amb la implicació de persones que juguen un paper de lideratge en la comunitat més propera, integrades o no en associacions. També entendre la importància atorgada a

facilitar la superació d'estereotips envers allò que es desconegut i diferent a través d'accions compartides en moments successius.

Conclusions

Tal i com hem esmentat la riquesa de les presentacions va correspondre's amb un viu i productiu debat. Per a tots els participants les sessions van permetre tant comprendre la complexitat de la immigració com conèixer actuacions que s'estan duent a la ciutat, susceptibles d'ampliar-se a altres barris.

Tot i amb el risc de simplificar, indiquem a continuació una esquemàtica classificació dels continguts de les intervencions dels membres del grup. Identifiquem 4 tipus d'intervencions:

- les que transmeten inquietud, neguit i es focalitzen en aquells aspectes que consideren més difícils de gestionar com ara les diferències culturals traduïdes en formes de vida i valors, els impactes en les prestacions de l'Estat del benestar, i la dimensió identitària,
- les que estableixen paral·lelismes, similituds entre les experiències migratòries de les persones grans i les corresponents a les actuals persones immigrades; aquest nexa es el nucli en el què es sustenta la expressió i actitud solidària,
- les que es situen en una perspectiva més global incorporant els reptes que comporta la immigració sense concentrar-se en els aspectes de tensió, ni defensant actituds "buenistes",
- les que es centren en un o varis espais, marcs, de la vida quotidiana respecte als quals es posicionen com a ciutadans tot incorporant la seva posició específica (tipus d'entitat de gent gran, organització proveïdora de serveis, entitat de voluntariat, fundació, perspectiva professional).

Com es pot advertir en la lectura d'aquest Informe, el contingut de les sessions ha sigut molt ric pel que fa a nocions, plantejaments i pràctiques. D'aquest conjunt, de nou amb risc de simplificar, es presenten a continuació una sèrie d'idees-clau:

- 1) la importància de comprendre que la immigració es un fet que respon tant a les necessitats de les persones immigrants com a les de les societats en les que s'incorporen,
- 2) l'acceptació de les diferències i també el seu valor requereix respecte; respectar i sentir-se respectat, compaginar drets i deures són aspectes imprescindibles per alimentar la convivència,
- 3) el desconeixement mutu produeix actituds de prevenció i refús, es la base del sentiments d'inseguretad i por, justifica la necessitat de desenvolupar activitats conjuntes que permetin canviar la visió d'uns i altres,
- 4) la importància que les persones immigrants que tenen cura de les persones grans disposin de formació per les seves tasques tot considerant amés de la important xifra actual, la què es preveu a partir de l'aplicació del sistema d'atenció a la dependència, especialment en els serveis d'atenció domiciliària.

Propostes

- 1) Elaborar materials destinats a les entitats de gent gran a fi de facilitar el debat i la implicació activa de les persones grans en activitats que ja es realitzen o en accions noves. Convé considerar en el seu disseny: la incidència tant de les seves experiències actuals i del passat com la derivada dels estereotips així com incorporar la perspectiva de les persones immigrades.
- 2) Proposar al Consell Assessor de la Gent Gran que incorpori aquest tema com a línia de treball, que suggerim es prioritzi, tant a través del debat intern com mitjançant la promoció d'activitats de debat, sensibilització i d'intervenció des de les Comissions o Consells de Gent Gran de Districte i les associacions; a la vegada que faci extensiva aquesta acció a altres Consells i federacions d'entitats de gent gran.
- 3) Realitzar un estudi que permeti conèixer i aprofundir sobre les experiències d'interacció entre les associacions de gent gran i les persones immigrades, a la vegada que brindi informació sobre experiències realitzades en altres països.
- 4) Facilitar la extensió dels projectes comunitaris que, com els presentats aborden la realitat quotidiana de la immigració, a altres barris de la ciutat promovent la participació de la gent gran, i a la vegada promoure la perspectiva multigeneracional i els components de diàleg, respecte i convivència en tots els projectes que s'endeguin a nivell de ciutat.
- 5) Organitzar un projecte pilot d'avis substituïts a través del qual les persones grans aportin als infants fills i filles de persones immigrades petites ajudes (companya quan estan malalts, suport a activitats escolars, cangurs en absència dels pares...), tot incorporant la perspectiva de les persones immigrades per tal d'ajustar el projecte a llurs necessitats, condicions i estils de vida.
- 6) Organitzar un projecte pilot en el què les dones grans autòctones donin classes de cuina a persones immigrades joves per tal de facilitar l'adaptació dels menjars als productes accessibles a la nostra ciutat, tot incorporant en el disseny, com en l'anterior proposta, la perspectiva de les persones immigrades.
- 7) Desenvolupar accions que facilitin la formació inicial de les persones immigrades en les tasques de cura de les persones gran, tot contemplant els aspectes tant de cura com culturals, i també la formació de seguiment.
- 8) Realitzar un estudi sobre el mercat de treball que permeti identificar les necessitats, actuals i de futur, així com les vies d'adaptació de les persones immigrants en els serveis dirigits a la gent gran, tot considerant aquell aspectes que emergeixen en la experiència de les persones immigrades, en bona part dones.
- 9) Analitzar les condicions actuals, i les què es preveuen en els futurs marcs normatius actualment en curs de debat, pel que fa a l'accés de les persones grans immigrades als diversos serveis d'atenció a la gent gran.
- 10) Difondre el document de Propostes 2005 del Grup de Treball Gent Gran del Consell i les activitats que es vagin desenvolupant sobre "Immigració i Envel·liment" tant a través de la web municipal com de les creades per les entitats que participen en el Grup de Treball, així com a través dels butlletins i revistes.

Balanc d'actuació del Programa municipal per a la gent gran 2001-2004

Aquesta sessió es va basar en la presentació resumida del corresponent document, lliurat amb antelació, i va permetre: comprendre la evolució que caracteritza la gent gran a la ciutat, i la relativa a les polítiques municipals i els nivells d'implementació assolits així com identificar quines són les perspectives i aspectes sobre els què convé parlar especial atenció.

Algunes de les dades que caracteritzen la nostra ciutat són l'augment dels índexs de sobreenvelliment, 46,5%, i de solitud, 23,25% entre les persones de 65 i més, i 29,5% entre les de 75 i més anys. Comencen a ser majoritàries les persones de 75 anys i més, mentre que el nombre global de persones grans tendeix a estancar-se. La major longevitat explica aquesta característica i la seva associació amb el major nombre de persones que viuen soles, situació en el què hi ha un clar efecte de gènere: el 84,4% del total de persones de més de 75 anys que viuen soles són dones.

Les actuacions municipals des de Benestar Social estan dirigides tant a les persones que necessiten ajudes per la seva vida diària, amb intensitats variades, com a aquelles altres que no les requereixen, i que són la majoria. Per aquestes, les dades corresponents a 2004 posen de manifest la capacitat d'aglutinar que tenen els diferents marcs i espais existents en els districtes de la ciutat: 287 entitats participen en el Consell Assessor en els seus diferents nivells, el plenari, la Comissió Permanent i les Comissions de Gent Gran dels districtes. S'aprecia l'augment tant en les activitats socioculturals, sovint organitzades conjuntament amb entitats, com en altres actuacions com ara la Targeta Rosa, el programa de Vacances o el programa Viure i Conviure. Pel que fa als serveis d'atenció, les persones grans són el 41,3% de les persones ateses en els Centres Municipals de Serveis Socials i s'ha incrementat, lleugerament el nombre de persones que utilitzen els serveis d'Atenció Domiciliària i de Teleassistència; el major creixement s'ha produït en la xifra d' habitatges amb serveis, mentre que es manté estable la xifra de places en centres residencials, quina competència no correspon al govern municipal.

Les dades aportades en el document posen de manifest els avenços, amb intensitats diferents, en l'acompliment dels objectius estratègics formulats pel període 2001-04.

Entre els aspectes emfatitzats en el debat, s'assenyalen els següents:

- 1) l'augment de serveis de teleassistència que en el marc del conveni subscrit per l'Ajuntament amb la Federació Espanyola de Municipis i l'IMSERSO, permetrà aplicar el programa amb una orientació universalista, i tenint com a col·lectiu prioritari les persones de 85 anys i més que viuen soles,
- 2) la necessitat de valorar l'augment de serveis d'atenció domiciliària tenint en compte l'increment de la xifra de persones d'edat més avançada; també la necessitat de considerar la intensitat, amés de la cobertura, així com que els serveis resultin adequats per les famílies que tenen cura de les persones grans,
- 3) la importància de combinar l'increment de serveis amb el desenvolupament de projectes comunitaris que puguin acomplir una funció de suport i recolzament a les persones grans que viuen a casa,
- 4) l'interès de diferenciar entre persones que viuen soles i persones que pateixen solitud, ja que aquesta està associada principalment a la inexistència, o inadequació, de xarxes de relació,
- 5) la pertinència d'avançar en un enfocament transversal en la planificació i en les actuacions.

Grup de treball sobre **HABITATGE SOCIAL**

Document de propostes 2005

Composició del grup

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Sr. Josep Arbós i Lecha, Grup Municipal CiU

Sr. Joan Balañach i Lloret, Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona

Sr. Jordi Bernadas i Gabernet, CCOO

Sra. M. Rosa Bonet i Casas, Grup d'Estudis Sòcioambientals de la Universitat de Barcelona

Sra. Mercè Carreras i Solanas, Consell Social de la Universitat de Barcelona

Sr. Francesc Costa i Pons, Cambra de la Propietat Urbana

Sr. Jordi Ferrer, Federació Catalana de Voluntariat Social

Sr. Enric Guiton i Ribelles, Universitat Politècnica de Catalunya

Sra. Laia Herrera, Consell de la Joventut de Barcelona

Sr. Joan B. Isart i López, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sra. Custòdia Moreno i Rivero, Grup Municipal PSC

Sra. Tània Pérez i Díaz, Consell de la Joventut de Barcelona

Sr. Josep M. Puig i Puigdomènech, Fundació Família i Benestar Social

Sr. Camilo Ramos i Barón, Grup Municipal ICV-EU i A

Sr. Eduard Sanz i García, UGT

Sra. Mercè Tatjer i Mir, experta

Sra. Marta Torras, Fundació Un Sol Món, Caixa Catalunya

Sra. Milena Verrié i Biosca, Fundació Un Sol Món, Caixa Catalunya

Tècnics i tècniques municipals

Sra. Fuensanta Alcalà i Luque, Patronat Municipal de l'Habitatge

Sr. Jaume Barnada i López, Institut Municipal d'Urbanisme

Sra. M. Blanca Català i Jiménez, Patronat Municipal d'Habitatge

Sra. Núria Gràcia i Ortuño, Patronat Municipal d'Habitatge

Sr. Fernando Gravet i Leni, Patronat Municipal d'Habitatge
Sra. Emília Pallàs i Zenke, Direcció de Benestar Social, Sector de Serveis Personals
Sra. Guadalupe Pulido i Bermejo, Oficina per la no Discriminació, Ajuntament de Barcelona
Sr. Joan Recasens i Albadalejo, Direcció de Joventut, Sector Serveis Personals, Ajuntament de Barcelona
Sra. Catalina Sánchez i Celdrán, Patronat Municipal d'Habitatge
Sra. Sílvia Soler i Solà, Patronat Municipal d'Habitatge

Representants d'altres entitats

Sr. Pere Pujol, Arquitectes Sense Fronteres
Sr. Francesc Riera i Portolés, Associació per a la Promoció i la Inserció Professional
Sr. Antoni Salamero i Salas, Fundació Foment de l'Habitatge Social

Invitats i invitades per a temes específics

Sr. Lluís Fajarí i Agudo, cap de gabinet de la Regidoria de Sòl i Habitatge
Im. Sr. Eugeni Forradellas i Bombardó, regidor ponent de Sòl i Habitatge i president del Patronat Municipal d'Habitatge
Im. Sr. Ricard Gomà i Carmona, regidor ponent de Benestar Social i president del Consell Municipal de Benestar Social
Sra. Imma Quintana i Portolés, tècnica de l' Institut de Govern i Polítiques Públiques
Sr. Antonio Sorolla i Edo, gerent del Patronat d'Habitatge Social
Sra. Carme Trilla i Ballart, directora general de la Direcció General d'Habitatge de la Generalitat de Catalunya

Presentació

Tal com es va acordar al Plenari del Consell Municipal de Benestar Social del juliol del 2004, el Grup d'Habitatge Social d'aquest Consell durant aquest període està esdevenint una plataforma base per a la constitució del nou Consell de l'Habitatge Social de Barcelona. L'experiència en la seva trajectòria des de la seva constitució, l'any 1990, fa que sigui un punt de partida privilegiat en l'impuls del nou Consell de l'Habitatge Social de Barcelona.

Amb la constitució del nou Consell de l'Habitatge Social de Barcelona es vol aconseguir que aquest Consell esdevingui un instrument de generació d'opinió i de proposta a l'entorn de la política d'habitatge de la ciutat que promogui el Consorci d'Habitatge de Barcelona i que, específicament, esdevingui l'instrument que permeti generar la discussió i el debat de les principals línies d'actuació de l'Ajuntament en matèria d'habitatge.

Aquests curs 2004-2005 el Grup d'Habitatge Social del Consell Municipal de Benestar Social ha celebrat tres reunions de treball.

10 novembre 2004

Presentació de la proposta inicial de creació del Consell de l'Habitatge Social de Barcelona

Per a aquesta sessió es va convidar a:

Sr. Lluís Fajari i Agudo, cap de gabinet de la Regidoria de Sol i Habitatge

Im. Sr. Eugeni Forradellas i Bombardó, regidor ponent de Sòl i Habitatge i president del Patronat Municipal d'Habitatge

Im. Sr. Ricard Gomà, regidor ponent de Benestar Social i president del Consell Municipal de Benestar Social

Sra. Imma Quintana i Portolés, tècnica de l' Institut de Govern i Polítiques Públiques

Sr. Antoni Sorolla i Edo, gerent del Patronat d'Habitatge de Barcelona.

17 març 2005

Presentació del DECRET 454/2004, de 14 de desembre, de desplegament del Pla per al dret a l'habitatge 2004-2007. A càrrec de la Sra. Carme Trilla i Ballart, directora general de la Direcció General d'Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

7 juny 2005

Balanç del Pla d'Habitatge de Barcelona 2004-2010. A càrrec del Sr. Jaume Barnada i López, director de Política del Sòl i Habitatge de l'Institut Municipal d'Urbanisme.

Consell de l'Habitatge Social de Barcelona. A càrrec de la Sra. Fuensanta Alcalà i Luque, Cap de Gabinet de la Presidència i la Gerència del Patronat Municipal Habitatge.

El Consell d'Habitatge Social de Barcelona

El Consell d'Habitatge Social de Barcelona ha d'esdevenir el màxim òrgan consultiu i de participació del Consorci d'Habitatge de Barcelona.

El Consorci d'Habitatge de Barcelona creat per l'article 61.7 de la Carta Municipal és l'ens participat per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona al qual li correspon la planificació, la programació i la gestió de l'habitatge públic, en règim de propietat i de lloguer, en el terme municipal de Barcelona, tal i com estableixen els articles 85 i 86 de la Carta Municipal

Les seves funcions principals, tal i com estableixen els seus Estatuts¹, són les següents:

- La planificació de les actuacions d'habitatge públic en l'àmbit municipal de Barcelona.
- La planificació de la promoció directa o convinguda amb d'altres ens d'habitatge públic a la ciutat de Barcelona.
- La promoció de la política d'habitatges de lloguer per a joves o per a altres col·lectius amb requeriments específics.
- La planificació de les actuacions de remodelació i de rehabilitació de barris que s'hagin de dur a terme a la ciutat de Barcelona.
- La programació i promoció de la rehabilitació, la reparació i millora dels barris de promoció pública existent.
- El control, la tutela i el seguiment de les actuacions realitzades, en el seu cas, pels ens personalitzats encarregats de la gestió de l'habitatge públic.

El Consell d'Habitatge Social de Barcelona, en tant que òrgan consultiu i de participació del Consorci d'Habitatge de Barcelona, haurà d'estar dotat de la màxima representativitat per tal que esdevingui un veritable instrument de suport a l'elaboració de la política d'habitatge municipal.

En els seu origen els consells sectorials municipals van ser constituïts com a òrgans de participació regulats i estructurats, organitzats exclusivament com a llocs de trobada entre l'administració i les associacions. Eren mecanismes de participació permanents, formals i estables i responien principalment a la necessitat d'esdevenir espais per a facilitar informació i generar un cert debat. La seva funció bàsica era garantir, sobretot, la màxima informació a l'entorn de les propostes municipals.

Integrats per representants de l'Ajuntament i per representants de les entitats, servien per intercanviar informació i acordar aspectes molt generals de les polítiques de la ciutat. Aquests instruments, davant de les noves demandes ciutadanes de participació més efectiva, no esdevenen però prou eficients.

La Carta Municipal i les noves Normes Reguladores de la Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona han establert un nou marc normatiu que incorpora un salt qualitatiu en el terreny de la participació ciutadana. Preveuen que la participació en el si dels consells no només es basi en el consens

---

¹ V. Decret 420/2000 de 27 de desembre de constitució del Consorci d'Habitatge de Barcelona.

de polítiques sinó també en la implicació de la ciutadania en la presa de decisions i en el seu control i seguiment.

En aquest sentit, donen resposta a la demanda creixent d'implicar la ciutadania en la governabilitat de les ciutats i ofereix noves fórmules per garantir una major participació ciutadana en els processos i la implementació de les polítiques municipals.

El Consell d'Habitatge Social de Barcelona ha de respondre a aquest nou model de participació, més plural, que estén i integra els mecanismes de participació ciutadana en el si dels Consells.

Per tant, ha d'esdevenir un nou espai de participació més flexible i ha de donar resposta a les demandes de major participació però també de major implicació en els processos i les polítiques.

En la configuració del Consell d'Habitatge Social de Barcelona caldrà tenir present, per tant:

1. La representativitat dels participants. Es proposa un model de participació en el qual tingui cabuda el conjunt d'actors que configura el *network* de la política d'habitatge de la ciutat.
2. La capacitat d'influència en les polítiques d'habitatge que afecten la ciutat. El Consell d'Habitatge Social de Barcelona ha d'esdevenir un veritable espai de debat, de diàleg i d'intercanvi amb capacitat d'incidir en la presa de decisions polítiques a nivell municipal, autonòmic i estatal. Es amb aquesta finalitat que caldrà establir un funcionament flexible capaç d'adaptar-se als processos que generin les polítiques i a les transformacions socials.
3. La contribució del Consell d'Habitatge Social de Barcelona en l'enfortiment de la cultura democràtica i participativa a la ciutat. Per tal que el Consell esdevingui un veritable instrument de participació caldrà incorporar en el seu funcionament habitual noves dinàmiques participatives que donin suport als processos de decisió política en matèria d'habitatge a la ciutat (diagnòstic, definició d'objectius generals, identificació d'escenaris de futur i noves estratègies).

DECRET 454/2004, de 14 de desembre, de desplegament del Pla per al dret a l'habitatge 2004-2007

Es valora que aquest decret serà un bon marc pel desenvolupament del Pla d'habitatge de Catalunya. El decret s'articula a partir dels eixos següents:

- Foment de patrimonis de sòl per a habitatge protegit
- Reforçament de l'oferta de protecció pública
- Habitatge de Preu Concertat
- Marc de preus de l'habitatge protegit de Catalunya
- Ajuts al pagament de lloguer
- Mediació en el lloguer i parc desocupat
- Programa per a l'estudi i el coneixement de l'estat de conservació del parc d'habitatge / Test de l'edifici (TEDI)
- Programa de rehabilitació d'Edificis d'Ús Residencial i d'Habitatges

El Pla d'Habitatge de Barcelona 2004-2010

L'Ajuntament de Barcelona s'ha fixat com una de les seves prioritats impulsar una política d'habitatge que garanteixi l'accés de la ciutadania a un habitatge digne. El Consell Plenari Municipal va aprovar al maig de 2004 el Pla d'Habitatge de Barcelona que té com objectius bàsics:

- Millorar i facilitar l'accés a un habitatge digne i adequat als ciutadans i ciutadanes de Barcelona, d'acord amb les noves necessitats i en coordinació amb l'àmbit metropolità.
- Promoure la rehabilitació dels habitatges i barris de la ciutat.
- Coordinar les actuacions de totes les administracions públiques en matèria d'habitatge.

Per articular el Pla es preveuen quatre eixos claus que fan referència als aspectes fonamentals de la política que es vol desenvolupar i del model de ciutat que es proposa, aquest són:

- Rehabilitació d'habitatges i de barris de la ciutat.
- Política de Sòl.
- Promoció de l'Habitatge assequible.
- Orientació i serveis al ciutadà.

Tanmateix, el pla preveu un nou instrument per la coordinació i promoció de l'habitatge a Barcelona, el Consorci de l'Habitatge de Barcelona. Que disposarà de competències per planificar i dirigir les actuacions previstes, i cercar una coordinació amb les que s'efectuen en l'àmbit metropolità.

Finalment el Pla fa un requeriment específic per tal que els nous plans d'habitatge dels governs de l'Estat i la Generalitat recullin i dotin les seves actuacions.

Les actuacions del Pla d'Habitatge 2004 – 2010 de l'Ajuntament de Barcelona s'agrupen en 10 programes:

- Els 2 primers, estan lligats als processos de rehabilitació dels edificis i teixits de la ciutat amb l'objectiu d'impulsar la rehabilitació i mobilització del parc d'habitatge buit.

1. Programes de rehabilitació
2. Mobilització del parc d'habitatge buit

- Es proposen 4 programes més que fan referència a la promoció de nous habitatges, a l'execució dels nous planejaments en sòl urbà i a l'obtenció de sòl. Aquests programes garanteixen un desenvolupament racional i equilibrat del territori.

3. Programa de gestió de sòl
4. Noves àrees en transformació
5. Promoció d'habitatge protegit
6. Programa de construcció d'habitatge dotacional

- El Pla d'habitatge determina finalment 4 programes instrumentals que proposen una innovació en el procés urbanístic, garanteixen a la ciutadania informació i transparència en la producció i adjudicació dels habitatges.

7. Foment de l'oferta d'habitatge de lloguer
8. Modificacions normatives en matèria d'habitatge
9. Atenció al ciutadà i suport en l'accés a l'habitatge
10. Optimització del procediment urbanístic

El Pla d'Habitatge estima com a potencial de construcció d'habitatges, en el període 2004 – 2010, d'entre 65.000 a 1.000.000 nous habitatges, dels que entre 19.000 a 37.000 seran habitatges assequibles i/o protegits.

En una primera fase, en el període 2004 - 2007 l'Ajuntament de Barcelona preveu un potencial de promoció de 10.000 nous habitatges protegits i/o assequibles (públics o privats) i l'aportació de 449 milions d'euros dels pressupostos municipals d'inversió.

Quadre resum del potencial de promoció d'habitatge

	HABITATGES TOTALS 2004-2010 (1)		HABITATGES DE PROTECCIÓ i/o ASSEQUIBLES 2004-2010	
Rehabilitació d'habitatges i mobilització	8.000	32.000	---	12.000 (2)
Nous habitatges en àmbits urbans consolidats	13.000	15.000	---	---
Nous habitatges en àmbits nou planejament aprovat	15.000	17.000	5.000	5.500
Nous habitatges en àmbits planejament en tràmit i/o estudi	8.000	10.000	2.000	2.500
Nous habitatges en barris de transformació i planejament pendent	14.000	18.000	5.000	8.000
Programa d'habitatge dotacional (3)	7.000	8.000	7.000	8.000
HABITATGES TOTALS	65.000	100.000	19.000	37.000

En el període 2004-2007 es preveu un potencial de promoció de 10.000 nous habitatges protegits i/o assequibles (públics o privats) i l'aportació de 435 milions d'euros dels pressupostos municipals d'inversió

- (1) Habitatges (lliures o protegits i/o assequibles) acabats o en construcció iniciada, de promoció pública o privada, en règim de lloguer o de venda
- (2) Nou parc d'habitatge assequible i mobilització habitatges buits, vinculat a les polítiques de rehabilitació dels nous Plans d'Habitatge de l'Estat i de la Generalitat
- (3) Inclou habitatges per a joves, apartaments amb serveis per la gent gran, residències d'estudiants i residències assistides

Propostes

Es valora la necessitat d'incrementar els acords polítics necessaris per trobar solucions ràpides per donar respostes eficients a les demandes d'habitatge social de la ciutat, especialment a les del sector de la població amb problemes d'exclusió i en el col·lectiu jove.

Es demana a les administracions competents que repensin quines estratègies poden afavorir un increment del parc d'habitatge social de la ciutat que doni resposta a les necessitats reals. En aquest sentit, s'assenyala que es tinguin en compte les propostes d'altres països sobre la "quota solidària" en la promoció pública i privada relatives al percentatge d'habitatge social.

Es veu necessari crear mecanismes adequats amb la finalitat d'augmentar el parc d'habitatge en règim de lloguer.

Sobre les promocions públiques d'habitatges per a col·lectius específics, es demana que s'informi al Grup de treball sobre Habitatge Social de la valoració, en termes de convivència, entre col·lectius i que es considerin els beneficis del potencial intergeneracional.

Tenint en compte les noves tipologies familiars, es demana que en les noves promocions, públiques i privades, es tinguin en compte la necessitat d'habitatge per a famílies monoparentals amb càrregues.

Es demana a l'Ajuntament que informi al Grup de treball sobre Habitatge Social del Consell Municipal de Benestar Social sobre els recursos socials d'habitatge que s'estan destinant actualment a les persones amb necessitats socials (Servei de Suport a l'Habitatge, Ajuts econòmics familiars, etc.), així com quins projectes estan programats a curt termini (Pisos d'inclusió social/ ADIGSA...).

El Grup de treball sobre Habitatge Social veu necessari que es constitueixi, quan abans sigui possible, el nou Consell de l'Habitatge Social de Barcelona, i que aquest tingui en compte la participació de tots els agents socials en la qüestió de l'habitatge.

Grup de treball sobre INFÀNCIA

Document de propostes 2005

Composició del grup

Coordinadora

Sra. Jose Fernández i Barrera, experta

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Sr. Marc Barrachina i Rotllan, Fundació Pere Tarrés

Sr. Alberto Barrientos i Fernández, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya

Sr. Xavier Becerra i Castells, CCOO

Sr. Rafael Contreras i Martínez, Grup Municipal ICV-EU i A

Sr. Jaume Farré i Cortadellas, Fundació "la Caixa"

Sra. Anna Fernández i Fernández, Federació Catalana de Voluntariat Social

Sra. Assumpció Franquesa i Segura, Càritas Diocesana de Barcelona

Sr. Juan García i Trujillano, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sr. Jordi Giró i Castañer, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sra. Mireia Grifols i Seba, Fundació Pere Tarrés

Sra. Carme Jara i Chiquito, Comissió Infància de Justícia i Pau

Sra. Anna Jardí i Ramos, UGT

Sra. M. Rosa Martínez i Barella, Universitat de Barcelona

Sr. Àngel Miret i Serra, Grup Municipal CiU

Sra. Marian Pérez i Martínez, CCOO

Sr. Javier Puigdollers i Noblom, Grup Municipal CiU

Sr. Jordi Ripoll i Tuto, Creu Roja de Barcelona

Sr. José Ruíz i Montés, Creu Roja de Barcelona

Sra. M. Carmen Soldán i Sánchez, Grup Municipal PSC

Sr. Carles Vicens i Calvet, Col·legi Oficial Industrials de Catalunya

Tècnics i tècniques municipals

Sr. Jordi Casanovas i Verdaguer, Direcció de Joventut, Sector de Serveis Personals
Sra. Carmina Català i Galofré, Direcció de Benestar Social, Sector de Serveis Personals
Sra. Empar Escayola i Vergara, Institut Municipal d'Educació
Sra. Anna Montolio i Fornons, Direcció de Benestar Social, Sector de Serveis Personals
Sra. M. Eugènia Sánchez i Carreté, Direcció Drets Civils, Sector de Serveis Personals

Representants d'altres entitats

Sra. Lola Abelló i Planas, Confederación Española A. Padres y Madres de Alumnos
Sra. Carme Bosch i Font, Ventijol
Sr. Marcelo Cortada i Esteve, Associació Benestar i Desenvolupament
Sra. Rosa Chicharro i Millán, Associació Benestar i Desenvolupament
Sr. David Horts i Górriz, ESPLAC
Sra. Marina Martínez i Jiménez, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Sr. Miquel Martos i Tovar, Direcció General Atenció Infància i Adolescència, Generalitat de Catalunya
Sr. Xavier Puig i Santulària, CEPS Projectes Socials

Invitats i invitades per a temes específics

Sra. Núria Cortada, Comissió d'Infància de Justícia i Pau
Sra. Maria Mur i Duat, coordinadora autonòmica de Programes d'UNICEF. Comitè de Catalunya
Sra. Imma Pérez i Rovira, directora general de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya
Sra. Rosa M. Pujadó, Comissió d'Infància de Justícia i Pau
Sr. Pere Sala i Médico, secretari del Consell del Poble Gitano de Barcelona
Sr. Víctor Soler i Sala, president d'UNICEF. Comitè de Catalunya

Calendari

26 octubre 2004	Programació del curs 2004-2005. Amb l'assistència de l'Im. Sr. Ricard Gomà, regidor ponent de Benestar Social i president del Consell Municipal de Benestar Social.
16 novembre 2004	Presentació del programa "Ciudades amigas de la infancia" i del manual "Ningú n'està exclòs" d'UNICEF, a càrrec del Sr. Víctor Soler-Sala, president del Comitè UNICEF de Catalunya.
14 desembre 2004	Presentació del projecte per a la constitució d'un/a observador/a parlamentari/ària per garantir els drets de la infància, a càrrec de la Sra. Núria Cortada, coordinadora de la Comissió de la Infància de Justícia i Pau.
18 gener 2005	Presentació del Pla de xoc 2004-2007 del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i de la reforma de la nova legislació sobre Infància, a càrrec de la Sra. Imma Pérez i Rovira, directora general de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.
22 febrer 2005	Reflexió i propostes sobre les bases per a una nova llei de Serveis Socials a Catalunya en relació a la infància.
15 març 2005	Redacció final del document de propostes a les bases per a una nova llei de Serveis Socials a Catalunya en relació a la infància.
19 abril 2005	Consorci de Serveis Socials de Barcelona. A càrrec del Sr. Francesc Patricio, director de la Direcció de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona. 42è Festival de la Infància i la participació: <i>Barcelona dona la paraula als infants</i> . A càrrec de la Sra. Anna Montolio, tècnica de promoció social d'infants de la Direcció de Benestar Social.
17 maig 2005	Noves necessitats i nous emergents de la infància i l'adolescència: Orientacions pel Programa municipal pels infants. A càrrec de la Sra. Carmina Català i Galofré, tècnica de la Direcció de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona.

Programa "Ciutats amigues de la infància"

Un cop conegut en què consisteix aquest programa, es valora de manera favorable que Barcelona sol·liciti la declaració de *Ciutat amiga de la infància* i així poder formar part de la *xarxa Ciutats amigues de la infància* (Red Local a Favor de los Derechos de la Infancia y la Adolescencia), que actualment està formada per 750 ciutats a tot el món.

Per convertir-se en *Ciutat Amiga de la Infància* és necessari que:

- el municipi candidat disposi d'un programa municipal per a la infància
- es dugui a terme la participació real dels infants en la presa de decisions en l'àmbit local (amb l'existència de consells d'infància, fòrums estables de participació infantil als ajuntaments, etc.)
- que es disposi -per part de l'administració local- d'un pressupost per a la infància

Propostes

Es demana a l'Ajuntament de Barcelona que iniciï la sol·licitud de *Barcelona, ciutat amiga de la infància* i el que això implica.

Es valora que, dels tres requisits necessaris, el del pressupost per a la infància seria fàcil d'aconseguir, ja que l'Ajuntament de Barcelona compta amb recursos que van adreçats a la infància. Del Programa municipal pels infants, es demana que s'elabori i s'aprovi l'abans possible. I sobre la participació dels infants se sol·licita que es dugui a terme un treball/estudi de com es podria iniciar un espai de participació estable, liderat per l'Ajuntament, tenint en compta la realitat de la ciutat (districtes...). En aquest sentit es proposa fer una valoració dels projectes que ja es varen dur a terme anteriorment (Districtes Sants-Montjuïc, San Martí, Gràcia), tenir en compta l'experiència derivada de les "Audiències Públiques als nois i noies de Barcelona" promogudes per l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, les iniciatives que es duen a terme a altres ciutats catalanes, com Lleida, així com aquelles experiències que han comptat amb el suport, des de l'any 1997, de l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona (Projecte Ciutat dels Infants): El Prat de Llobregat, Badia del Vallès, Callús, etc.

El Grup té molt d'interès en que l'espai de participació infantil, que demana que es promogui, vagi més enllà d'escoltar als nens i nenes. Aquestes experiències són necessàries, però el que es demana és avançar en metodologies de participació que contemplin que el procés de participació amb els seus protagonistes, els infants, i que aquest sigui real i útil: la participació lligada a l'acció.

Finalment, donat el gran interès que es manifesta per impulsar aquest espai de participació estable dels infants, es proposa celebrar una jornada formativa per conèixer iniciatives de Catalunya, de l'Estat i de l'estranger, amb l'objectiu de fomentar el diàleg i l'intercanvi entre els tècnics de l'administració, d'associacions i de persones expertes.

Projecte per a la constitució d'un/a observador/a parlamentari/ària per garantir els drets de la infància

Després d'haver estat informats sobre la iniciativa d'impulsar la constitució d'un observador/a parlamentari per garantir els drets de la infància, per part de la Comissió de la Infància de Justícia i Pau, el Grup ho acull de manera favorable. A més a més, valora que aquesta iniciativa encaixa i és coherent amb el treball que es va dur a terme, per part d'aquest Grup de treball, per promoure el *Projecte Infants Consens* (que es va signar el 3 de juliol de 1997) i que vetllava pel futur col·lectiu dels nostres infants i per les iniciatives de millorar les actuacions polítiques i socials a favor de la infància.

Propostes

Es demana a l'Ajuntament de Barcelona que doni suport a la iniciativa de la Comissió de la Infància de Justícia i Pau de sol·licitar al Parlament de Catalunya, així com als grups parlamentaris que el constitueixin, per a la constitució de la figura d'un observador parlamentari de l'aplicació i desenvolupament de la Convenció dels Drets de la Infància a les lleis catalanes, fent el seu seguiment del grau de compliment de l'esmentada convenció.

Per garantir l'eficiència de la tasca d'aquest observador, i l'assumpció de la visibilitat de la infància per part de tots els grups parlamentaris, es proposa que aquest sigui un diputat o diputada del Parlament, que

fos rotatori entre els diferents grups parlamentaris, els quals designarien la persona que ha d'ostentar aquesta funció en el seu torn.

Pla de xoc 2004-2007 del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i de la reforma de la nova legislació sobre Infància

La Sra. Imma Pérez i Rovira, directora general de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de la Generalitat de Catalunya, va fer la presentació del Pla de Xoc 2004-2007 per a la Protecció de la Infància i l'Adolescència del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

La Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), del Departament de Benestar i Família, impulsarà des d'ara i fins el 2007 un Pla de Xoc de Mesures per a la Protecció de la Infància i l'Adolescència, que implicarà un notable increment de recursos, que en la Llei de Pressupostos del 2004 ja s'ha vist reflectit en un augment del 28% respecte al 2003 (i s'ha passat de 67,8 milions d'euros a 87,2).

Aquest increment pressupostari permetrà fer front a una situació de dèficit acumulada els darrers exercicis i poder relançar nous programes i actuacions adreçades prioritàriament als infants i adolescents que es troben en situació d'alt risc social, però també al conjunt de la infància catalana. El Pla de Xoc preveu polítiques de prevenció conjuntes amb els ens locals –a través de la dotació de més recursos personals i de la millora dels ajuts destinats a subvencions-; el foment dels acolliments d'infants tutelats en famílies i la creació de noves places i centres de protecció.

L'increment de la partida destinada a la DGAIA anirà acompanyat d'una reestructuració de l'organització administrativa i d'una reorientació de la despesa, dedicant més recursos als centres de protecció i molt especialment, treballant per la prevenció en el propi medi i en l'entorn familiar. Per això es reforçaran amb més efectius els Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) i s'afavoriran i incentivaran els acolliments familiars a través de l'Institut Català de l'Acolliment a l'Adopció (ICAA).

Les mesures d'actuació prioritàries són les següents:

- Reforçament dels Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA). El pressupost del Govern per l'any 2004 va preveure la incorporació de 48 nous educadors en els equips d'atenció a la infància i adolescència (EAIA) del territori –en conveni amb els ajuntaments i consells comarcals-. L'objectiu d'aquests educadors és facilitar el treball de seguiment i orientació en el medi dels menors tutelats i que es troben en família.
- Increment d'un 24% dels ajuts assistencials a les famílies amb menors tutelats.
- Promoció de l'acolliment mitjançant famílies col·laboradores. Conjuntament amb l'Institut Català d'Acolliment i l'Adopció (ICAA), la DGAIA promourà l'acolliment en família aliena i durà a terme campanyes perquè les famílies col·laborin acollint menors tutelats que es troben en centres.
- Creació de places en centres de protecció i construcció de nous centres. L'objectiu és que a finals del 2005 hi hagi un 5% més de places en centres concertats i en gestió delegada. Així, hi ha prevista la creació de dos centres –a Girona i Tarragona- per a adolescents i joves de 12 a 18 anys amb problemàtiques socials rellevants. També és un objectiu prioritari crear places per a menors i joves amb problemes de salut mental i drogodependències, en col·laboració amb el Departament de Salut.
- Programa d'inversions per a la millora i manteniment de centres propis. En el pressupost del 2004, el Departament destina per a inversions en centres propis més 1,7 milions d'euros per a despeses de manteniment, estructural i reformes.
- Modificació de la llei 37/1991 de protecció de menors desemparats i de l'adopció. El Departament de Benestar i Família ha començat a treballar en la modificació de la llei de protecció dels menors desemparats, amb el Departament de Justícia.
- Creació d'una nova xarxa integrada de centres d'acollida a Barcelona. Aquesta xarxa ha de suposar la transformació dels actuals centres d'urgència i de primera acollida de menors estrangers no acompanyats en centres integrals d'acollida 24 hores, no només per a estrangers, dotats amb equips tècnics de valoració. Aquesta reorganització suposarà la creació de tres centres d'acollida les 24

- hores amb capacitat per a 90 places. Així mateix es crearà un nou centre d'acollida a l'àrea de Barcelona comarques per donar millor resposta especialment als menors estrangers no acompanyats.
- Creació de l'Àrea de Suport al Jove. Es crearan equips de suport al jove tutelat o extutelat en el procés d'autonomia personal i laboral, reforçant les actuacions interdepartamentals.

Per dur endavant aquests projectes, la DGAIA es dotarà d'un nou model organitzatiu i estructural que permeti una gestió més àgil, més eficaç i oberta al territori i a les entitats cíviques i socials.

Propostes

- Queda explícit que a Barcelona no s'ha desplegat la figura dels educadors en els EAIA's. En aquest sentit es proposa que, atès l'objectiu de la seva incorporació, cal acordar i ajustar la seva vinculació amb l'atenció primària com esglaió de suport educatiu a la família.
- El grup reforça la idea de promoure la vinculació de l'Atenció Primària amb l'Especialitzada a la Infància.
- Es demana que la nova llei de Serveis Socials tingui una mirada adequada cap als serveis per a la infància i que se'n garanteixin els recursos necessaris pel seu desplegament.
- S'assenyala la necessitat de seguir treballant i aprofundir en el "Model de treball d'infància en risc i alt risc social", fent especial èmfasi amb la prevenció i el tractament.
- Es demana que es garanteixi la coordinació entre la xarxa de salut mental i la de serveis socials, especialment en tots aquells serveis d'atenció a les persones.
- Es valora positivament l'oportunitat d'haver pogut compartir aquesta trobada entre el Grup d'Infància amb la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, i es demana que es pugui repetir el proper curs, amb la finalitat de que el Grup d'Infància pugui aportar la seva experiència a la DGAIA.

Bases per a la nova Llei de Serveis Socials de Catalunya

El Grup de treball sobre Infància del Consell Municipal de Benestar Social de Barcelona, preocupat perquè la nova Llei de serveis socials de Catalunya garanteixi una cartera de serveis adequada a les necessitats de la infància, ha reflexionat sobre les Bases per a aquesta nova Llei i manifesta el següent:

Es valora que d'aquestes Bases es desprèn una concepció de serveis socials més aviat generalistes. Es troba a faltar la concreció i el poc desenvolupament de qüestions que es consideren rellevants com el dret universal als serveis socials, la prevenció social, el servei de tractament, l'atenció especialitzada, l'atenció a les famílies, la participació de la infància, etc.

Per altra banda, hi ha la impressió que aquestes Bases es preocupen més pel context de la qüestió del *finançament* i no tant pel de *continguts i conceptualització*.

Dret als serveis socials

Es troba a faltar el no apostar per uns drets de serveis socials universals.

A les pàgs. 39 i 40 del document de *Bases per a una nova Llei de serveis socials de Catalunya. Un document per al debat. Departament de Benestar i Família. Generalitat de Catalunya, dipòsit legal: B32339-04* (a partir d'ara quan se citi una pàg. es referirà a aquest document) es presenta la base quarta "Dret als serveis socials". En aquest apartat s'introdueix el concepte de *dret subjectiu* lligat a les *prestacions essencials*, les quals es distingeixen de les *prestacions generals*. Es valora que manca que s'expliqui més abastament què significa el *dret subjectiu* i quines són aquelles *prestacions essencials* garantides universalment (la seva definició, els seus destinataris, etc.).

En concret, el Grup pensa que, quan es formulen els *serveis socials* els usuaris dels quals són els *infants*, el tractament del *dret* a aquest serveis socials hauria de ser *universal i gratuït*.

Drets i deures de les persones destinatàries

A la pàg. 46 (Base cinquena: "Drets i deures de les persones destinatàries"), a l'apartat "E. Aplicació dels drets i dels deures", s'afirma que quan es tracti de persones menors d'edat, aquestes han de ser informades tenint en compte el seu grau de comprensió. En aquest sentit el Grup valora que normalment allò que s'adreça a la infància no té un llenguatge entenedor ni adaptat pels infants o joves. Es proposa que es facin versions d'aquests textos, segons el nivell cognitiu propi de la persona.

Prevenició social

A la pàgs. 29 i 30 (Base primera: "Marc conceptual i objectius dels serveis socials"), a l'apartat de "Justificació, fonamentació i explicació", es presenta el que han de promoure els serveis socials i quin són els seus objectius. En aquest text es troba a faltar que no s'esmenti ni que no es desenvolupi el tema de la prevenició social. La prevenició social entesa com el tenir en compte de manera proactiva les situacions de vulnerabilitat de les persones, nuclis familiars, grups i comunitats.

A la pàg. 40 (Base quarta "Dret als serveis socials") s'esmenta la prevenició quan es presenten les *prestacions essencials*, dient que "*Entre les prestacions essencials es considera que s'haurien d'incloure les relacionades amb la prevenició...*" Es valora de manera favorable que s'entengui la prevenició com una prestació essencial, però es considera insuficient el no desenvolupar què s'entén per prevenició i quins programes, serveis, recursos es destinaran per garantir-la.

El tractament

En aquestes Bases no s'ha trobar el concepte ni la definició del *tractament*: el servei de tractament entès com un tipus d'intervenció dins de l'Atenció Primària de nivell 1 (el *tractament* que actualment s'està fent en els centres de serveis socials, tractament psicosocial...).

També s'ha denotat l'absència del desenvolupament de la funció de les xarxes socials (vincles relacionals que tenen les persones amb el seu territori a través de les xarxes socials...).

A la pàg. 37 (Base tercera: "Principis rectors dels serveis socials") diu:

"Atenció personalitzada i integral

Els serveis socials han d'assegurar una atenció personalitzada mitjançant l'avaluació integral de la seva situació personal i familiar, tenint en compte el respecte a la dignitat de les persones, la seva autodeterminació i la seva llibertat d'elecció. "

Es considera que aquest text queda incomplet. Caldria continuar dient alguna cosa com que "una vegada feta aquesta avaluació integral de les persones, s'haurà de vetllar perquè, quan sigui necessari, aquestes puguin rebre el corresponent servei de tractament..."

A la pàg. 48 (Base sisena: "El Sistema de Serveis Socials") es manifesta l'existència *d'equips tècnics bàsics* i *d'especialitzats*. Es troba a faltar l'existència dels *equips tècnics de tractament*, diferenciats dels especialitzats.

Per altra banda, en general, quan es parla dels professionals i tècnics no es defineix quin és el seu marc d'intervenció.

Atenció a les famílies

En aquestes Bases, es troba a faltar i preocupa que no estigui present el tema de l'atenció a les famílies: conceptualització de les noves famílies, necessitats de les famílies, existència i definició de serveis adreçats a les famílies, etc. Les Bases no recullen la necessitat d'afavorir els medis i recursos per a què les famílies puguin conciliar la seva vida laboral, familiar i personal i de tenir cura, per exemple, dels infants. No s'esmenta l'existència d'una xarxa necessària per donar suport a les famílies amb serveis complementaris i alternatius com la llars d'infants, experiències d'espais familiars, casals i ludoteques, etc.

A la pàg. 30 (Base primera: "Marc conceptual i objectius dels serveis socials"), quan es parla dels objectius dels serveis socials, és manifesta que un d'aquests és: *"Promoure les relacions familiars i socials lliures de violència, i amb majors dosis de tolerància, respecte i corresponsabilitat"*, objectiu que compartim, però es denota la mancança que prèviament no ni hagi un altre més general, que apunti a l'atenció global de les famílies.

Participació

A la pàg. 13 ("Glossari") es defineix l'educació social com *"el conjunt d'accions destinades a l'autocapacitació del subjecte per a la vida social. Aquestes accions es dirigeixen envers la integració social, amb l'objectiu d'aconseguir la promoció i la participació social activa de les persones, grups i comunitats amb les quals es treballa; que entenguin els seus drets i assumeixin les seves responsabilitats"*.

A la pàg. 29 (Base primera: Marc conceptual i objectius dels serveis socials), es diu que *"un dels objectius específics del marc de serveis socials és millorar la qualitat de vida i promoure la participació"*.

A la pàg. 80 (Base cinquena "Participació cívica") hi diu *"Practicar realment la participació en tots els nivells de l'organització dels territoris, per part de les persones, entitats, organitzacions de voluntariat, comunitats, grups espontanis, col·lectius diversos, etc. exigeix dels poders públics la voluntat de consensuar i posar en marxa canals d'autèntica participació, i això vol dir tenir regulats òrgans de comunicació, d'escolta i de codecisió democràtica."*

Cal educar en la pedagogia de la participació (i fomentar-la) des de la infància fins a la gent gran..."

En la pàg. 97 ("Documents de treball per al debat: B. Eixos del canvi"), a l'apartat d'ASPECTES, en el de PARTICIPACIÓ, quan se senyala la SITUACIÓ ACTUAL, hi diu: *"en l'àmbit local és voluntària, i pel que fa a centres és obligatòria si aquests reben finançament públic."* Per altra banda, a l'apartat de PROPOSTA, s'indica: *"a determinat àmbit local la participació hauria de ser obligatòria"*.

Un cop identificats els esments que es fa a la participació (textos ressenyats), ens preocupa com es concreta la participació cívica i social de la infància, qui té la responsabilitat de promoure-la, com es fa, amb quins recursos, etc.

Altres

Tots i que en algun moment, en les Bases, es parla de *projectes comunitaris*, el Grup assenyala el buit existent en la justificació metodològica de l'*acció comunitària* i en promoure el seu desplegament.

A la pàg. 15 ("Glossari"), quan es parla de la *Prestació*, a l'apartat a), s'esmenta que *"Aquestes prestacions inclouen de manera complementària les tasques fetes per l'acció voluntària, com la companyia"*. Es considera que posar en aquest apartat l'exemple del voluntariat pot provocar certa ambigüitat.

A la pàg. 33 (Base segona: "Persones destinatàries dels serveis socials"), s'enumera:

Ajut per a la convivència

Ajut per a la integració familiar

Ajut per a la inserció o la reinserció social

Ajut per l'accessibilitat i la comunicació

Ens preguntem quin valor se li dóna al concepte d' "ajut" i es reflexiona si és l'expressió més adequada per a aquest cas. Se suggereix utilitzar, per exemple, el concepte de "suport".

També a la pàg. 33 i 34, s'enuncia:

Supervisió dels menors

Supervisió de persones que poden perjudicar-se elles mateixes

Es fa la mateixa reflexió anterior sobre el concepte de "supervisió".

Se suposa que s'utilitza la paraula supervisió com a sinònim de control el que no semblaria adient.

El Grup detecta una visió excessivament controladora en algunes de les propostes, en detriment d'una visió més capacitadora i educativa. Es proposa que es consideri, per exemple, més que l'objectiu de la "supervisió...", el de "control i vigilància" o el de "monitoratge".

A les pàgs. 65 i 66 (Base desena: Model competencial i organitzatiu), a l'apartat de "Vegueries o regions (si així ho preveu la nova ordenació territorial)", s'enuncien una sèrie d'objectius per a aquests ens. El Grup es pregunta que, mentre les vegueries o regions no existeixin, qui durà a terme els objectius que s'atribueixen a aquestes.

A la pàg. 85 (Base dissetena: Atenció a la dependència"), a l'apartat de "Justificació, fonamentació i explicació", s'esmenta que "*Tothom es pot veure afectat per aquesta situació (...de dependència), però en aquesta Llei es tracta fonamentalment de les persones de més de sis anys d'edat i que tenen aquesta necessitat per un període superior a tres mesos...*". El Grup es pregunta el perquè d'aquesta limitació de "*a partir dels sis anys d'edat*", així com qui vetllarà normativament quan un infant de menys de sis anys estigui en una situació de dependència.

Consorci de Serveis Socials de Barcelona

El Sr. Francesc Patricio, director de la Direcció de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona informà i explicà el desenvolupament del Consorci de Serveis Socials de Barcelona.

Del debat que es va crear es posà de rellevància el com afectaria la nova Llei de Serveis Socials de Catalunya i la de la Dependència en el desplegament del Consorci.

Pel que fa a la infància, es va indicar que, independentment del procés de constitució i desplegament del Consorci, el model d'atenció a la infància de Catalunya ja s'està replantejant.

Per altra banda, es va informar que està previst que cap a finals de juny se signi la constitució del Consorci.

Propostes

Donada la rellevància que tindrà la posada en marxa del Consorci, es demana a la Direcció de Benestar Social de l'Ajuntament que informi periòdicament del seu desenvolupament al Grup d'Infància del Consell.

Es demana que la veu dels professionals que treballen en les diferents administracions i les organitzacions que gestionen serveis socials, sigui tinguda en compte pel desplegament del Consorci, amb la finalitat d'afavorir un bon treball de planificació i de gestió.

Se sol·licita que, en la posada en marxa del Consorci, Barcelona recuperi el deute històric de serveis socials que ha tingut des de fa anys.

S'assenyala la necessitat de prioritzar el mapa de serveis d'atenció social i d'equipaments socials.

42è Festival de la Infància i la participació: Barcelona dóna la paraula als infants

En la 42è edició del Festival de la Infància, l'Ajuntament de Barcelona va triar el tema de la participació dels infants, amb el lema "*Barcelona dóna la paraula als infants*", alhora que es vinculava al tema general del Saló de la Infància, l'Any del Llibre i la Lectura, iniciativa de la qual l'Ajuntament de Barcelona n'és organitzador.

Si els infants poden participar i opinar sobre el funcionament de la seva ciutat i/o realitzar les seves aportacions, després la sentiran seva, avui com a infants i demà com a adults; serà una ciutat que estimaran, de la qual voldran tenir cura i de la qual gaudiran. L'objectiu és ajudar a fer créixer els joves ciutadans com a persones compromeses amb la vida comunitària i amb actituds cíviques. És per això, que es va donar la paraula als infants. I alhora, per sensibilitzar als adults, per què es mirin la ciutat amb ulls de nen.

A l'estand es va reproduir un llibre gegant, el Llibre dels infants de Barcelona, el qual va incorporar dos grans pantalles que permetien veure els dibuixos i els escrits que feien els nens i nenes als 4 ordinadors de l'activitat "*Fes el llibre de Barcelona*" sobre la seva visió de la ciutat i les seves propostes de millora. Es va comptar amb adaptadors pels ordinadors per infants amb discapacitat.

Propostes

Se sol·licita que es torni a constituir una comissió pedagògica del Saló de la Infància amb l'objectiu de vetllar per a què l'activitat del Saló garanteixi els drets dels infants i el foment de la participació dels infants. Aquesta comissió, entre altres, hauria de tenir la presència de l'Ajuntament de Barcelona i una representació de les organitzacions que treballen per a la infància.

Es demana que es realitzi una publicació del recull de les aportacions fetes pels infants a l'activitat "*Fes el llibre de Barcelona*" , ja que és important que els nens i nenes que van participar-hi vegin que la seva participació va tenir un resultat, que es valora i que es vol donar a conèixer.

Noves necessitats i nous emergents de la infància i l'adolescència: Orientacions pel Programa municipal pels infants

La Sra. Carmina Català i Galofré, tècnica de la Direcció de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona va fer la presentació de quines són les noves necessitats i els nous emergents de la

infància i l'adolescència, així com una proposta d'orientacions pel Programa municipal pels infants.

Pel que fa a les noves necessitats i els nous emergents de la infància i l'adolescència, es va posar en rellevància, el repuntament d'embarassos d'adolescents, la disminució de l'edat d'inici del consum d'alcohol i cannabis, la persistència de l'absentisme escolar en la franja 14-16, etc. Un altre factor que avui està molt present és viure la conducta de la violència com una pauta de relació: conductes violentes com és l'acoquinament (bullying), la violència per part d'alguns adolescents cap als seus progenitors, la reaparició de bandes juvenils, etc. Són conductes que estan prenent protagonisme perquè el context les ha focalitzat (mitjans de comunicació...) i que interpel·len a tots els sistemes que treballen amb infància i adolescents.

Per a l'elaboració d'un programa municipal pels infants es podria configurar a partir dels quatre eixos següents: el de la *participació*, que hauria de garantir que l'infant sigui el subjecte actiu de qualsevol política o programa que estigui adreçat a aquest sector. El de les *famílies*, que hauria de desplegar un programa de suport a les famílies, projectes grupals de pares i mares, etc. Un altre eix seria tenir sempre una mirada *socioeducativa* en totes les accions adreçades als infants. D'aquesta manera es podria incidir en temes d'absentisme, de consum de substàncies adictives, d'alimentació, d'embarassos en adolescents, etc. I finalment l'eix de la infància en risc o en exclusió social. En aquest sentit caldria repensar el model d'atenció a la infància en risc.

Aquest quatre eixos tindrien tres nivells que haurien d'estar estretament relacionats i complementats: el de 0 a 3 anys, el de l'adolescència i el de la xarxa d'entitats i organitzacions que treballen per a la infància.

Propostes

Es demana a l'Ajuntament de Barcelona que desenvolupi el Programa municipal pels infants i que expliqui al Grup de treball sobre Infància el calendari per a la seva presentació i aprovació, així com que compti amb aquest Grup de treball per poder fer-ne aportacions.

Es valora de manera favorable que el punt de partida del Programa municipal pels infants parteixi dels quatre eixos senyalats. Tot i que les noves necessitats i nous emergents de la infància i adolescència han de trobar una resposta programàtica, aquestes no haurien de ser la base per a l'elaboració del programa.

Dels quatre eixos exposats, es proposa que a més a més hi hagi una mirada des del punt de vista de la Justícia que garanteixi els drets dels infants i que faciliti la garantia de la dotació dels serveis corresponents. En aquest sentit, es demana que es vetlli per a l'adequació dels ritmes i els temps de les decisions judicials en benefici pels infants.

Es demana que es contempli la diferència de necessitats segons el gènere dels nois/noies de la ciutat per tal de dissenyar recursos i programes segons hàbits i característiques específiques.

Pel que fa a l'ús de l'espai públic, se sol·licita que es treballi per augmentar els pactes ciutadans per regular-ne un ús consensuat i responsable.

Es demana a l'Alcalde de Barcelona que, cada vegada que neixi una nena o un nen a la ciutat de Barcelona, li doni la benvinguda com a ciutadà acompanyant-la amb l'enviament d'un fullet amb els drets dels infants que recull la *Convenció sobre els Drets de l'Infant de les Nacions Unides*.

Cloenda

Es proposa l'existència d'una Regidoria sobre la Infància o en el seu defecte la creació d'un Comissionat sobre la Infància, amb la finalitat de garantir la coordinació i la transversalitat dels diferents programes i accions municipals en benefici a la infància.

Altres

De cara al curs 2004/2005, es valora fer la demanda a l' Institut d'Infància i Món Urbà perquè s'incorpori de manera permanent al Grup de treball sobre Infància. Per altra banda, pel que fa a temes per abordar el proper curs s'apunta el d'aprofundir en la nova Llei d'Infància. També es considera el poder convidar a una de les sessions del Grup a l' Adjunt del Síndic de Greuges de Catalunya per a la defensa dels drets dels infants i adolescents, Sr. Jaume Funes i Artiaga, per a que pugui fer una presentació del treball que s'està fent des de la Sindicatura en temes d'infància.

Finalment, el Grup de treball sobre Infància del Consell Municipal de Benestar Social vol expressar el seu sentiment per la recent pèrdua del company i amic Carles Vicens i Calvet, membre del Grup i que representava a la Comissió d'Acció i Cooperació del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya. Les aportacions d'en Carles sempre oferien una veu d'experiència i de sentit comú.

Grup de treball sobre POBRESA

Document de propostes 2005

Composició del grup

Coordinador

Sr. Albert Recio i Andreu, expert

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Sr. Manel Andreu i Tarragó, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sra. Cecília Bosch i Nuri, Grup Municipal CiU

Sra. Àngels Cardona i Cardona, Càritas Diocesana de Barcelona

Sra. Montserrat Catarineu i Pérez, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona

Sr. Josep Espinàs, Unió de Jubilats i Pensionistes de la UGT

Sra. Anna Gudiol i Corominas, Justícia i Pau / Federació Catalana de Voluntariat Social

Sr. Jordi Ibàñez, Federació Catalana de Voluntariat Social

Sra. Anna Jardí i Ramos, UGT

Sra. Mercedes López i Martínez, Grup Municipal PSC

Sra. Vanessa Martí, Creu Roja de Barcelona

Sr. Fabià Mohedano i Morales, Consell de la Joventut de Barcelona

Sra. Rosa Romeu i Tarragona, Grup Municipal PSC

Sr. Enric Vilà, Fundació Un Sol Món, Caixa de Catalunya

Sr. Josep Xalés i Santaló, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Tècnica municipal

Sra. Marina Sánchez i Casanovas, Direcció de Benestar Social, Sector de Serveis Personals

Representants d'altres entitats

Sra. Núria Andreu i Freixes, Filles de la Caritat

Sra. Eulàlia Badia, Fundació Formació i Treball

Sra. Anna Bel Carbonell, Fundació Comtal
Sr. Miquel Coll d'Alemanys, Acció Solidària Contra l'Atur
Sra. Patrícia Conde i Teijeiro, Institut de Reinserció Social
Sra. Consol Farré i Anguera, Associació Catòlica Internacional de Serveis a la Joventut Femenina
Sra. Maria Furriol i Teixidó, Consell Nacional de Dones d'Espanya
Sra. Puri Gallardo i Labrador, Associació de Dones per la Inserció Laboral (SURT)
Sr. Víctor López i González, Coordinadora Catalana d'Empreses d'Inserció (ACEI)
Sra. Cristina López i Sausor, Barcelona Activa SA
Sr. Moyano Mangas, Institut de Reinserció Social
Sra. Anna Montoro, AIREs
Sr. Ramon Noró i Camats, Fundació Arrels
Sr. Jordi Panjella i Carbonell, Parrac (AIREs)
Sra. Sandra Pérez, FEMAREC
Sra. Milde Poncellas, Parrac (AIREs)
Sr. Sergi Raventós, Xarxa Renda Bàsica
Sra. Mireia Roura i Miralbell, Fundació Formació i Treball
Sra. Eva Rull i Sabaté, Fundació Trini Jove
Sra. Esther Sancho i Massó, FEMAREC
Sra. Pilar Villagrasa i Salvador, Institut de Reinserció Social
Sr. Francisco Villarrasa i Romero, Fundació Engrunes
Sr. Ignasi Vivas i Llorens, Acció Solidària Contra l'Atur

Invitats i invitades per a temes específics

Sr. Xavier Agulló i Teixidor, professor en polítiques i programes d'ocupació. Escola Universitària de Treball Social, Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona
Sra. Mercedes Andrés, experta
Sr. Jordi Estibariz i Relluí, Institut de Reinserció Social
Sra. Inés Fernández i Granaha, Centre de Serveis Socials Casc Antic
Sra. Imma Ferré, Centre de Serveis Socials Raval Sud
Sra. Maite Francès i Beà, Departament de Treball i Indústria
Sra. Mercè Gómez i Ubiergo, Direcció Postgrau, Escola Universitària de Treball Social i Educació Social Pere Tarrés. Universitat Ramon Llull
Sr. Daniel Jover, Promocions
Sra. Alcía Marzo i Salas, Centre de Serveis Socials Raval Nord
Sra. Núria Roda i Prieto, Centre de Serveis Socials Poblenou
Sr. José Romero, expert

Presentació

Enguany l'activitat del grup s'ha dedicat a analitzar les polítiques d'inserció laboral dels col·lectius afectats per situacions d'exclusió. L'interès del tema rau en el fet que aquesta és la situació de moltes persones que es troben en situacions de pobresa extrema o en alt risc i per les que l'entrada al mercat de treball constitueix a la vegada una possibilitat de recuperació econòmica i, fins i tot, d'inclusió social en molts altres aspectes de la vida social. També perquè una bona part de les polítiques d'inclusió contempen la inserció laboral com un dels seus elements bàsics als que es destinen importants recursos financers i esforços. Per tant cal avaluar quin són els efectes d'aquestes polítiques i com es poden millorar.

El treball s'ha dut a terme en 6 sessions, ja que es va suspendre la del mes de Novembre per coincidència amb la presentació de l'Observatori de la Pobresa.

La primera sessió (novembre) va estar dedicada a acordar el tema de treball i la metodologia.

La sessió de desembre va estar dedicada al debat amb les empreses d'inserció i va comptar amb la presència d'Anna Montoro, directora d'AIRES – Plataforma Catalana d'Empreses d'Inserció i de Víctor López, president d'ACEI - Coordinadora Catalana d'Empreses d'Inserció. La seva exposició va estar centrada en presentar l'activitat de les empreses d'inserció i les seves dificultats per consolidar-se en un marc institucional poc definit. Inicialment la seva activitat va estar afavorida per la capacitat de trobar segments del mercat poc explotats per les empreses mercantils, com es el cas de les activitats de recuperació de residus, però, els darrers anys algunes grans empreses han entrat en aquest sector i les dificultats augmenten. Una altra dificultat afegida és que sovint no es força a les empreses privades a complir amb les clàusules socials.

El debat va mostrar també que el supòsit de que les empreses d'inserció funcionen com espais de pas entre situacions d'exclusió laboral i d'inclusió laboral completa no sempre funciona. Algunes persones desenvolupen un procés d'aprenentatge d'hàbits i coneixements que permeten la participació en activitats laborals "normalitzades", però d'altres es troben en situacions tals, que mai aconsegueixen situar-se en condicions de treballar en empreses lucratives. Malgrat això la seva participació al procés d'inserció té sovint aspectes molt positius en el pla relacional i d'autoestima, i en molts casos estan en condicions de realitzar una activitat laboral més relaxada que la norma. Per això cal pensar en articular mesures dedicades tan a resoldre els casos d'incapacitat bàsica pel treball mercantil com generar espais idonis per les persones que poden realitzar una activitat laboral de baixa intensitat, al temps que es garanteixen condicions de vida dignes.

La sessió de gener va estar dedicada a analitzar l'experiència d'inserció laboral des de l'experiència dels treballadors i treballadores socials de la xarxa de serveis socials municipals. Es va comptar amb l'assistència d'Inés Fernández, Imma Ferré i Alicia Marzo del districte de Ciutat Vella; de Núria Roda del districte de Sant Martí; i de Mercedes Andrés i José Romero del Centre de Dia Meridiana. En aquesta sessió es va analitzar les limitacions i dificultats bàsiques de moltes polítiques d'inserció, degudes en part a la incoherència de molts programes i a la manca d'un marc integral de les polítiques que permetin un funcionament personalitzat, que tinguin en compte la heterogeneïtat dels col·lectius que arriben a aquests programes. També va emergir una problemàtica que ha estat recurrent en posteriors sessions: la del creixement de les persones que pateixen malalties mentals i la dificultat del reconeixement de les mateixes, el que sovint les porta a ser excloses d'alguns programes.

Molts dels problemes detectats en aquesta sessió els hem recollim com propostes d'actuació i de fet tenen molta relació amb crítiques al PIRMI i propostes fetes en anys anterior per aquest mateix grup

La sessió de febrer es va dedicar a estudiar l'experiència dels insertors laborals. Comptarem amb la participació de Jordi Estibariz, insertor de l'Institut de Reinserció Social (IRES); de Daniel Jover, tècnic de PROMOCIONS; i de Mireya Roura, cap d'Inserció Laboral de la Fundació Formació i Treball. Les seves aportacions van obrir debats en línies diferents. D'una banda un enfocament de treball més orientat a plantejar la inserció com un procés de promoció activa de l'ocupació a les empreses que poden acollir personal d'inserció (i també garantint un disseny adaptatiu dels processos formatius). D'altra banda, considerant la inserció en un context més ampli en el que l'element crucial és la generació de respostes col·lectives i capacitats relacionals que van més enllà de la mera inserció en un mercat laboral precaritzat. Això comporta una consideració més ampla del procés

La sessió de treball del mes d'abril va estar destinada a debatre la visió acadèmica de la inserció. Es va comptar amb la participació de Xavier Agulló i Teixidor, professor de polítiques i programes d'ocupació, de l'Escola Universitària de Treball Social de la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona i de Mercè Gómez i Ubierno, directora del postgrau d'expert en inserció laboral, de les Escoles Universitàries de Treball Social i Educació Social Pere Tarrés de la Universitat Ramon Llull i presidenta de l'Associació de Professionals de la Inserció Laboral de Catalunya. La seva exposició es va centrar en l'anàlisi de la seva experiència educativa en temes d'inserció, on l'aspecte més destacable és la desconexió, i sovint desconeixement, entre l'activitat acadèmica (i les expectatives dels alumnes) i la realitat del món on tenen que actuar. En el debat, molt centrat sobre el funcionament universitari, va aparèixer el problema següent: la inadequació entre una educació fonamentalment formal i orientada a tasques tècniques i la realitat quotidiana dels formadors d'inserció tenen que combinar treballs manuals amb tasques educatives.

Propostes

Personalització del tracte

Les persones sotmeses a processos d'inserció responen a situacions diverses que les polítiques tenen que contemplar. La personalització passa per:

- Crear equips de treball integrats, o formes de cooperació, entre tots els professionals de suport a aquestes persones, doncs cal contemplar la seva experiència des de una perspectiva global.
- Cal reforçar els recursos d'atenció a les persones nouvingudes que incloguin una assistència adequada en aspectes lingüístics.
- Avaluar el procés d'inserció més adequat, diferenciant aquells casos on es tracta només d'afavorir l'habitació al mercat laboral dels que estant lligats a desconexions laborals per problemes personals greus, que requereixen un tractament i una perspectiva temporal diferents.
- Cobrir adequadament les necessitats personals de les persones mentre dura el procés d'inserció, considerant tant els aspectes monetaris (una prestació econòmica suficient) com la cobertura de serveis que els permetin participar en el procés d'inserció. Aquest últim aspecte és particularment rellevant en el cas de les dones soles amb fills al seu càrrec (o persones amb familiars dependents) que requereixen de suports en aquests camps (guarderies, suport a la llar).
- Millorar el reconeixement dels problemes de salut mental com a causants d'exclusió laboral, doncs es tracta d'una situació creixent quant al nombre d'afectats i que sovint no és reconeguda com una causa de problemes laborals.

Adequació dels processos de formació

- Un dels problemes principals dels programes de formació és la seva discontinuïtat en el temps, que porten tant moments en els que no hi han ofertes, com a interrupcions a processos iniciats. Cal definir programes permanents per permetre l'accés quan es manifesta la situació com a evitar el trencament d'un procés ja començat.
- Cal dissenyar processos formatius no tan sols adequats a les característiques personals, sinó també a sortides professionals clares o orientades a empreses d'inserció. Sovint es produeix una proliferació de cursos sense sortida que porten a convertir les persones ateses en "cursillistes", "professionals" d'activitats de formació sense sortides clares que generen frustració.

- Cal assegurar recursos econòmics adequats perquè els processos formatius es realitzin en condicions, tenint en compte tan la renda disponible de les persones en processos formatius com les dotacions dels cursos
- Cal la cobertura completa dels costos de formació per part de l'Administració.
- A l'hora de dissenyar itineraris personals d'inserció, cal considerar els elements de l'entorn i configurar-los com processos graduals que passen per etapes successives
- En concret hem constatat que sovint els cursos obliguen a fer desplaçaments que resulten onerosos per persones en rendes baixes. Demanen que es proveeixin títols de viatges gratuïts per a aquest tipus de desplaçaments

La inserció com un procés no limitat al mercat laboral

- Cal reconèixer les situacions de discapacitat social (diferents a les ja tipificades de discapacitat física) per tal de permetre'n un tracte adequat i definir millor els itineraris d'inserció social possibles.
- Cal dissenyar els processos d'inserció com processos que van més enllà que la mera introducció en el mercat laboral. Es tracta en primer lloc de refer la capacitat d'autoestima, d'autonomia, de capacitats relacionals i d'actuació col·lectiva de les persones implicades en aquests processos.
- Cal veure que les sortides dels processos d'inserció no sempre porten cap al mercat laboral. es també important desenvolupar les capacitats que permeten participar en altres aspectes de la vida social, de desenvolupar les capacitats de ciutadania i capacitat d'intervenció social.
- Cal situar el processos d'inserció com processos col·lectius que reforcin el protagonisme de les persones.
- Cal generar una estreta relació i coordinació entre les entitats que duen a terme els processos d'inserció laboral i les xarxes d'atenció primària i els nuclis actius de les comunitats on es desenvolupa el procés.

Un mercat laboral diferent

- Les actuals dinàmiques del mercat laboral, amb la proliferació de relacions laborals de curta durada, i la individualització de les relacions constitueixen un obstacle per l'èxit dels processos d'inserció. Per això cal que les institucions i agents socials treballin per modificar les dinàmiques actuals i generar ambients laborals inclusius.

Empreses d'inserció

La necessitat de consolidar les empreses d'inserció com un eina de desenvolupament de col·lectius en dificultats. Això pot fer-se per vies diverses:

- Subvencions, per la seva tasca formativa, a col·lectius amb dificultats especials, destinant fons específics dels plans públics d'ocupació.
- Introducció de clàusules socials en la contractació pública de determinats serveis.
- Reservar espais d'activitat a aquest tipus d'empreses, encara que això pot tenir l'inconvenient que s'especialitzin en unes poques activitats, però poden ésser útils per persones capaces de desenvolupar una tasca de baixa intensitat.
- Polítiques de suport per dignificar els productes i serveis oferts per les empreses d'inserció.
- Forçar el compliment de les clàusules socials existents a les empreses regulars.

Cal també dur a terme una avaluació de l'activitat social de les empreses d'inserció per tal de reconèixer la seva activitat i evitar la proliferació de projectes mal dissenyats o poc fiables.

Visualitzar la inserció

- Cal plantejar-se la creació d'alguna iniciativa de reflexió col·lectiva de les entitats i administracions que intervenen en els processos d'inserció per tal de desenvolupar iniciatives que portin a perfilar polítiques més efectives en aquest camp

Formació de personal d'inserció

- Cal desenvolupar formes de treball que augmentin el coneixement i la interrelació de la formació i la recerca acadèmica amb la realitat externa
- Cal dissenyar currículums educatius adequats per tècnics d'inserció que tindran que combinar activitats laborals diverses amb tasques d'inserció-formació

Grup de treball sobre REFUGIATS I ESTRANGERS

Document de propostes 2005

Composició del grup

Coordinador

Sr. Josep Ribera i Pinyol, expert

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Sra. Juana Martín Martín, Càritas Diocesana de Barcelona

Sr. Joan García i Trujillano, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Sr. Miguel Ángel Rivero Hernández, Grup Municipal PSC

Tècnica municipal

Sra. Mercè Janer i Armeijach, secretària tècnica del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona

Representants d'altres entitats

Sra. Mireia Aguado i Casas, BAYT AL THAQAFI

Sra. Rosalina Alcalde i Campos, Col·legi Doctors i Llicenciats Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya

Sra. Inés Despature, EXIL España

Sra. Rosalina Alcalde i Campos, Col·legi Doctors i Llicenciats Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya

Sr. Albert Parés, Comissió de Defensa dels Drets de la Persona, Col·legi d'Advocats de Barcelona

Sra. Teresa Prado, Associació Catalana d'Ajuda als Refugiats

A proposta del Grup de treball de Refugiats i Estrangers, en el Plenari del Consell Municipal de Benestar Social del juliol del 2004 es va acordar que, tenint en compte l'existència i el treball que es duu a terme per part del Consell Municipal d'Immigració, es veia favorable vincular el Grup de treball sobre Refugiats i Estrangers del Consell Municipal de Benestar Social al Consell Municipal d'Immigració. L'existència de dos espais de participació s'explicava perquè quan es va constituir el Grup de treball sobre Refugiats i Estrangers l'any 1989, el Consell Municipal d'Immigració no existia -es va constituir l'any 1997- i que avui encara hi hagués aquests dos espais de participació ciutadana diferenciats es valorava més com una conseqüència d'aquest origen, però també es donava l'oportunitat de sumar experiència, i així aconseguir més coneixement i pluralitat d'opinió.

Amb aquesta finalitat, el 21 de juny de 2005 es va celebrar una reunió del Grup de treball sobre Refugiats i Estrangers, en la que es va reflexionar sobre quina podria ser la vinculació d'aquest grup de treball al Consell Municipal d'Immigració. Per a aquesta ocasió es va convidar a la Sra. Mercè Janer i Armeijach, secretària tècnica del Consell Municipal d'Immigració, la qual va presentar el Consell Municipal d'Immigració: quins són els seus objectius, el seu funcionament, activitats realitzades, composició, etc.

Per altra banda, es va explicar que el Programa d'Actuació Municipal 2004-2007, dins de la Comissió de Presidència, Hisenda i Coordinació Territorial, en l'apartat del Pla Municipal d'Immigració, es descriu com un dels seus objectius estratègics el de "Promoure la cooperació públic-privada i la constitució del consens ciutadà mitjançant un procés de participació que s'anomenarà *Compromís Barcelona Diversa*".

Aquest objectiu contempla:

- Desenvolupar la participació de la ciutat, enfortint el protagonisme dels ciutadans, entitats i associacions, en el desenvolupament de les mesures del Pla Municipal d'Immigració. Constituir espais de trobada i debat, nous canals de participació. Obrir "espais blancs" per generar pensament creatiu i innovador, impulsar el compromís social de la ciutadania.
- Construcció del consens ciutadà mitjançant un procés de participació, el *Compromís Barcelona Diversa*, que tindrà com objectiu involucrar a tots els sectors de la ciutadania: professionals, acadèmics, associatius, etc.
- Promoure la constitució de la *Taula Compromís Barcelona Diversa*, que haurà d'impulsar l'elaboració i definició del *Compromís Barcelona Diversa*, amb la participació d'organitzacions empresarials, sindicats, universitats, ONG's...

- Celebrar Plenaris periòdics i oberts, dins del marc del *Compromís Barcelona Diversa*. Establirem una periodicitat mínima semestral per a la celebració dels plenaris.
- Creació de taules temàtiques sectorials (habitatge, salut, educació, treball, cultura...), que estudiaran la situació actual i proposaran mesures per un bon desenvolupament del Pla Municipal d'immigració.
- Establir ajuts i suport tècnic i econòmic a entitats i organitzacions que treballen en el camp de la immigració a Barcelona, per tal de recolzar de forma efectiva els objectius acordats al Compromís Barcelona Diversa i a l'Agenda de Prioritats.
- Creació d'un premi de reconeixement Premi Compromís Barcelona Diversa, que s'atorgarà a persones o institucions que han portat a terme iniciatives innovadores i exitoses en relació a la immigració a Barcelona.

És en aquest sentit que el Grup de treball sobre Refugiats i Estrangers del Consell Municipal de Benestar Social, amb el reconeixement de la seva trajectòria i experiència en la participació ciutadana en l'àmbit de la immigració, pot esdevenir la plataforma per a la constitució de la *Taula Compromís Barcelona Diversa*.

Aquesta proposta es presentarà al Consell Municipal d'Immigració, amb l'objectiu de demanar que el Consell consideri com es pot establir la seva vinculació amb la *Taula Compromís Barcelona Diversa*, amb la voluntat d'afavorir la transversalitat i la coordinació entre tots els agents que intervenen en l'àmbit de la immigració.

Grup de treball sobre SALUT

Document de propostes 2005

Composició del grup

Coordinador

Sr. Andreu Segura i Benedicto, expert

Secretaria tècnica

Sra. Pilar Solanes i Salse, secretària

Sr. Carles Gil i Miquel, secretari adjunt

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Sra. Anna Àlvarez i Morillas, Fundació Viure i Conviure, Caixa de Catalunya

Sra. Rebeca Espasa i Valera, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya

Sra. M. Antònia Fort i Marrugat, CCOO

Sra. Clara Muñoz i Cirici, Consell de la Joventut de Barcelona

Sra. Joana Prats i Montmany, Fundació "la Caixa"

Sra. Rosa Ma. Quintana, Grup Municipal CiU

Sra. Maria Romero i Calo, Avalot, Joves de la UGT de Catalunya

Sra. M. Antònia Sambeat i Domènech, Col·legi de Metges de Barcelona

Sr. Vicens Tarrats, CCOO

Sr. Oriol Vicente i Hernández, Grup Municipal PSC

Sra. Anna Varderí i Casas, Federació Catalana de Voluntariat Social

Sr. Joan Ramon Villalbí i Hereter, expert

Tècniques municipals

Sr. Antoni Barberà i Molina, Regidoria de Salut Pública

Sra. Mercè González i Esteve, Direcció de Joventut

Sra. Isabel Ribas i Seix, Agència Salut Pública de Barcelona

Sra. M. Eugènia Sánchez i Carreté, Direcció Drets Civils, Sector Serveis Personals

Representants d'altres entitats

Sra. M. Dolors Bascompte i Bonvehí, Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat

Sra. Joana Teresa Betancor, Federació Mundial d'Associacions Pro Dret a Morir
Sra. Cristina Carlota, Fundació Lliga Catalana d'Ajuda Oncològica (Oncolliga)
Sra. M. Lluïsa de Càceres, Fundació Lliga Catalana d'Ajuda Oncològica (Oncolliga)
Sra. Montserrat Domingo, GrupPersona
Sr. Benito Durán i Sancho, Lliga Reumatològica Catalana
Sra. M. Rosa Lunas i Masnou, Associació Catalana Familiars, Usuaris, Col·laboradors Geriàtrics
Sra. Silvina Magnani, Actua
Sra. Olga Monistrol i Ruano, Àmbit Prevenció
Sra. Maribel Pérez i López, Actua
Sra. Carme Sabater, Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat
Sra. Núria Terribas, Institut Borja de Bioètica, Universitat Ramon Llull
Sra. Adela Torras, Grup de Dol, Associació de Voluntaris per a Malalts Estables
Sra. Àngels Vives i Belmonte, Fundació Congrés Català de Salut Mental

Invitats i invitades per a temes específics

Im. Sr. Ricard Gomà i Carmona, Regidor Ponent de Benestar Social i President del Consell Municipal de Benestar Social
Im. Sr. Ignasi Fina i Sanglas, Regidor Ponent de Salut Pública
Sra. Anna García i Altés, economista, Servei de Sistemes d'Informació Sanitària de l'Agència de Salut Pública de Barcelona Agència de Salut Pública de Barcelona
Dra. Rosario Jiménez, Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària
Sr. Josep Manyac, Consorci Sanitari de Barcelona i responsable del Pla Integral d'Urgències de Catalunya
Sr. Jordi Pérez-Castejón, Metge geriatre de la Clínica Barceloneta

Presentació

Com a continuació a la recomanació del Grup de Sida del Consell Municipal de Benestar Social del curs passat, i en resposta a la proposta de la 1ª Jornada de Participació en Salut Pública organitzada per l'Ajuntament de Barcelona el dia 24 de maig del 2004, enguany ha estat creat el grup de salut del Consell Municipal de Benestar Social.

El grup de salut compta amb la participació d'unes quaranta persones, la majoria de les quals formen part de diverses entitats ciutadanes, socials i polítiques, entre les quals les procedents de l'anterior grup de Sida que s'integra en el nou grup de salut.

Entre els problemes de salut i els seus determinants el grup va considerar, a proposta del coordinador, els efectes adversos que sobre la salut de les persones i de la població pot comportar el sistema sanitari mateix. Una part dels quals són atribuïbles al consum inadequat que comporta exposar-se a un risc sense la contrapartida dels efectes benèfics que solament es produeixen quan les intervencions sanitàries estan positivament indicades. La utilitat de les intervencions i de les prescripcions sanitàries es específica davant de cada problema de salut. Tot i que la responsabilitat del consum inadequat de serveis sanitaris és múltiple, són els ciutadans mateixos com a usuaris dels serveis els que en pateixen les conseqüències més negatives, en forma d'efectes indesitjables sobre la seva salut.

D'aquí que, des de la doble perspectiva ciutadana, com a propietaris i com a usuaris del sistema sanitari públic, ens plantegem una col·laboració activa al sosteniment i a la millora del sistema sanitari públic. Per una part contribuint segons les nostres possibilitats a millorar l'adequació dels serveis assistencials, particularment la seva seguretat, efectivitat i eficiència. I per una altra reivindicant i fomentant el desenvolupament dels àmbits més col·lectius de la salut pública, mitjançant programes i intervencions comunitàries intersectorials i multidisciplinàries, adreçats als determinants socials i culturals dels problemes de salut, que són a l'origen de molts dels problemes de salut i que requereixen d'una implicació i una participació activa de la ciutadania.

Amb aquesta orientació, els treballs d'aquest curs han tingut un doble vessant. L'un de cara a l'organització mateixa de les nostres activitats, enfortint i millorant els procediments de treball i l'altre quant al programa i els continguts sobre els quals reflexionar i elaborar propostes i recomanacions.

Precisament en relació al programa i amb una perspectiva de futur hem iniciat un procés sobre l'abast de la participació ciutadana que, pel que fa a la salut, comporta aprofundir el caràcter democràtic de la nostra societat i a la vegada millorar la pertinença, l'equitat i l'efectivitat de les activitats del sistema sanitari. Un procés que ens ha de servir per preparar el programa del curs vinent.

Quant a les activitats d'enguany van dedicar una de les primeres sessions de treball a conèixer la situació de la salut dels ciutadans de Barcelona, amb la col·laboració de la Sra. Anna García i Altés, economista, del Servei de Sistemes d'Informació Sanitària de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, que va presentar-nos els resultats de l'informe La Salut a Barcelona 2003 de l'Ajuntament de Barcelona. El programa s'ha completat amb la consideració de l'adolescència i les seves necessitats de salut; la mort com a situació que requereix una resposta cultural i social més adequada; i la utilització dels serveis d'urgències.

Adolescència i necessitats de salut

Amb la col·laboració de la Dra. Rosario Jiménez, responsable del grup d'atenció a l'adolescència de la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària que va fer una introducció per facilitar el debat posterior, les consideracions del grup han estat les següents:

L'adolescència és un moment del cicle vital de gran transcendència per a la salut en les etapes posteriors de la vida. La salut dels adolescents està sotmesa a la influència de l'entorn familiar, escolar i social. Els adolescents no són un grup particularment demandant d'atenció sanitària però les seves demandes es caracteritzen sovint per l'exigència d'una resposta immediata.

En general, els adolescents conformen el grup de la població amb millor salut, per la qual cosa convé desenvolupar iniciatives adreçades a la promoció i la protecció de la salut, bàsicament en l'àmbit comunitari i dels serveis col·lectius..

Tot i que la majoria d'edat sanitària -és a dir la responsabilitat com a usuari autònom està fixada als 16 anys, la normativa vigent assenyala que els professionals de la salut han de tenir en compte el grau de maduresa dels pacients a partir dels 12 anys, de manera que poden aparèixer conflictes d'interessos entre els pares i els adolescents, particularment en els àmbits de la salut reproductiva i del consum de drogues.

Els professionals sanitaris no han de substituir el paper dels pares però , sobretot, en l'àmbit de l'atenció primària, han de proporcionar als pacients adolescents una garantia de confidencialitat que faciliti la confiança professional. La continuïtat i la longitudinalitat són característiques de l'atenció primària de les quals el pacient adolescent es pot beneficiar especialment.

Convé estimular entre els adolescents una actitud el més autònoma i responsable possible sobre els problemes de salut i els seus determinants.

El sistema sanitari ha d'afavorir l'ús respectuós i adequat dels serveis assistencials.

La coordinació del sistema sanitari amb altres sectors de la societat com ara l'educatiu, els serveis socials, i els que estan implicats en l'oci resulta decisiva, de manera que des del sistema sanitari ha de col·laborar i afavorir les intervencions comunitàries de promoció i protecció de la salut -prevenció de malalties— dels adolescents. Particularment aquelles en les que estiguin implicades les entitats i associacions que agrupen els adolescents.

Recomanacions específiques:

- 1) Incrementar i millorar la formació (habilitats de comunicació, detecció de problemes emocionals...) dels professionals de l'atenció primària de salut de manera que les demandes dels adolescents siguin adequadament ateses. En particular pel que fa als equips d'atenció primària gestionats per entitats proveïdores que depenen de l'Ajuntament i també per al conjunt d'equips d'atenció primària de la ciutat sobre els quals comparteix la responsabilitat en la direcció de la regió sanitària de Barcelona.
El treball que duu a terme el Grup de la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària convindria generalitzar-lo al conjunt dels professionals de l'atenció primària.
- 2) L'adequació de la competència dels professionals de l'atenció primària a l'assistència dels adolescents ha de destacar la importància d'establir relacions de confiança que facilitin la continuïtat i la longitudinalitat de l'assistència. Aquesta recomanació inclou també els adolescents dels col·lectius immigrants.
- 3) Estudiar estratègies eficients de difusió adreçades als adolescent i joves, així com a les famílies sobre la possibilitat d'ús dels serveis sanitaris de forma individual i amb dret a la confidencialitat.
- 4) Afavorir, des de tots els dispositius assistencials -en primer lloc dels propis i en general dels de la regió sanitària—la coordinació amb els sector educatiu, amb els serveis socials i amb les entitats i associacions ciutadanes el desenvolupament de programes de promoció i de protecció de la salut dels adolescents que facilitin la seva implicació i participació activa.

Morir amb dignitat

Amb la col·laboració de la senyora Joana Teresa Betancor, vicepresidenta de la Federació Mundial d'Associacions Pro Dret a Morir, que va fer una introducció per facilitar el debat posterior, les consideracions i recomanacions del grup han estat les següents:

La nostra societat dóna l'esquena a la mort, la qual cosa comporta una tendència a la alienació i la medicalització de la mort. També ho fa el sistema sanitari. Convé, doncs, recuperar una perspectiva natural d'enfrontar-se a la mort.

El sistema sanitari comparteix en part aquesta característica de negació de la mort, de manera que en la formació dels professionals sanitaris l'atenció als moribunds ocupa un lloc molt secundari. Convindria, doncs, que els plans d'estudis de les titulacions sanitàries incorporessin l'atenció als moribunds com una de les funcions bàsiques dels professionals.

S'ha d'evitar qualsevol forma d'obstinació terapèutica compaginant equilibradament l'atenció i el confort als pacients terminals de manera que la mort pugui esdevenir el més dignament i confortable possible.

S'ha de promoure molt més activament el coneixement d'iniciatives com les voluntats anticipades de manera que cada vegada més persones puguin optar activament a manifestar les seves preferències quant al tractament que volen rebre en situacions terminals.

S'ha de facilitar activament, sempre que sigui possible i adequat, que les persones puguin morir a casa seva, amb la companyia dels seus familiars i amics i que, disposin per això, de prou suport sanitari i social per a resoldre adequadament els problemes mèdics que comporta la fase terminal de la vida.

Els pacients moribunds i els seus familiars han de disposar d'un interlocutor sanitari únic, o com a mínim, d'un equip coordinat que conegui la situació i faciliti la informació i el suport necessari de forma coherent.

En el cas que sigui inevitable que el pacient hagi de ser atès a l'hospital, caldria que existissin unitats de cures pal·liatives, en les que l'agonia rebés una assistència integral i habilitar habitacions individuals per als moribunds.

Les recomanacions específiques són:

- 1) Que des de l'Ajuntament –inclosos els serveis sanitaris assistencials i de salut pública—es contribueixi activament a construir una cultura d'enfrontar-se amb la mort que sigui el menys medicalitzada possible, la qual cosa requereix iniciatives concretes i mesurables.
- 2) Instar als responsables de la formació dels professionals de les ciències de la salut a incloure en els plans d'estudis la consideració i el tractament adequats als pacients terminals i moribunds. Donar prioritat a aquesta influència a les escoles i facultats en les que està implicat directament l'Ajuntament.
- 3) Evitar activament l'aferrissament i l'obstinació terapèutica a qualsevol servei sanitari que depengui directament de l'Ajuntament i indirectament als de tota la Regió Sanitària de Barcelona, mitjançant l'establiment d'estandards adequats d'assistència i la seva avaluació.
- 4) Incrementar la difusió dels documents de voluntats anticipades i de les iniciatives que afavoreixin les decisions autònomes de les persones sobre la seva pròpia mort en els centres sanitaris i aprofitant qualsevol oportunitat de contacte amb els pacients.
- 5) Donar suport suficient a les persones que decideixen morir a casa, garantint una atenció permanent i un recolzament continuat. Establir una figura assistencial que actuï com a interlocutor de referència per als afectats. Simplificar els tràmits administratius (certificats de defunció, etc.)
- 6) Disposar d'unitats de cures pal·liatives als hospitals amb habitacions individuals per als moribunds. Val a dir que la majoria d'hospitals de segon i tercer nivell ja en tenen, però no estan a part de la resta de llits.
- 7) En el cas que sigui inevitable que el pacient hagi de ser atès a l'hospital, caldria que l'atenció es fes en unitats de cures pal·liatives, formats per equips interdisciplinaris composts per metges, infermeres, auxiliars, psicòlegs i assistents socials. En aquestes unitats, el personal hauria d'estar

format en habilitats de comunicació i de maneig de situacions emocionals complexes. D'aquesta forma, l'atenció que rebrien els pacients i llurs famílies seria integral. Això significa, que, en aquesta fase de la vida, els objectius d'intervenció són diversos: el control de símptomes, les necessitats psicològiques i espirituals del pacient i de la seva família, etc.

Utilització dels serveis d'urgències

Amb la col·laboració del senyor Josep Manyach, responsable del Pla Integral d'Urgències de Catalunya (PIUC) que ha proporcionat informació sobre la utilització dels serveis d'urgències a la ciutat, les consideracions i recomanacions del grup han estat les següents:

Constatar la bona resposta del PIUC l'hivern 2004-5 i la conveniència de mantenir i desenvolupar una resposta integrada a les necessitats d'atenció sanitària urgent a la ciutat.

Malgrat això, persisteixen insuficiències dels serveis d'urgències que afecten la qualitat de l'atenció, als pacients i als mateixos professionals que hi treballen.

Els serveis d'urgència dels hospitals sovint es veuen per part de la població com els serveis assistencials més assequibles i més preparats per satisfer els problemes de malaltia de la població.

Es produeix una certa mistificació de la capacitat dels serveis d'urgència, característica que els mitjans de comunicació social promouen amb l'emissió de programes dedicats a les urgències hospitalàries. Convé una visió més realista.

L'accessibilitat dels serveis d'urgència, però, no és la més adequada per a donar resposta a problemes de salut que no son urgents, perquè, a més de interferir en les necessitats d'atenció dels malalts realment urgents, suposa en general més intervencions mèdiques que les necessàries amb el perill injustificat de provocar efectes perjudicials sobre la salut i un malbaratament de recursos públics.

Els serveis d'atenció primària de salut en la mesura que proporcionin una atenció continuada i longitudinal a la població assignada estan en millors condicions per procurar els serveis més adequats als pacients.

Això no obstant, convé incrementar l'accessibilitat real dels serveis d'atenció primària, agilitant les derivacions i l'obtenció de proves complementàries quan estan indicades, perquè aquesta és una de les raons de la preferència de molts ciutadans pels serveis d'urgència. En la mesura en que l'horari de consulta sigui més flexible i més fàcil l'obtenció d'exploracions radiològiques o d'altres, la utilització dels serveis d'urgència serà més adequada a les necessitats per a les que està justificada la seva existència.

Atesa la importància dels factors socials, els equips d'atenció primària han de ser efectivament interdisciplinaris i proporcionar una atenció integral que abasti els components sanitaris i socials de les necessitats dels ciutadans. Convé doncs fomentar l'atenció domiciliària amb aquesta doble vessant.

Cal també aconseguir una actitud responsable dels ciutadans com a usuaris per tal que aquesta demanda d'atenció sigui raonable i justificada. Tant pel que suposa de solidaritat amb el conjunt de la població i particularment de les persones que realment necessiten una atenció urgent, com per disminuir el risc que per a la pròpia salut comporta un consum sanitari inadequat.

Les recomanacions específiques són:

- 1) Millorar les condicions -sobretot pel que fa a la massificació- dels serveis d'urgència hospitalaris que depenen directament de l'Ajuntament i de la resta dels de la Regió Sanitària de Barcelona on l'Ajuntament comparteix responsabilitats amb la Generalitat, i fer-ho de manera mesurable i a curt termini.
- 2) Evitar al màxim les confusions d'identitat que es poden produir sobretot amb pacients amb problemes cognitius o amb moribunds.

- 3) Adequar l'oferta dels serveis d'urgència de manera que limitin el consum innecessari de proves i de terapèutiques, mitjançant una coordinació efectiva amb els serveis d'atenció primària.
- 4) Incrementar l'accessibilitat, la capacitat de resolució i la simplificació dels tràmits relacionats amb les derivacions, proves complementàries, etc. de l'atenció primària, de manera que els pacients puguin beneficiar-se efectivament de la continuïtat i la longitudinalitat que pot procurar-los-hi l'atenció primària, amb el suport dels treballadors socials, i no els serveis d'urgència hospitalaris.
- 5) Promoure una efectiva coordinació multidisciplinària als equips d'atenció primària, en particular quant a l'atenció domiciliària.
- 6) Contribuir al desenvolupament d'una cultura saludable d'utilització dels serveis sanitaris d'urgències, mitjançant una utilització més adequada dels mitjans de comunicació. A les escoles a més a més d'explicar i informar sobre l'ús de les drogues i del tabac, així com de les relacions sexuals, caldria incorporar el tema de com i quan s'han d'utilitzar els serveis sanitaris.
- 7) Vetllar per la formació continuada dels professionals sanitaris en habilitats de comunicació, especialment en situacions d'urgències.

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD)

Comissions de participació

Per primer cop aquest any, el Consell de Benestar Social recull les propostes que presenta l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat -IMD-, tot reconeixent a aquest organisme autònom municipal la seva funció de promotor de la participació ciutadana d'aquest sector de ciutadans i ciutadanes de Barcelona.

L'IMD a més de la seva estructura de govern i organitzativa, promou comissions de participació per temàtiques específiques d'interès per el sector de persones amb discapacitat.

L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat és un organisme autònom de l'Ajuntament de Barcelona, creat l'any 1989 a partir de la fusió del Patronat municipal de disminuïts físics i del de disminuïts psíquics. La seva missió és la promoció de l'accessibilitat, entesa en un sentit ampli, d'accés de les persones amb qualsevol tipus de discapacitat a les activitats, serveis, espais i en definitiva a la vida de la ciutat, i per tant, no solament com a possibilitat de desplaçament, sinó també com a possibilitat d'accedir-hi i de gaudir-ne com a part del conjunt de la ciutadania.

Les comissions de participació de temàtiques específiques estan presidides per un/una representant de les persones amb discapacitat de la junta Rectora de l'IMD, la coordinació i secretaria recau en un tècnic de l'IMD en formen part entitats i associacions de persones amb discapacitat de la ciutat i tècnics especialistes en el tema concret de cada comissió. Els objectius de les comissions són proporcionar i rebre informació, elaborar i presentar propostes, debats, campanyes, etc. i, en qualsevol cas, informar de les activitats de l'IMD.

Actualment existeixen 4 comissions: Educació, presidida per la Sra. Carme Riu i Pascual; Informació i Comunicació, presidida per la Sra. Fanny Llorens i Albiñana; Transport, presidida pel Sr. Benito Duran i Sancho i Urbanisme, presidida per la Sra. Ma José Vázquez i Arias.

La coordinació i secretaria són a càrrec de les Sres. Fidència Foz, Teresa Pallisa i Júlia Torrado, de l'IMD.

Entitats participants:

Comissió d'Educació: Associació de Paraplègics i Grans Minusvàlids de Catalunya ASPAYM, Associació Catalana de Cecs ACC, Associació Malalties Neuromusculars de Catalunya ASEM, Associació Nacional per Problemes de Creixement CRECER, Comissió Ciutadana pro Integració Escolar CCIE, Fundació Catalana Síndrome de Down, Federació d'Entitats Col·laboradores amb el Minusvàlid ECOM-Layret, Federació Catalana Pro Persones amb Retard Mental APPS, Associació de Mares-Pares Vil·lajoana, Associació de Pares de Nens Sords i Sordcecs de Catalunya APANSCE, Centre de Recursos Educatius Joan Amades, Associació Catalana per a la Promoció de les Persones Sordes ACAPPS i Associació Dones no Estàndards.

Comissió de Comunicació: Organización Nacional de Ciegos de España ONCE, Associació Catalana de Cecs ACC, Associació Catalana per a la Promoció de les Persones Sordes ACCAPS, Federació de Sords de Catalunya FESOCA, Asociación de Sordociegos de España en Catalunya ASOCIDE, Fundació Casal de Sords de Barcelona, Associació de Paràlisi Cerebral ASPACE, Centre Recreatiu i Cultural de Sords CERECUSOR, Asociación de Implantados Cocleares de España, Associació Catalana per a la Integració del Cec ACIC i Associació Catalana Pro Persones Sord-Cegues APSOCECAT.

Comissió de Transports: Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids FRATER, Vocalies de les AAVV de Sant Martí de Provençals, Navas, Barceloneta, Barri Porta, Gran Via-Perú-Espronedada i Horta, Associació de Disminuïts de Sants-Montjuïc, Associació Catalana d'Atàxies Hereditàries ACAH, Associació Catalana de Malalts de Huntington ACMAH, Associació Nacional per Problemes de Creixement CRECER, Associació Catalana per a la Promoció de les Persones Sordes ACCAPS, Associació Catalana de Cecs ACC, Minusvàlids Associats pel Transport Adaptat de Barcelona MATA, Associació de Paraplègics i Grans Minusvàlids de Catalunya ASPAYM, Vocalia de l'Assoc. Barcelonina de Pensionistes de l'ONCE, Associació Catalana per a la Integració del Cec ACIC, Federació d'Entitats Col·laboradores amb el Minusvàlid ECOM-Layret, Federació Catalana Pro Persones amb Retard Mental APPS, Associació Catalana La Llar de l'Esclerosi Múltiple i Associació Malalties Neuromusculars de Catalunya ASEM.

Comissió d'Urbanisme: Vocalies de les AAVV de Sant Martí de Provençals, Esquerra Eixample, Barceloneta, Barri Porta, Gran Via-Perú-Espronedada i Horta, FRATER, Front de Solidaritat amb el Gran Disminuït Físic, Associació Catalana La Llar de l'Afectat d'Esclerosi Múltiple, ONCE, Minusvàlids Associats pel Transport Adaptat de Barcelona MATA, Associació Malalties Neuromusculars de Catalunya ASEM, Lliga Reumatològica Catalana, Associació Nacional per Problemes de Creixement CRECER, Federació d'Entitats Col·laboradores amb el Minusvàlid ECOM-Layret, Associació de Paraplègics i Grans Minusvàlids de Catalunya ASPAYM, Associació Catalana de Cecs ACC, Associació Catalana per a la Promoció de les Persones Sordes ACCAPS i Assoc. Barcelonina de Pensionistes de l'ONCE.

Tècnics i tècniques de serveis i departaments de diferents administracions:

- Sra. Rosa Mª Belles de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona IMEB
- Sra. Eulàlia Bassedes i Sra. Marisa Mané, de l'EAP de Nou Barris
- Sr. Albert Piqué de Transports Metropolitans de Barcelona TMB
- Sr. Xavier Alegre i Sr. Pedro Barbeito del Grup Municipal de treball per a la Millora de l'Accessibilitat
- Sr. Ignasi Gustems i Mateo de la Secció d'Accessibilitat de l'Àrea d'Infraestructures de la Diputació de Barcelona

Invitats i invitades per a temes específics:

- Sra. Montse Rivero, de l'Institut Municipal de Parcs i Jardins
- Sra. Farners Cantalozella, de l'IMD

Les propostes que les comissions de participació de l'IMD presenten al Consell Municipal de Benestar Social són:

EDUCACIÓ:

S'ha reflexionat sobre la diferent oferta educativa de la ciutat de Barcelona per als menors amb discapacitat.

S'ha constatat la insuficiència de recursos tècnics i materials que té l'escola ordinària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Preocupa la dificultat en activitats de lleure per a la franja d'edat de 7 a 14 anys.

S'ha valorat molt positivament el projecte de camins escolar que s'han portat terme en alguns districtes de la ciutat.

Propostes:

- *Que es contempli la necessitat de disposar de recursos suficients (tècnics, humans i materials) per a la integració a l'escola ordinària.*
- *Que es contempli la plena participació dels alumnes amb discapacitat en els Jocs Florals Escolars, sense cap mena d'exclusió en tot el procés.*
- *Continuar i ampliar a altres districtes el projecte d'informació i suport a famílies d'alumnes amb discapacitat integrats en l'escola ordinària.*

INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ:

En aquesta comissió s'han analitzat les mesures d'accessibilitat en la comunicació que s'han dut a terme en la celebració del FORUM 2004, valorant positivament l'avenç que ha representat per a les persones amb discapacitat sensorial de la nostra ciutat i esperant que aquest esdeveniment signifiqui un abans i un després en la consolidació definitiva de les mesures per a l'accessibilitat en els actes públics municipals, així com en museus i teatres.

S'ha elaborat i fet la difusió del document "La comunicació amb les persones amb disminució en els serveis municipals d'atenció al públic", que recull orientacions i recomanacions per atendre a les persones amb discapacitat, sobretot en el cas de la discapacitat sensorial.

S'han fet propostes de millora i d'incorporació de mesures d'accessibilitat per als serveis, activitats i productes de l'Ajuntament per tal que en puguin gaudir les persones amb discapacitat sensorial.

S'han fet aportacions al Codi d'Accessibilitat per tal de promoure que Catalunya sigui també totalment accessible a les persones amb discapacitat sensorial.

Propostes:

- *Que els serveis municipals d'atenció al públic es dotin de les mesures oportunes per fer-los totalment accessibles a les persones amb discapacitat sensorial.*

- *Que BTV, com un dels mitjans de comunicació municipal emblemàtics de la ciutat, adopti les mesures necessàries per oferir una programació accessible a les persones amb discapacitat auditiva mitjançant la subtitulació i la llengua de signes.*

TRANSPORTS:

Des de la Comissió es treballa per fomentar la utilització del transport regular per part de persones amb discapacitat, i per aquelles persones que no poden fer us del transport regular s'ha treballat per aconseguir millores en el servei de transport "porta a porta". Les millores aconseguides han estat: ampliar la cobertura territorial del servei a 5 municipis de l'àrea metropolitana, renovació i increment de la flota d'autobusos, ampliar el nombre de taxis, ampliar l'horari de servei i agilització del procediment de demanda.

Per encàrrec de la comissió i per tècnics especialistes s'ha elaborat un pla d'accessibilitat a les parades d'autobús que estableix els requisits que ha de tenir una parada i el seu entorn per que sigui accessible.

Propostes:

- *Que es porti endavant el projecte pilot de l'estudi del Pla de Parades, que contempla la intervenció en totes les parades de la línia 59. Així mateix es tinguin presents les recomanacions i propostes d'aquest projecte allà on es facin obres de reforma o millora de la via pública.*
- *Avançar en l'accessibilitat comunicativa del transport amb la implantació de mitjans acústics i visuals.*

URBANISME:

Des de la Comissió d'Urbanisme s'ha treballat per tal en tota la obra nova, ja sigui en la via pública o en els edificis, l'accessibilitat estigui integrada, no sigui discriminatòria i tothom pugui gaudir dels espais amb autonomia.

S'ha fet ressò de la urgent necessitat de la revisió i posterior modificació del codi d'Accessibilitat de Catalunya així com de la renovació i convocatòria el Consell d'Accessibilitat de Catalunya.

S'ha dedicat especial atenció a les obres de : cobertura de la Gran Via (Districte de Sant Martí), Centre comercial i d'oci a la antiga plaça de braus de les Arenes i el nou barri de la Marina a Zona Franca.

Preocupa als membres de la comissió la manca de seguiment de les obres i l'incompliment de la normativa en la instal·lació de bastides tema que genera un alt nivell de queixes.

Propostes:

- *Que des de l'Ajuntament de Barcelona s'impulsi el treball del Consell d'Accessibilitat de Catalunya per tal de promoure el canvi de les lleis que fan referència a l'accessibilitat en l'àmbit de Catalunya.*
- *Que l'Ajuntament de Barcelona sigui especialment rigorós i garanteixi l'aplicació de la normativa vigent referent a accessibilitat tant en les actuacions i obres que faci el consistori com en l'atorgament de llicències d'obertura, obres i en la ocupació de la via pública.*
- *Que l'Ajuntament de Barcelona incorpori en els habitatges noves tecnologies per l'accessibilitat.*